Mihaela Buruiană

Autor

Pe cine iubeşti mai mult?

O geografie interioară a alegerilor

ÎNEMIRA

„Un volum de proză scurtă sub semnul unei întrebări care planează deasupra fiecărui personaj, într-o formă (chiar şi directă) sau alta, întrebare care, pe cât de uzuală ori puerilă poate părea, pe atât de spinoasă e. *Pe cine iubeşti mai mult?,* aşadar, e o carte a alegerilor, a ezitărilor, a insinuărilor, a luptelor mocnite, a interiorităților, a fisurilor şi a nuanţelor, a adevărurilor care mustesc dincolo de spaţiile albe. O carte a graniţelor, dacă vreţi, numai că nu (doar) cele geografice, ci (mai ales) cele emoţionale şi mentale. O mişcare de revoluţie nu a pământului, ci a poveştilor şi a oamenilor, care se plimbă de colo-colo, prin propriile vieţi şi prin vieţile altora. Un debut care, prin construcţie, forţă şi stil, anunţă o voce proaspătă şi memorabilă în literatura română contemporană.”

Eli Bădică

coordonatoarea colecţiei *n'autor*

colecţie coordonată de Eli Bădica

n’aut
or

nautor

Mihaela Buruiană

Pe cine iubeşti mai mult?

NEMIRA

Coperta: Adnan VASILE
Prepress copertă: Alexandru CSUKOR
Redactor: Eli BĂDICA

Tehnoredactor: Magda BITAY
Lector: Andreea IANCU

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
BURUIANĂ, MIHAELA
Pe cine iubeşti mai mult? / Mihaela Buruiană. – Bucureşti: Editura Nemira, 2023
ISBN 978-606-43-1510-6

821.135.1

Mihaela Buruiană
PE CINE IUBEŞTI MAI MULT?

© Nemira, 2023 **n'autor** este o colecţie a Editurii **NEMIRA.**

Tiparul executat de PAPER PRINŢ INVEST, Brăila.

Orice reproducere, totală sau parţială, a acestei lucrări, închirierea acestei cărţi fără acordul scris al editorului sunt strict interzise şi se pedepsesc conform Legii dreptului de autor.

ISBN 978-606-43-1510-6

Părinţilor mei

„în life one is always
balancing

like we juggle our
mothers against our
fathers

or one teacher against
another
(...)
and i've begun
(as a reaction to a
feeling) to balance
the pleasure of
loneliness against the
pain of loving you"

Balances, NIKKI GIOVANNI

PARTEA
I

E două după-amiaza. Nimic nu strică liniştea cartierului la ora când cei mai mulţi părinţi sunt la serviciu, iar bunicii îşi trimit nepoţii să doarmă după prânz. Doar copiii cu cheia la gât scapă de somnul obligatoriu. Cami nu stă cu cheia la gât, fiindcă mama ei e acasă, dar nici nu are stare să rămână măcar treizeci de minute cu ochii închişi. Mama, în schimb, cade răpusă pe canapeaua din bucătărie, după cele câteva ore petrecute la şcoală, cu atâţia copii gălăgioşi care o strigă mereu „tovarăăăşaaa!”. Mama e învăţătoare. Cami se laudă cu asta de câte ori are ocazia. De aţipit însă nu vrea să audă şi nici pe mama n-ar vrea s-o lase. Fiindcă, în somn, faţa i se schimbă, gura i se cască ciudat şi uneori scoate un zgomot gâjâit, ca o respiraţie grea, şuierătoare, care pe Cami o sperie. Atunci sare de pe scaunul ei de la masa din bucătărie, unde mama a lăsat-o desenând, şi o scutură tare de umăr.

— Trezeşte-te! Nu muri! Mama! Trezeşte-te!

Mama întredeschide ochii buimacă şi, de acolo, din

vis, îi răspunde cu o voce răguşită:

— Gata, nu dorm. Doar închid ochii un pic. Desenează acolo şi-mi arăţi pe urmă...

Fraza îi rămâne în aer, pleoapele îi cad lent la loc, capul îi alunecă înapoi pe pernă. Respiraţia ei grea se aude tot mai regulat. Cami se întoarce la masă, dar nu-şi reia imediat desenul, ci o mai urmăreşte o vreme cu atenţie, nu cumva să scoată iar sunetul acela oribil. Dacă nu s-ar mai trezi mama... Nici nu poate să ducă gândul până la capăt. Odată, a văzut-o bolborosind aşa şi apoi rămânând nemişcată. Degeaba a strigat-o şi a scuturat-o ea, mama nu s-a trezit. Tata era în delegaţie şi atunci, ca şi acum. Nici nu ştie când a coborât un etaj până la vecina de dedesubt şi a bătut tare în uşă:

— A murit mama! A murit maaamaaa!

Vecina n-a stat pe gânduri. N-a pus întrebări. A urcat în urma ei şi s-a dus direct în dormitor. A stropit-o pe mama cu apă şi a ajutat-o să se ridice în fund. Cami nu ştia ce se întâmplă, vedea numai că mama se mişcă iar, vorbeşte, îi zâmbeşte, deşi avea un aer chinuit şi mâinile îi tremurau. Femeile păreau să se înţeleagă din priviri şi nu s-a rostit niciun cuvânt despre motiv. Parcă plutea în aer o cunoaştere adâncă, ce venea din experienţe comune. Vecina a lăudat-o că a făcut bine să o cheme pe ea şi a încercat s-o trimită afară la joacă, dar ea nu s-a dezlipit de uşa camerei. Şi mama a dat s-o liniştească, uite, a trecut, nu mai plânge, n-o să se întâmple nimic rău. Dar ea tot n-a vrut s-o scape din ochi. Câteva zile

după aceea, mama a fost palidă şi slăbită, iar vecina a tot venit pe la ele. Pe urmă, mama s-a făcut bine, dar ea a rămas cu spaima asta.

Ia culoarea roşie şi umple conturul trasat mai devreme: e rochia prinţesei. îi place să deseneze prinţese şi rochii şi, uneori, pisici şi păsări, case şi flori. Are un caiet întreg plin cu desenele ei. Mama îi zice că e talentată şi că o s-o dea la Casa pionierului când o să fie mai mare. Aşa că abia aşteaptă să crească, să meargă şi ea la şcoală. Dar
i tebuie să mai aştepte un an, acum are doar şase şi mama a zis că e pica devreme. Să mai copilărească un pic. Chiar şi aşa, a învăţat deja ,i citească singură, de pe cărţi şi ziare, iar Mona o învaţă şi engleză.

Mona e vecina de alături, cu doi ani mai mare decât ea şi un pic <.un băieţoasă. Slabă, tunsă scurt şi cu mersul săltat, este prietena ei
< ea mai bună. Bine, mai este şi Lenuş, dar cu Lenuş este cea mai bună prietenă la grădiniţă, cu Mona, acasă. în fiecare zi, se întâlnesc fie în faţa blocului, fie la Mona. Mama nu le lasă să se joace în apartament,
< ă fac gălăgie şi dezordine. „Afară, la soare, alergaţi, jucaţi-vă în aer liber, că de aia sunteţi copii.” Ele se joacă şi afară, cu ceilalţi copii de vârsta lor, o droaie în cartier, dar în casă sunt numai ele două şi îşi pot .pune secrete. Şi atunci se duc la Mona, unde e mereu întuneric şi miroase a pipi de câine de la bichonul familiei. Cami se străduie să respire pe gură şi, după

primele minute, nu i se mai pare aşa de rău.

S-ar duce şi acum să vadă dacă Mona doarme sau vrea să se joace, dar nu poate s-o lase pe mama singură. Trebuie s-o păzească. Se uită l.i ceasul de pe perete. Atunci când ajunge linia mare la doisprezece i rebuie s-o trezească, să-şi ia pastila. Acum e abia la zece. Tata a lăsat-o pe ea responsabilă în lipsa Iui: să-i aducă aminte să-şi ia medicamentele şi să n-o supere. Când e plecat în delegaţie, sună în fiecare seară, să se asigure că e totul bine şi că ea o ascultă. În secunda în care aude ţârâitul telefonului din hol, Cami aleargă să vorbească şi ea cu tata, liindcă altfel nu are voie să-l folosească. De obicei, priveşte cu jind i adranul rotund şi-şi bagă degetele prin găurile din dreptul cifrelor, dar nu ridică receptorul. Nici n-ar avea pe cine să sune acum. Dar i ând o să fie mai mare, o să vorbească toată ziua la telefon cu prietenele ei. Odată, când se juca de-a centralista, a ridicat totuşi receptorul şi a auzit o voce, însă mama i-a zis să-l lase repede la loc, că e

între blocuri

E sfârşit de iulie şi amorţeala de după-amiază a cartierului e spartă treptat de strigătele copiilor care au ieşit la joacă. Fetele s-au adunat iar în faţa grădiniţei înconjurate de blocuri ca de un zid de apărare. Pe treptele ei, e locul obişnuit de întâlnire. Acolo hotărăsc ce să joace, care dintre ele să formeze pereche sau echipă, cine e primit în gaşcă sau cine e exclus.

Andra, ochelarista de la doi, Lenuş, de la parter, şi Cătălina (¡rasa au format un semicerc. Lângă ele au tras-o şi pe fata aia nouă, I)ana, care stă uşor cocoşată şi parcă nu ştie unde să-şi ţină mâinile. I n fata lor, Dorina, care e în clasa a cincea şi cea mai mare dintre ele, pare că le-a scos la lecţie. Băieţii sunt mai încolo, pe maidan, joacă *Pac-Pac.*

— *Ţârile*| propune Andra şi-şi împinge ochelarii care îi alunecă mereu spre vârful nasului.

— Sau *Ţară, ţară, vrem ostaşi!* se repede Cătălina, de care nu trece nimeni.

— Suntem prea puţine! le atrage atenţia Dorina.

— Atunci *Prinselea!* îndrăzneşte Lenuş, fiindcă ştie că aleargă repede şi cu greu o prinde cineva.

— N-am chef, e prea cald, hotărăşte Dorina şi-şi face aer cu un gest leneş.

— Hai *Castel* atunci! propune Dana.

— Tre' să fim echipe egale. Ne mai trebuie un om, le explică Dorina dându-şi ochii peste cap.

Se uită toate în jur, căutând din ochi vreun copil rătăcit pe care să-l cheme: vreo fată ieşită mai târziu afară, vreun băiat mai bleg care nu s-a dus la împuşcături cu ceilalţi. în afară de ele şi de puştii care strigă din toţi rărunchii *pac-pac, te-am lovit, eşti mort,* nu mai e nimeni pe străduţele şi maidanul dintre blocuri. Ridică din umeri resemnate şi oftează scurt, cu privirea coborâtă în pământ. Se gândesc din nou.

— Poate *Flori, fete sau băieţi?* zice iar Andra.

— Iar ăsta? M-am plictisit de el.

— Atunci *împărate, împărate, cât e ceasul la cetate?*

— Asta-i pentru copii mici, decretează Dorina.

Câte o maşină trece încet pe strada îngustă şi ele se opresc să o urmărească până când dispare din vedere. în cele din urmă, se aşază pe balustradele late de ciment care străjuiesc treptele cartierului general. Căldura zilei s-a mai înmuiat, dar verile sunt înăbuşitoare în orăşelul lor de câmpie. Lenuş profită de momentul de lâncezeală să o studieze mai îndeaproape pe Dana. Fata asta mutată de curând în blocul lor o fascinează. E înaltă şi roşcată, cu faţa plină de pistrui de parcă ar fi stropit-o cineva cu o pensulă. îi aduce aminte de Morcoveaţă sau de Pippi Şoseţica, pe care i-a văzut desenaţi în cărţile ei de poveşti. Are braţe şi picioare lungi, la pantofi probabil poartă deja

mărime de adult, iar pielea ei e albă. Lenuş o observă visătoare. Ea e cea mai scundă dintre copiii de vârsta ei din cartier. Şi la şcoală e tot

ultima în şir, când îi pune doamna învăţătoare să se alinieze pentru ora de sport. Dacă ar fi şi ea înaltă ca Dana, n-ar mai privi-o toţi de sus. Poate mai creşte cu timpul, deşi mămica i-a spus că nu prea are cu cine să semene altfel, că şi ea, şi tăticu sunt mici de statură. Dar că nu înălţimea contează, important e ce ai în cap.

Amintindu-şi asta, Lenuş îşi ridică privirea spre capul Danei. E ceva acolo care o atrage de prima oară când a văzut-o: ochiul drept îi zvâcneşte periodic de parcă fata tocmai a spus vreo glumă şi, făcând ştrengăreşte din el, o ia şi pe ea complice. Ii urmăreşte pleoapa cu gene spălăcite cum se strânge cu un spasm şi coboară rapid peste irisul căprui, apoi se deschide şi se relaxează la loc. O dată, de două ori, de trei ori. Acum, că a prins ritmul, aşteaptă cu sufletul la gură zvâcnirea, parcă temându-se de fiecare dată că o va rata. Fără să-şi dea seama, propriul ochi drept începe să-l imite pe celălalt. Mai întâi timid, doar mimând închiderea, după care din ce în ce mai hotărât, sincronizându-se cu al fetei. Zâmbeşte bucuroasă de descoperire şi se duce lângă ea, să-i arate.

— Dana, ia uite! zice clipind tare, în acelaşi ritm cu ea.

Numai că, în loc să fie încântată, fata se încruntă.

— Te rog să încetezi imediat! se răsteşte cu o forţă pe care nu i-ar fi bănuit-o.

La replica asta de om mare, lui Lenuş îi piere zâmbetul şi, câteva secunde, rămâne nemişcată. Mintea

ei se chinuie să priceapă de ce s-a supărat Dana, că doar ea nu voia decât să-i arate că sunt la fel. Cealaltă însă nici nu o mai bagă în seamă, iar roşul părului i-a coborât pe faţă, pe gât, ba chiar şi pe braţe. Zbuciumul pleoapei pare brusc ameninţător, iar aerul, sufocant. Tricoul i s-a lipit de spate. Ar spune ceva, dar nu ştie ce. E ca atunci când a certat-o mămica

de faţă cu musafirii, deşi ea n-a vrut să spargă farfuria, ci doar să ajute la aranjatul mesei. Fetele au tăcut şi urmăresc scena de pe cimentul fierbinte. Lenuş lasă capul în jos şi, fără un cuvânt, o ia la fugă spre casă.

Se întoarce peste câteva minute, cu o sclipire nouă în privire. Tot ştrengară, ca ochiul Danei, numai că de data asta nu mai imită, are şi ea secretul ei. Se apropie de fata roşcată şi deschide gura larg, lăsând la vedere un model complicat de sârme cenuşii care-i acoperă dinţii strâmbi. Ar vrea să-i spună că şi ea are ceva de care copiii râd uneori; că din cauza asta nici nu poartă aparatul când merge la şcoală sau iese la joacă, ci numai în casă sau noaptea, când nu o vede nimeni; că-i pare rău, n-a vrut s-o supere. Dar nu spune nimic din toate astea, doar stă aşa, cu gura căscată într-un rictus înmărmurit, şi aşteaptă.

Dana stă de vorbă şi nu o vede de la început. Când, în sfârşit, o zăreşte cu coada ochiului bun, îşi îndreaptă doar puţin capul spre ea, dar se sucеşte imediat la loc, parcă şi mai jignită de strâmbătura ei. Lenuş îşi dezgoleşte şi mai tare gingiile, ca şi cum în cei câţiva dinţi strâmbi şi în sârmele care apasă pe ei până când îi dau lacrimile stă toată explicaţia pe care ea nu e în stare s-o pună în cuvinte. Dar nici Dana, nici celelalte nu înţeleg. Dorina îi aruncă un „Ce rânjeşti aşa, ca o maimuţă?”, iar fetele izbucnesc în râs la unison. Apoi îi întorc spatele şi îşi văd de ale lor. Au lăsat deoparte jocurile şi stau ciorchine în jurul Dorinei. Aceasta tocmai

le arată un pian mic cât palma, care cântă singur. Apasă expert pe diferite butoane şi le dă să asculte, explicându-le cu un aer cunoscător că este muzică clasică.

Rămasă pe a doua treaptă, în afara grupului, Lenuş strânge din buze până când sârmele îi pătrund în carnea moale şi lasă urme adânci, neregulate. îşi trece limba peste ele şi simte un gust sărat,

familiar. A făcut gestul ăsta de atâtea ori, încât ştie că, de la un punct încolo, durerea aceea ajunge să-i placă. Trec câteva secunde – minute, poate? Picioarele se mişcă fără ea, fac câţiva paşi în spate. Treptele îi par mai late, blocurile din jur, mai înalte. Contururile maşinilor parcate, ale copacilor şi ale fetelor devin tot mai neclare. (la să-şi alunge ceaţa din ochi, îi închide şi se învârte pe trotuarul din faţa grădiniţei. Fustiţa lambada croşetată de mămica se ridică şi lace valuri-valuri în jurul ei. Culorile se amestecă, se ondulează, se lopesc unele în altele, până când formează o elice care o înalţă încet spre cer. De acolo, clădirile şi oamenii se văd mici, mici, doar vocile băieţilor se mai aud înfundat: *pac-pac, ai murit!*

Caietul

S-a sunat de intrare. De pe hol şi din curtea şcolii, elevii dintr-a Vl-a A intră în clasă. Au ora de română cu proful cel nou. în banca a doua de la geam, Lenuş şi-a scos caietul de teme pe pupitru şi aşteaptă. Coperta albastră, lucioasă, pe care şi-a scris numele cu litere, de tipar îngroşate – ELENA BARBU -, s-a umezit deja sub palmele ei. Şi le şterge pe rând de fusta neagră, lungă până la genunchi, şi le aşază la loc. Speră doar ca transpiraţia să nu-i îngălbenească subsuo- rile cămăşii albe.

>

Mama oftează mereu că la şedinţa cu părinţii s-a hotărât ca toţi copiii să poarte cămăşi albe şi fuste negre – fetele – sau pantaloni negri – băieţii. Unii au comentat atunci că, gata, s-a dus vremea pionierilor, când copiii erau obligaţi să se îmbrace în uniformă, dar majoritatea a decis: decât să vină cu buricul gol la şcoală, mai bine aşa, să aibă o structură, disciplină, că altfel îşi iau lumea în cap; libertatea asta de după Revoluţie e prost

înţeleasă, dom’le! Iarna mai au voie şi fetele să vină în pantaloni şi băieţii întorc capul după ele, încercând să vadă rotunjimi şi forme care abia aşa ies în evidenţă. Câte unii mai îndrăzneţi comentează pe înfundate, apoi izbucnesc în râs. Spre exemplu, de Cătălina se leagă mereu că are fundul mare, iar de Andra, că-i atât de slabă, încât pare că nici nu are fund. Oricum ai da-o, nu e bine. Pe ea nu prea o bagă în seamă, deşi odată, când s-a întors de la tablă, Bogdan, din faţa ei, i-a zis să mai vină în blugi elastici, că-i stă bine. Ea s-a fâstâcit toată şi n-a ştiut ce să-i răspundă. Noroc că profesoara l-a scos şi pe el la lecţie, ca să nu mai vorbească neîntrebat. Restul orei, n-a mai fost atentă: i-au tot răsunat în minte cuvintele Iui, de a şi uitat de zecele pe care-l luase mai devreme.

Uite cum îi fug gândurile! Işi şterge iar palmele şi îşi ridică uşor coatele, ca să lase aerul să-i pătrundă la subraţ şi s-o mai răcorească. Numai că, fiind treizeci de copii în clasă, aerul e cam înăbuşitor. Aruncă o privire spre cea mai apropiată fereastră. S-ar duce s-o deschidă, dar ştie că se înţepeneşte şi e nevoie de două mâini ca să tragă de ea, şi nu vrea să-şi lase tema nesupravegheată. Alături, Cami încă scotoceşte în geantă după manual şi caiete. Sunt colege de bancă de şase ani şi aşa face la fiecare oră: şi le scoate în ultimul moment, asta dacă nu cumva are de copiat vreun exerciţiu în pauză. Atunci o roagă pe Lenuş să-i dea şi ei repede să scrie, având grijă să greşească vreo literă la franceză sau vreo cifră la

mate, ca să nu dea de bănuit. Pentru azi n-a avut ce să copieze, fiindcă a fost temă liberă: fiecare trebuia să vină cu o compoziţie proprie – o poezie, o compunere, o creaţie personală – care să spună ceva despre ei. Când le-a explicat ce au de făcut, profu' ăsta nou a zis că aşa o să poată să-i cunoască mai bine, să ştie cine sunt ei în afara scolii. Din toată clasa s-au auzit oftaturi şi „Nuuu!"-uri prelungi şi disperate. Nu era de ajuns că li se schimbase profesorul de română după un an, acum mai trebuia să facă şi pe artiştii! Popeasca le dicta comentarii şi se uita pe pereţi când le preda. Rămânea cu ochii pierduţi deasupra tablei, de parcă voia să se asigure că Tovarăşul aprobă de acolo, din portret. între timp, locul tabloului a rămas gol, doar urmele se mai văd, dacă te uiţi atent. La lucrări sau la teze luau note mari, dacă scriau ce le dictase ea, dar profu' ăsta tânăr a venit cu idei noi. Ghinionul lor că Popeasca s-a îmbolnăvit! Totuşi, domnul Sandu e înalt şi frumos, brunet, cum îi place ei, şi nu vine îmbrăcat la costum, ca ceilalţi profesori, ci în blugi şi cămaşă, peste care uneori poartă un sacou. Poate şi de-asta Lenuş a stat aseară până târziu să copieze pe curat, cu litere mari, rotunjite, poezia.

Pe rândul din mijloc, grupul fetelor populare încă n-a terminat de pălăvrăgit. Băieţii s-au adunat grămadă în jurul lor, ca de obicei. Lenuş îi observă pe furiş, cu un amestec de curiozitate şi invidie. Unul dintre ei, Marius Negulescu, se întoarce spre ea şi-i aruncă:

— Ce te tot uiţi? Vrei cinci lei?

Lenuş se înroşeşte şi-şi mută rapid privirea. Ii e ciudă că a fost prinsă şi că iar nu are vorbele la ea. Aşa păţeşte întotdeauna şi se perpeleşte apoi minute, ore sau zile în şir să găsească replica potrivită, dar mereu e prea târziu. Acum se preface indiferentă, ba chiar ofensată că a fost acuzată pe nedrept. Dar nu o mai bagă nimeni în seamă, să-i vadă indignarea. Oftează şi se uită iar spre uşă. Cami şi-a scos, în sfârşit, manualul şi caietele. Lenuş ştie că urmează întrebarea pe care a evitat-o toată dimineaţa, aşa că întreabă ea prima, ca să mai câştige timp:

— Tu ce-ai scris?

Cami face ochii mari şi-şi duce mâna Ia piept, prefacându-se uimită.

—*Je* să scriu? Aşa mă ştii tu pe mine?

— Păi, şi ce faci? Că ne cere caietele.

— *Ma chere,* eu m-am exprimat artistic, dar în creion.

Adevărul e că de la grădiniţă a fost talentată la desen. Pe vremuri a fost şi la Casa pionierului, care mai nou se numeşte Clubul copiilor, şi vrea să dea la Liceul de Arte. Lenuş se uită la blocul de desen deschis pe bancă şi încearcă să desluşească toate liniile şi umbrele care alcătuiesc autoportretul. Nu e un desen simplu, dar nici Cami nu are o personalitate chiar uşor de ghicit.

— Ia dă să văd ce-ai făcut tu!

Lenuş apasă mai tare cu palmele pe coperta albastră. Cami e prietena ei şi o cunoaşte bine, dar parcă tot nu

îndrăzneşte să-i arate. De obicei, Cami e artista, iar Lenuş, prietena ei conştiincioasă şi cu picioarele pe pământ. O singură dată era să schimbe şi ea tabăra: îi căzuse cu tronc o chitară roşie, care îi tăia răsuflarea ori de câte ori trecea pe lângă vitrina magazinului universal din centru. Se tot rugase de părinţi să i-o cumpere, dar era cam scumpă şi ai ei nu o duceau grozav cu banii. Sperase că o s-o primească de Crăciun, dar când a găsit întâmplător, în raftul de jos din şifonier, nişte portocale şi o pereche nouă de pijamale, a înţeles că trebuie să se resemneze. Pe urmă a venit Revoluţia şi au uitat cu totii de chitară. Au urmărit zile

la rând ce se transmitea la televizor, iar uneori mama şi tata se închideau în bucătărie şi şuşoteau acolo. Atâta timp cât erau amândoi acasă cu ea, nu i-a fost frică. Nu s-a speriat nici măcar când i-a văzut pe Ceauşeşti împuşcări, desfiguraţi de gloanţe. Numai când crainicul a anunţat că se îndreaptă spre România avioane de luptă pline cu terorişti a început să plângă şi a îngăimat printre suspine „E război!”. Mama a încercat în zadar s-o liniştească. Abia peste jumătate de oră, când tata a intrat în dormitor cu o cutie mare în braţe, i s-au uscat lacrimile. Era chitara roşie din vitrină! Nici nu ştia de ce să se bucure

mai tare: de visul ei împlinit sau de faptul că tata înfruntase pericolele gloanţelor pentru ea. De atunci, îi spunea mereu că e eroul ei. Chitara, în schimb, a rămas nefolosită pe un scaun, în colţul camerei. Lenus nu avea

ureche muzicală.

>

De data asta, însă, a vrut să-i facă impresie bună profului cel nou. Şi-a stors creierii şi a încercat de câteva ori să scrie ceva, dar a rupt pe rând toate paginile. A rămas apoi cu foaia albă în faţă şi cu capătul pixului între dinţi, privind lung şi înciudat pe fereastră. Târziu în noapte, când îi picau pleoapele de somn, a găsit soluţia. Acum, poezia e numai pentru dom' profesor. Tocmai întoarce capul spre colega de bancă, să bâiguie o scuză, când caietul îi este smucit de sub mâini. Până să se dezmeticească ea, Marius a fugit deja în spatele clasei, unde s-a urcat pe ultima bancă şi, cu un picior înainte şi un braţ ridicat, declamă plin de patos, ca nu demult la *Cântarea României-,*

O dimineaţă,
O floare,
Un fluture mort,
O rază de soare,
Un fluture mort,
O idee pierdută,
Vis neîmplinit,
Primăvară neîncepută.
Râd, plâng, alerg spre lumină,
Mă împiedic şi cad,
Dar n-am nicio vină.
Mă ridic şi alerg,
Alerg către soare,

Dar soarele ce-i?

E o beznă prea mare
În care nu pot
Distinge nimic,
În care mă simt
Tot mai mic.
Dar, dacă aş avea o scânteie,
Mi-aş aprinde făclie,
Lumina aş face
Să reînvie.[1]

Lenuş îşi simte obrajii fierbinţi şi îi vine să plângă. Prostul ăsta n-are niciun drept să citească versurile în faţa clasei fără voia ei. îi urăşte pe toţi cei care râd, nişte idioţi, nu înţeleg nimic, nimic... Printre râsetele celor din jur, se întinde să-şi ia caietul înapoi, dar nu ajunge. Marius se fereşte cu îndemânare. Cami s-a dus pe partea cealaltă şi l-a încolţit. îl trage de picioare şi-l dezechilibrează. Tocmai pune mâna pe caiet, când zarva din clasă amuţeşte brusc. în spatele lor, profu' de română îi urmăreşte sever. Marius coboară de pe bancă şi mormăie un „Mă scuzaţi!". Cami rămâne cu caietul în mână, nesigură dacă să i-l dea prietenei ei sau profului,

I Am găsit versurile când eram copil, scrise de mână intr-un caiet, şi le-am ţinut minte, fără să ştiu vreodată cui aparţineau. Bănuiesc că au fost copiate dintr-o carte. M-am gândit să inventez o poveste în jurul lor şi, poate aşa, dacă nu aflu de unde provin, măcar le dau o viaţă nouă, (n.a.)

care a întins mâna spre ea. Autoritatea învinge loialitatea. Se întorc amândouă în bancă, iar domnul Sandu, în urma lor, înaintează spre catedră ţinând catalogul într-o mână şi servieta şi caietul în cealaltă.

—• V-am spus că, de obicei, nu întârzii, deci dacă se întâmplă o dată să vin mai târziu înseamnă că am avut un motiv întemeiat. Nu vreau să dărâmaţi şcoala în timpul ăsta, nu vreau să vă căţăraţi pe bănci şi să ţipaţi şi în niciun caz nu vreau să vă necăjiţi între voi. Aşa că să nu se mai întâmple! Ne-am înţeles?

Treizeci de perechi de ochi îl privesc în tăcere din clasă. Douăzeci şi nouă, fiindcă Lenuş şi-i ţine pe ai ei în pământ, strângându-i tare ori de câte ori simte că i se umezesc pe la colţuri.

— Ne-am înţeles? repetă profu mai tare şi, de data asta, răspunsurile vin în cor.

Unele capete se întorc spre Lenuş, altele se uită spre catedră. Cami o strânge de mână pe sub bancă şi-i şopteşte:

— Ce cretin e Negulescu ăsta! Să vezi ce-i fac în pauză!

Lenuş ridică din umeri şi clatină vag din cap. O crede în stare, dar oricum e prea târziu acum.

— Bun! zice domnul Sandu bătând din palme. Să revenim la ale noastre! Vă rog să lăsaţi caietele cu tema pentru azi la marginea băncii, iar Marius, dacă tot e aşa energic, o să treacă pe la fiecare să le strângă.

Băiatul se ridică cu un aer ştrengar şi îşi intră în rol. Adună neglijent caietele de pe un rând, le duce la catedră, apoi trece la următorul. Când ajunge în spatele clasei, se face că le scapă pe toate pe jos, stârnind iar râsete.

— Ce clovn! mormăie Cami.

Profu nu intervine. Lenuş observă că are deschis în faţă caietul albastru. Citeşte poezia. Când ajunge în dreptul ei, Marius îşi duce o mână la inimă şi se face că leşină. Cu pumnii strânşi sub bancă, Lenuş se încruntă la el. *Doamne, ce enervant e!* Bogdan se întoarce

spre ei şi se uită lung, dar nu zice nimic. *Şi ăsta ce-o mai vreai* După ce şi ultimele teme sunt depuse pe catedră, domnul Sandu închide şi el caietul şi se ridică. Lenuş îl urmăreşte cu atenţie, sperând să-i surprindă privirea, să găsească un indiciu, un mesaj, ceva. Dar chipul lui este impasibil. Nici nu se uită în direcţia ei. în schimb, se adresează întregii clase:

— Mulţumesc. Le iau acasă şi le discutăm data viitoare. Azi vorbim despre textul liric...

E clar, nu i-a plăcut. Şi s-a mai şi făcut de râs faţă de toţi colegii, să vezi ce răutăcioşi o fie cu ea în pauză! Sau poate... Dacă...? O, Doamne, ce-o fi fost în capul ei? Mai bine lăsa pretenţiile artistice în seama lui Cami şi ea-şi vedea de ale ei.

Profu' continuă să vorbească, dar Lenus îl aude înăbuşit, ca şi cum spaţiul dintre ei ar fi umplut cu vălătuci albi de bumbac. Rumoarea din clasă s-a stins şi în aerul dimineţii pluteşte ceva nedefinit, nu doar praful de cretă, nu doar particulele de praf care strălucesc în razele soarelui intrate pieziş pe ferestrele înalte, ci o suspendare, o amorţire. Cami mângăleşte nişte petale mari pe blocul de desen, frunzele cad leneş din castanul din faţa şcolii, până şi Bogdan îşi sprijină capul cu o mână, moleşit. Lenuş se simte ca o omidă care s-a împotmolit în stadiul de crisalidă. Un firicel de umezeală i se scurge pe spate, poticnindu-se de marginea strânsă a chiloţilor, şi coboară mai mult, până când se uneşte cu dedesubturile lipicioase ale pulpelor. I se pare că e udă

din cap până în picioare şi îi vine să se scurgă printre scândurile duşumelei, ca să dispară odată, dar rămâne ţintuită pe scaun, fixând ceasul de pe perete.

Când, în sfârşit, sună de ieşire, ţâşneşte în picioare şi o ia la fugă printre bănci şi prin faţa tablei, cu cămaşa şi fusta formând la spate

un A întunecat, ca un însemn al ruşinii. În hohotele şi strigătele de râs ale copiilor, iese din clasă lăsând uşa larg deschisă în urmă. Din ghiozdanul pe care, în goana ei, l-a agăţat din greşeală, a căzut un caiet vechi, rufos, pe a cărui copertă colorată scrie mare „CAIET DE AMINTIRI 1969”. S-a deschis unde avea semn. Pe o pagină îngălbenită de trecerea timpului, cu litere mici şi negre, aplecate, se văd versurile: *O dimineaţă, o floare...*

Covorul

Când crede că nu o vede nimeni, Cătălina se uită la bara de covoare, unde lonuţ loveşte cu sete un persan mare şi decolorat. Muşchii braţelor i se umflă pe ritmul pocnetului şi al ecoului: POC- poc-poc, POC-poc-poc! Praful se ridică în nori mici şi înecăcioşi, care se risipesc în aerul nehotărât de primăvară: deşi străluceşte soarele, frigul iernii încă nu s-a înmuiat de tot. După câteva lovituri, lonuţ schimbă mâna, dar cu dreapta nu rezistă prea mult, că e stângaci. POC-poc-poc, POC-poc-poc!

— Cătălinaaa! Hai odată, că e rândul tău.

— Da, fată, stai că mă gândesc!

Acum nu se mai adună pe treptele grădiniţei, nici nu se mai aleargă în jocuri de copii mici. Stau în faţa blocului, mai mult de vorbă, iar uneori, ca acum, joacă *Flori, fete sau băieţi.* Dorina şi Andra sunt în faţa ei şi o aşteaptă să aleagă un număr.

— Ăăă, trei.

Trei e numărul ei norocos, s-a născut pe trei a treia.

Mihaela
Buruiană

După-amiaza, după ce vine de la şcoală, stă cu ochii pe ceas, dar se preface că se uită numai din întâmplare, ca să prindă exact ora trei. Dacă reuşeşte, îi merge bine. în ultima vreme, tot caută să se uite la fix, indiferent de oră, şi atunci declară mulţumită: „Mă iubeşte!”

— Ai ghicit. Ce alegi?

— Âăă, băieţi, răspunde ea îmbujorându-se puţin.

— Gata, ştiu, ştiu, zice Dorina, trăgând-o tare pe Andra după ea, ca să aleagă fiecare câte un nume.

Cătălina mai aruncă o privire spre bară. lonuţ s-a mutat în partea cealaltă şi pocnetul paletei pe covorul gros continuă, în ritmul inimii ei. POC-poc-poc, POC-poc-poc.

— lonuţ sau Rareş? se aude tare întrebarea Dorinei, care nu-şi poate stăpâni o chicoteală.

— Âăă, se face ea că se gândeşte, ca şi cum, de fapt, nu i-ar plăcea niciunul şi ar fi nevoită să aleagă una din două rele.

Râsetele fetelor se înteţesc. Dorina strigă spre vecinul lor: „Cătălina te-alege pe tineee!”, dar el e prea ocupat şi nu aude. Sau nu le bagă în seamă, că-s puştoaice faţă de el. Cătălina se supără.

— Să ştii că nici nu-mi place de el. îl aleg pe Rareş, uite aşa, na!

Fiindcă ea propusese numele fratelui ei mai mic, Andra face acum echipă cu Cătălina. Fetele se gândesc la un număr care n-a mai fost ales, dar dinspre bară se

aude vocea groasă a băiatului. O cheamă. Cătălina îndreaptă arătătorul spre sine şi ridică sprâncenele a mirare. Sigur cu ea are treabă? Da, vino încoace! Se desprinde de Andra ca prin vis şi se duce spre el, străduindu-se să nu alerge. Obrajii îi ard şi nu ştie dacă să se apere dinainte, dând vina pe glumele proaste ale Dorinei, sau să aibă răbdare ca să vadă ce vrea el.

lonuţ o măsoară din cap până-n picioare şi o întreabă:

— Mă ajuţi să strâng covorul şi să-l duc în casă? Vezi că-i greu!

Cătălina doar dă din cap că da, parcă nu-şi mai simte limba. Işi '.tdlecă mânecile şi se duce într-un capăt, de unde începe să răsu-

<cască. Din când în când, aruncă o privire grăbită la marginea cealaltă, să se asigure că face cum trebuie. El are o expresie serioasă şi i oncentrată, nu se uită la ea. Când sulul e gata, îl prinde la subsuoară. Face şi ea la fel şi pornesc în tandem spre scara B. Nu e mare distanţa, dar covorul parcă o trage în jos. îl simte aspru pe pielea ei fină şi,

<ând îl smuceşte puţin ca să-l prindă mai bine, vede că i-a lăsat dungi roşii pe braţul dezgolit. Fetele din grup strigă, râd şi trimit bezele.

<Cătălinei îi vine să intre în pământ de ruşine. Grăbeşte pasul, să nu Ic mai audă. Să vezi ce le face pe urmă!

Ajung în faţa blocului şi urcă cele câteva trepte. Trec cu greu de uşa grea, metalică, iar la baza scărilor se

opresc. Ionuţ stă la etajul patru. Lift nu este. Cătălina se uită în sus la casa întunecată a scării şi trage aer în piept. Ionuţ a urcat deja primele trepte, aşa că este trasă aproape fără voie în urma lui. Răsuflă din ce în ce mai greu, dar nu se lasă. Parcă niciodată nu i s-a părut aşa de departe ultimul etaj. Când ajung la doi, îi tremură picioarele. Şi sunt abia la jumătate. Lar zice să mai facă o pauză, măcar să schimbe braţul, că ea e dreptace, dar Ionuţ pare că nici nu simte greutatea. Ce muşchi are! Şi ce frumos e! Şi a ales-o pe ea. Cu colţurile gurii zvâcnindu-i într-un zâmbet, mai face un efort. Când, în sfârşit, ajung în faţa apartamentului 40, Cătălina are răsuflarea întretăiată, faţa roşie şi spatele ud. Gura însă i s-a lătit de fericire, fiindcă are ocazia să fie cu el. E curioasă cum arată camera lui, ar vrea să vadă unde doarme, ce muzică ascultă, ce filme îi plac, ce —

— Mersi, zice el scurt, întrerupând-o din visare, şi propteşte covorul de unul dintre pereţii holului.

— îmi aduci un pahar cu apă? întreabă ea. Mi-e cam sete, îi explică ridicând dintr-un umăr şi zâmbind.

Ionuţ lasă uşa de la intrare întredeschisă şi intră în bucătărie, de unde se aude zgomot de vase şi vine miros de cartofi pai. Cătălina se felicită că i-a venit ideea cu apa. Aşa, poate să mai stea pe aici, poate rămân puţin de vorbă. Işi aşază bretonul şi îşi netezeşte bluza pe sânii deja mari pentru o fată de clasa a şaptea. Alţi băieţi o necăjesc din cauză că este atât de dezvoltată şi

o fac balenă. Nici Andreea, sora ei mai mare, nu o scuteşte de insulte, dar lonut nu a râs niciodată de ea. Ba odată a întrebat-o de ce poartă mereu numai pantaloni, că are picioare frumoase şi ar trebui să le arate. Ea s-a intimidat şi a zbughit-o în casă, unde s-a îmbrăcat cu singura fustă pe care o avea. Soră-sa a văzut-o şi a pufnit în râs, zicându-i că are picioarele ca nişte cârnaţi şi că, în locul ei, ea n-ar ieşi aşa în lume. Numai că Andreea nu are cum să fie în locul ei, fiindcă e slabă şi frumoasă, nu grasă şi urâtă, ca ea. Până la urmă, şi-a făcut curaj şi a ieşit, cu inima bubuindu-i în piept, dar lonuţ plecase. I-a părut rău, ar fi vrut s-o vadă şi el aşa şi să-i placă de ea în fustă.

Acum, lonuţ vine la uşă şi-i întinde un pahar cu apă.

— Uite! Bea încet, că-i rece.

Cătălina ia o înghiţitură şi gâtul parcă îi este înţepat de o mie de ace. Se uită la băiatul ăsta şi încă nu-i vine să creadă că e singură cu el, aşa că, în tăcerea care se lasă, se trezeşte întrebând:

— Cum de m-ai chemat pe mine să te ajut cu covorul?

Işi roade buzele şi se mută de pe un picior pe celălalt. Dacă-i spune că şi lui îi place de ea? Doamne, ce fericită ar fi!

— Păi, aveam nevoie să mă ajute cineva să-l car şi tu erai cea mai... puternică dintre toate fetele alea.

Ca să-şi alunge furnicăturile din ochi, Cătălina îi strânge tare şi ridică paharul la gură. II bea pe tot, aproape dintr-o suflare, iar senzaţia de gheaţă îi sfâşie gâtul şi se duce mai sus, în frunte, unde se sparge în cioburi mici şi ascuţite, ca o oglindă.

Compunere

— Tudoricăăă! strigă mamaie din bucătărie, unde, cu mânecile suflecate până la coate, amestecă de zor compoziţia de sarmale.

Tudorică e tataie şi nu răspunde pentru că e la birou, în capătul celălalt al apartamentului. Scrie. Cu halatul de baie strâns bine peste puloverul pe gât şi cu ochelarii cu şnur ţinuţi în vârful nasului, apasă cu degetele arătătoare pe tastele laptopului. Ţac. Ţac. Ţac. Pauză, semn că iar nu mai ştie unde e „ă”-ul. Şi doar i-a arătat mami de atâtea ori! Ba chiar îi lipise şi hârtiuţe pe taste, ca să nu mai uite, dar s-au dezlipit. Ţac. L-a găsit. Ţac. Ţac.

Mami e nora lui tataie şi a lui mamaie. Cât e ea plecată la serviciu, Adiţă stă cu ei. La şase, îl ia mami şi rămân doar ei doi până a doua zi dimineaţă, când o ia de la capăt: şcoală, mamaie şi tataie, acasă. Taţi e în Italia, la muncă, vorbeşte cu el numai la telefon, dar a promis că data viitoare când vine îi aduce o jucărie. El i-a zis că mai bine o tabletă, că toţi copiii de la şcoală au tabletă.

Taţi a râs şi a zis hopa, ce mare te-ai făcut deja, gata cu jucăriile? Mami l-a mângâiat pe cap şi l-a trimis de acolo, că voia să vorbească singură cu tati. Nu mai ştie cum a rămas, dar el speră să o primească de Crăciun.

— Tudoricăăă! Ia vino-ncoa'! se aude iar vocea Iui mamaie, mai tare de data asta, dar tot niciun răspuns.

Aroma de ciorbă de pui a umplut tot apartamentul de trei camere de la parter, în care de obicei miroase vag a mucegai. El ştie cum arată mucegaiul: odată, când a rămas să doarmă la ei, mamaie i-a trezit pe toţi cu noaptea în cap, zicând că ea nu mai poate să respire, şi s-a apucat să caute prin toată casa. L-a chemat pe tataie şi amândoi au tras dulapul mare din dormitor şi biblioteca de pe hol, cu icnete şi şoapte, să nu deranjeze vecinii. Bine, tataie bodogănea că ce, acum a apucat-o, nu putea să aştepte măcar până la ziuă, dar ea l-a repezit, hai mai repede, că se îmbolnăveşte şi copilul. La asta, tataie n-a mai avut ce să zică şi a mai împins o dată, până când mamaie a zis gata, că am loc să şterg. Atunci a văzut şi el pe spatele mobilei şi pe pereţi nişte pete negre şi scârboase, care miroseau urât şi pe care nu avea voie să le atingă. Mamaie l-a pus pe tataie să aducă soluţia specială din baie, dar tataie nu a găsit-o şi mamaie La certat că niciodată nu găseşte nimic. Pe urmă a mai zis ceva, că dacă era nu ştiu ce acolo, sigur o vedea, dar el n-a înţeles ce şi tataie a zis vezi cum vorbeşti, că te-aude ăsta mic! Mamaie s-a dus boscorodind în baie, de unde s-a întors cu o sticlă cu

pompiţă, iar pe el l-a trimis înapoi în pat, să mai doarmă, că-i devreme.

— Mă Tudorică! De ce nu vii când te strig? Ce tot faci aici? dă ea buzna în dormitor.

— Hm? tataie ridică speriat ochii din ecran şi o priveşte pe deasupra ochelarilor. Ce vrei, tu? Lasă-mă în pace când am treabă. Ţi-am zis de atâtea ori să nu mă deranjezi când scriu.

— Ia mai lasă-mă cu scrisul tău! Marele scriitor, ce să spun! îşi dă mamaie ochii peste cap.

— Eh, ce ştii tu? Viaţa mea e un roman! îşi zice el replica preferată.

— Mai bine închide ăsta, să nu mai consumi curentul degeaba, şi adu-mi nişte varză murată din balcon, că n-am cu ce să fac sarmalele.

— Da’ de ce nu-ţi iei singură? mormăie el şi dă să se întoarcă la laptop.

— Şi de mâncat, tot singură o să mănânc, dacă nu-ţi ridici liindu. Ia uite la el! Toată ziua-bună ziua stă ţeapăn pe scaunu’ ăla, de zici că-şi dă doctoratu’ la pensie.

Asta cam aşa e. Că şi Adiţă, când vrea să se joace împreună, e t rimis la plimbare. Du-te şi joacă-te singur, că tataie are treabă acum, aşa îi zice. El îi mai dă târcoale, curios, dar tataie cică nu poate să se concentreze dacă nu are linişte. Atunci el se bosumflă, că doar

>

face liniște, numai mașina mai scoate câte un huruit în cursele ei pe sub picioarele biroului. Și îl mai întreabă din când în când ce scrie, dacă sunt povești pentru copii, dacă îl bagă și pe el în poveste, dacă apare și mami, dar mamaie, dar... Atunci tataie se ridică încovoiat de la birou, pufnind și scârțâind din toate încheieturile, se îndreaptă cu greu de spate și îl ia de mână. îl duce așa în sufragerie, unde mamaie își urmărește serialul coreean, și îi zice tine-l tu, că eu am treabă. Ea nici nu întoarce capul, că tocmai se ceartă unii pe ecran, așa că rămâne și el cu privirea pironită acolo. își trage de colțurile ochilor, să semene cu actorii, apoi se pune în fața ei. Uite, mamaieee, uite cum arăt, mă veeezi? Ea îi zice taci din gură, joacă-te cu ceva și fii cuminte cât se uită mamaie la serial și pe urmă te las și pe tine la desene. El găsește niște foi și un creion și-și face de lucru cu ele. Scrie ca tataie. Umple paginile cu niște purici lăbărțați. Uite, mamaieeee, și eu scriu! Foarte bine, mamaie, ia și scrie! Da' pe tataie de ce nu-l lași? Ei, el nu scrie așa frumos ca tine. Lui îi crește inima și se duce să-i zică și lui tataie.

> >

Acum sunt amândoi în bucătărie, vocile lor răstite se aud când și » când printre zgomote de oale. îi e foame, dar trebuie să mai aștepte până când e gata masa. Când e numai cu mami, ea îi dă avocado, *smoothie,* cereale și *chicken nuggets,* dar aici nu are din-astea, mamaie și tataie ridică din sprânceană când aud de așa ceva. Vrei să-ți dea mamaie pâine cu unt și cu salaaam? îl întreabă

ea cu vocea aia pe care o foloseşte numai când vorbeşte cu el. El clatină din cap şi strâmbă din nas: nu-mi place salamul şi mami zice că nu-i sănătos. Mamaie se întoarce cu spatele şi comentează încet, dar el tot o aude: mofturos te-a mai învăţat mă-ta asta! Ca atunci când a auzit-o spunând că nu seamănă deloc cu ta-su, a ieşit roşcat ca mă-sa, şi el s-a gândit că poate ăsta e un lucru rău.

Uşa bucătăriei se deschide brusc şi tataie este împins din spate de mâinile roşii ale lui mamaie.

»

— Hai, du-te odată, du-te de aici, că mai rău mă-ncurci! Mai bine ajută-l p-ăsta mic la lecţii. Fii şi tu de folos cu ceva!

Tataie oftează şi se uită la Adiţă, care tocmai face curse cu maşina pe hol.

— Hai, mă, ce teme ai?

— Ne-a dat doamna o compunere.

Faţa plină de riduri i se înseninează. Scrisul e domeniul lui. îşi freacă palmele şi întreabă:

— Despre ce?

-— Despre începerea şcolii.

— Bine, ia-ti caietul şi vino încoace!

Adiţă lasă cu părere de rău maşina răsturnată – a derapat într-o curbă – şi-şi scoate caietul din ghiozdan. Scotoceşte şi după penar, pe care îl scapă pe jos. Penarul se deschide cu un pocnet şi pe gresie se împrăştie o mulţime de creioane, pixuri şi radiere, ba chiar şi o surpriză Kinder. Tataie aşteaptă nerăbdător să le strângă, apoi îi face semn să se ducă la birou, în locul lui.

— Da’ nu ştiu cum să încep, zice el.

— Ia zi asa:

>

Toamna şi-a scuturat mantia ruginie şi a acoperit trotuarele cu un covor moale de frunze moarte...

Adiţă scrie încet, apăsat, făcând şi câte o pată. Când termină, ridică ochii spre tataie şi aşteaptă continuarea. Işi face socoteala că sigur o să ia „Foarte bine” pentru compunerea asta şi doamna o să-l laude în faţa clasei. Apoi mami o să fie bucuroasă şi o să-i zică lui tati, iar el o să-i aducă tableta aia de Crăciun. Numai că a doua zi, când vine de la şcoală, nu vrea nici să mănânce, nici să vorbească cu tataie. Stă îmbufnat pe scaun în bucătărie şi, din când în când, îi aruncă priviri furioase.

— S-a legat vreun copil de tineee? îl întreabă mamaie.

— Nu!

— Ai luat vreo notă micăăă? insistă ea.

Copilul se uită în farfuria încă plină cu ciorbă şi-şi muşcă buzele, dar nu răspunde imediat. Mamaie îl priveşte cu subînţeles pe tataie, care ridică din umeri.

— Zi, mă! îl îndeamnă şi el.

— Nu se dau note la clasa a doua. Se dau ca-li-fî-ca-ti-ve!

— Daaa? Bine, atunci ai luat vreun calificativ miiic?

— Nu eu! Tataie! izbucneşte el, în sfârşit, când supărarea e prea mare s-o mai ţină doar în ochii încruntaţi şi în pumnii strânşi.

— Cum adică? se miră şi mamaie, şi tataie în acelaşi timp.

— A zis doamna că nu se mai folosesc expresii frumoase în compuneri. Că sunt în-ve-chi-te. Şi că să-i zic cui m-a ajutat la temă că-i mai bine să nu mă mai ajute.

Mamaie mustăceşte, dar se străduieşte să rămână serioasă.

— Aşa a ziiis? I-auzi, dom'le!

— Da. Şi mi-a dat Insuficient şi acum n-o să-mi mai aducă tati tabletăăă! îşi zice Adiţă oful până la capăt şi chiar îi dau lacrimile de data asta.

Protectoare, mamaie îl mângâie pe obrăjori şi îl încurajează, însă tataie deja nu-i mai aude. Lasă lingura din mână şi se sprijină de spătar, privind în gol. Din torentul de cuvinte al copilului, unul singur s-a desprins şi-i pluteşte prin faţa ochilor, scris cu pixul roşu al învăţătoarei.

J

Băşicuţe

Ştefana ştie bine drumul de la gară până la casa bunicilor, a bătut de multe ori praful uliţei, când veneau la ţară în vacanţe şi la sfârşit de săptămână. Acum însă e diferit: toţi trei – mama, tata şi ea – sunt îmbrăcaţi în negru şi merg în tăcere. Din când în când, dau bună ziua oamenilor de pe stradă, care le răspund şi cu un Dumnezeu să-l ierte, închinându-se.

Pe bunicul n-a apucat să-l cunoască îndeaproape, dar are câteva amintiri plăcute cu el: obrajii moi, mai mereu neraşi, pe care îi cuprindea cu palmele ei mici; păcăleala de-a muşcatul degetelor, care de fiecare dată o surprindea şi-o făcea să râdă; *Domn, domn, să-nălţăm,* pe care el îl cânta cu voce baritonală la vremea colindelor; râsul zdravăn, hohotit, care-i ieşea de pe buzele cărnoase şi umplea casa şi curtea; atelierul de cizmărie, uniforma de impiegat, biletele mici, dreptunghiulare, cartonate, pe care i le dădea ei, să se joace, mămăliga rece cu gem, pe care i-o întindea când rămânea fără eugenii şi ea îi cerea ceva dulce.

Apoi, mai erau şi celelalte, din ultima vreme, când bunicul nu mai râdea, ci striga nervos, chiar şi la ea, sau când rămânea fără voce şi atunci doar horcăia ceva de neînţeles; când stătea cu picioarele aşezate pe un celofan, fiindcă din băşicile mari răspândite pe picioare se scurgea un lichid scârbos, urât mirositor; sau când slăbise aşa de mult încât, din bărbatul aproape gras de altădată, mai rămăsese doar o umbră.

Ştefana nu a mai fost niciodată la o înmormântare, însă mămica i-a explicat că o să-l bage într-o cutie de lemn, pe care o s-o coboare într-o groapă şi o s-o acopere cu pământ, dar că numai corpul lui o să fie acolo, sufletul se duce la Doamne-Doamne. Asa că acum trebuie să meargă toţi să-şi ia rămas bun de la el. Ce nu înţelege ea e cum să-şi ia rămas bun, dacă el nu o mai aude. Sau poate o aude, cum stă aşa întins pe masă în camera de la drum, aia bună, pe care o ţin numai pentru oaspeţi şi care acum e înţesată de lume. Femei şi bărbaţi din sat, cu broboade negre şi cu pălăriile în mână, trec pe lângă el şi îi ating mâinile sau fruntea, cum a văzut ea şi la Sfânta Parascheva, la Iaşi, când a fost cu mămica. Poate bunicul s-a transformat în sfânt, deşi, din câte a mai prins ea trăgând cu urechea la discuţiile oamenilor mari, numai sfânt n-a fost la viaţa lui.

Din bucătărie ies bunica şi mătuşa, îmbrăcate şi ele în negru şi trase la faţă. Parcă au mai slăbit şi îmbătrânit de când le-a văzut

> >
ultima dată. Duc platouri cu prăjituri şi sticle cu ţuică şi cu suc. Când îi văd pe nou-veniţi, le fac semn din cap să intre la el. Tăticu şi mămica se duc primii şi aproape imediat ies din cameră plângând. Ştefana nu ştia că şi părinţii plâng. Se trezeşte înconjurată de mâini bătrâne, bătătorite, aspre, care o trag şi o împing înăuntru. E rândul ei. Nu vrea. Se smulge şi fuge în fundul grădinii, unde se ascundea când se juca de-a v-aţi ascunselea cu bunicul. Demult, când el era sprinten şi vesel. Se uită în urma ei, dar nu vine nimeni, au lăsat-o în pace. Ii e foame. înapoi nu poate să se ducă. Măcar dacă ar fi reuşit să ia un cornuleţ de pe platou. Poate la bucătărie nu o bagă nimeni în seamă. Se apropie tiptil, dar se opreşte când aude răspicat vocea mătuşii:

— Numai io ştiu cât l-am îngrijit, zi de zi, că mămica a îmbătrânit şi ea şi nu mai putea cu toate. Le aveam şi io p'ale mele, da' trebuia să vin, că altcineva nu era. Tu ai stat la oraş, nu ţi-a păsat...

— Cum poţi să zici că nu mi-a păsat, Victoriţă? se aude şi vocea mămicii. Nu m-am dus cu el la doctor de atâtea ori? N-a stat şi la mine înainte să-l interneze?

— Păi, tu compari două zile cu doi ani?

— Nu compar, da' zic că nu mi-am pus palma-n fund şi-am plecat. Am ajutat şi eu cum am putut. Am dat şi bani pe medicamente. Am mai trimis când a avut mămica nevoie...

— Da, bine că te dai tu mare cu banii tăi!

-— Victorită, ia vezi, că o dau dracului de înmormântare şi de tot! (le te-a apucat?

Mătuşa nu mai zice nimic, doar plânge înfundat, apoi îşi trage nasul şi zice mai înmuiată:

>

— Tu, pune-te şi-n locu' meu. Că eram când la mine, când aicea, de zicea bărbatu-meu că nici nu mai apucă să mă vadă la faţă.

— Păi, ce să-ţi fac, dacă tu eşti mai aproape...

— Da, că am fost io proastă de-am rămas în sat, trebuia să mă duc şi io la oraş şi eram doamnă acum.

> > J

— Păi, de ce nu te-ai dus, nu te-am lăsat eu? Şi nu înţeleg de ce te mai necăjeşti acum, că gata, s-a terminat, nu se mai chinuie nici el, nici noi.

— Păi, mă necăjesc, că zice mămica să-ţi rămâie ţie casa asta, de-aia. După cât am muncit io aici...

— Stai, tu, că mămica trăieşte încă! Şi eu am apartament, nu-mi trebuie nimic acu. Poate mai târziu, când oi ajunge şi eu Ia pensie, dac-oi mai prinde pensia. Şi ţie oricum ţi-au construit casă devale, de ce mai vrei şi aici?

-— Aşa, că io am muncit şi tu nu. Şi tu vii şi te aşezi cu curu-n toate, că proasta de Victoriţa-i bună numai de muncă.

— Doamne, iartă-mă, nici nu s-a răcit bine tăticu, nici nu l-au băgat în groapă, şi tu te gândeşti la avere.

— D-aia, că pe mine nu m-a iubit, numai de tine întreba mereu, că de ce nu vii să-l vezi. Degeaba eram io

aici, el pe tine te vroia. Şi aşa a fost mereu, tu ai fost preferata lor, io, aia mai mică şi mai proastă, să mă descurc.

— Fată, ori ai dat iar iama-n ţuică? Numai prostii zici. Ia nu mai vorbi cu păcat! Cum să nu te iubească? Orice părinte îşi iubeşte copiii, o să vezi şi tu când o să-i ai pe-ai tăi. Hai că mă duc s-o caut pe Ştefaniţa. Tu lasă smiorcăiala asta şi vezi mai bine dacă mai trebuie prosoape.

Când mămica iese din bucătărie, sare şi Ştefana din ascunzătoare. I-ar zice că-i e foame, dar în bucătărie se aude mătuşa plângând şi i se pune un nod în gât. Se uită la burta umflată a mamei, unde ştie că e frăţiorul ei.

— Nu-i asa c-o să mă iubeşti şi când o să vină bebe?

— Ce întrebare-i asta? Ori ai tras cu urechea? O să vă iubească mămica pe amândoi. Nu te lua după tanti Victoriţa, că-i supărată, nu ştie ce spune. Hai, stai cuminte pe aici şi, când te chem eu, vii repede să plecăm Ia cimitir.

La poartă, se stârneşte forfotă şi vocea dascălului anunţă sosirea preotului. Cei doi cântă ca la biserică şi lumea răspândită prin casă şi prin curte ascultă şi se închină. Pe cer se adună nori negri. O babă îşi face cruce şi zice:

— Ce om bun a fost Petrică! Uite, şi Iu Dumnezeu îi pare rău că s-a dus! D-aia dă ploaie.

Ştefana ridică ochii spre cer şi-şi închipuie că, dincolo

de vălătucii întunecaţi, e un moşneag cu barba lungă şi albă, îmbrăcat în .ilb, care agită un toiag spre pământ. Toiagul nu se vede, însă stropi mari şi reci au început deja să cadă peste capetele plecate ale oamenilor, peste praful de pe uliţă şi satul cenuşiu. în colţul casei, un cărbune mic, probabil căzut din cădelniţă, o ademeneşte cu roşeaţa lui. Ştefana se apleacă să-l vadă mai bine. întinde mâna să-l ridice, dar şi-o retrage brusc, speriată. Nu ţipă, nu plânge, doar se uită în jur: n-a văzut-o nimeni. Buricele degetelor îi zvâcnesc, aprinse. Pe ele au apărut trei băşici albicioase. Şi le bagă în gură, iar saliva îi potoleşte usturimea.

Lumea din curte se agită iar, s-a terminat slujba. Patru bărbaţi ridică sicriul şi-l scot în drum, unde aşteaptă o maşină cu o remorcă lungă. Mulţimea se adună în spate, ca să însoţească mortul la groapă. Câteva femei plâng de ţi se rupe inima şi strigă în urma lui. Ştefana nu le cunoaşte. Şi bunica plânge, dar nu chiar aşa. Deci şi bunicile plâng. Cineva zice:

— Puneţi copiii în maşină, să nu meargă prin noroi, că-i drumul lung.

Ştefana se trezeşte luată pe sus de nişte braţe bărbăteşti şi aşezată lângă bunicul. Nu apucă să se dezmeticească, braţele mai depun o fetiţă, mai mică decât ea. Maşina porneşte şi înaintează hurducăind pe drumul de ţară. De sus, îi vede pe mămica şi pe lăticu sprijinind-o pe bunica şi echilibrând o umbrelă mare. Mai

în spate, mătuşa îşi şterge cu o mână lacrimile şi stropii de pe faţă; lângă ea, unchiul se chinuie să deschidă şi el umbrela. Restul mulţimii se răsfiră pe tot drumul şi merge încet, în linişte sau murmurând; o pată neagră, mişcătoare, ca un nor de ploaie. Acelaşi bărbat de mai devreme le aruncă o sacosă mare de rafie în camion, să se acopere cu ea.

Cu coada ochiului, Ştefana zăreşte silueta bunicului. îsi întoarce capul, să-l vadă de aproape: e palid, are bărbia prinsă cu leucoplast şi din colţul gurii i se scurge un lichid gălbui. Ca cel de pe picioarele lui, de mai demult. întinde spre el cele trei degete cu băşicuţe, să i le arate. Fetiţa cealaltă începe să plângă, dar Ştefana îl priveşte lung-lung şi zâmbeşte: printre picăturile de ploaie tot mai dese, bunicul i-a făcut cu ochiul.

Umbre

întunericul a coborât peste sat şi, odată cu el, s-a lăsat şi liniştea. Până şi ninsoarea s-a potolit. Doar fumul se ridică alb şi gros din coşurile răzleţe. Deasupra lor, culmi împădurite şi, din loc în loc, câteva goluri unde pe vremuri erau brazi. Dar, pe vremuri, şi oamenii erau mai mulţi. Acum, dacă porneşti pe uliţele care urcă şerpuit, mai vezi doar câteva case locuite. Restul, nişte chichineţe din lemn şi piatră, cu varul albastru scorojit şi şindrila găurită, au rămas pustii, îşi fac şobolanii adăpost în ele. împrăştiate, însemnele obişnuite: cum intri, fântâna lui Bădâi, mai sus, pe dreapta, crucea lui Lisandru, în centru, cârciuma şi, hăt, spre ieşire, biserica cea nouă. Din centru, la câteva sute de metri pe uliţa care duce spre satul următor, încă şi mai răsfirat, urcă un drumeag şi, în capătul lui, e o căsuţă cu o singură fereastră aprinsă. Dincolo de ea, într-o odaie mică, stau îngrămădite două dormeze, o masă cu scaune şi o sobă. Becul din tavanul jos împrăştie o lumină slabă,

gălbuie. O femeie mărunţică umblă tăcută de colo-colo, aruncând umbre pe scoarţe. Pune pe plită un ceaun înnegrit, cu apă la fiert pentru mămăligă. Mai bagă şi două lemne în sobă, să înteţească focul. Pe patul de lângă geam, doi copii.

Paul, cel mare, stă cu genunchii ridicaţi la piept şi priveşte fix flăcările portocalii şi roşiatice care dau să iasă printre ochiurile de fontă. Par nişte tentacule de caracatiţă, care pot oricând să se întindă, groase şi alunecoase, până la el. Costeluş se joacă alături, scoţând în surdină sunete de luptă. Ţine în mână jucăriile lui preferate, un cowboy şi un indian mici din plastic, veşnic în război. îi pune să se fugărească şi să se bată pe picioarele şi braţele lui, pe urmă, când rămân fără spaţiu de manevră, urcă pe genunchii lui Paul şi sar înapoi pe perna umflată şi tare din capăt.

Din când în când, femeia se uită pe geam. Se uită şi Paul şi simte un nod în stomac. Cu cât întârzie Ticu mai mult, cu atât inima lui se face mai mică şi mai mică, până când i se pare că nu mai bate deloc. În odaie, se aud numai strigătele războinice tot mai ascuţite ale lui Costeluş şi trosnetul focului în sobă. Mica nu zice nimic, e îngândurată, iar sprâncenele i s-au adunat cu o cută adâncă la mijloc. Deschide uşa spre cămară şi o închide repede la loc, însă un val de aer rece a apucat deja să se strecoare înăuntru. Paul se zgribuleşte un pic, dar zâmbeşte cu gândul la bătaia cu bulgări şi joaca de mai

devreme, de la săniuş. Toată după-amiaza s-au dat cu sania pe derdeluşul din spatele casei, el împingându-se în călcâie, iar fratele lui, atât de înfofolit că părea un bulgăre mai mare, stând aşezat în faţă. Au venit şi Liliana, şi Ioana din vecini, şi cu toţii au umplut valea cu râsetele şi ţipetele lor. Când, intr-un final, îmbujoraţi şi cu nasurile curgând, s-au îndurat să se despartă şi s-au întors acasă, de frig şi de foame, Mica i-a pus să se dezbrace de hainele umede şi le-a dat altele, uscate. Apoi le-a zis să stea cuminţi lângă sobă, să se încălzească, fiindcă acuş vine Ticu. N-a fost nevoie să zică mai mult. Paul s-a schimbat repede,
l-a ajutat şi pe Costeluş să se îmbrace şi a lăsat maiourile, izmenele şi şosetele ude lângă sobă, la zvântat. De atunci, aşteaptă.

Mica iese din cămară cu o bucată de brânză de la butoi şi nişte carne de la garniţă. Le lasă pe masă, mai aruncă un ochi pe fereastră, după care îşi leagă broboada mai bine sub bărbie, îşi trage cojoaca pe ea şi iese în curte. Mi-e foame, zice Costeluş, dar Paul îi face semn să tacă şi se duce în vârful picioarelor pe prispă după ea. Răceala podelei de chirpici trece prin preşuri şi prin şosetele lui de lână şi-i urcă într-o clipă până în piept. Tare ar vrea să se cocoaţe la loc în pat, dar curiozitatea e mai mare. Aşteaptă un semn, o mişcare, însă prin bezna din curte nu răzbate nimic. Doar undeva, mai departe, urlă un câine. Se gândeşte că o să

fie certat că şi-a udat şosetele la loc şi dă să se întoarcă înăuntru, când desluşeşte apropiindu-se de el o umbră îndesată. O priveşte întrebător. Mica clatină scurt din cap. Nu se vede. Se duce după ea în încăpere, însă rămâne lângă uşă. E trecut bine de şase, iar apa din ceaun a început să fiarbă. În aer e miros de umezeală, de fum şi încă ceva... o acreală abia simţită.

Paul cunoaşte bine căutătura asta abătută şi ştie ce urmează. Nu e prima dată când e trimis după Ticu la cârciumă. Ar prefera de o mie de ori să facă lecţii, să n-aibă voie să iasă la joacă sau să ţină sculul de lână pentru Mica până când simte că îi cad braţele din umeri şi e gata ghemul. Ar vrea să fie el în putere ca să facă treburile prin curte şi să aducă bani în casă, ca un om mare. Sau măcar să crească odată şi să-l înfrunte pe Ticu. Mai ales când se îmbată, fiindcă atunci ţipă, trânteşte şi îi înjură pe toţi. Dar deocamdată are numai nouă ani şi tot ce poate să facă e s-o asculte pe Mica, măcar el să n-o necăjească.

Se îmbracă gros, dar face gesturi lente, încearcă să tragă de timp cât mai mult. Iese din casă şi ghetele îi scârţâie iar pe zăpada aşternută pe cărarea din curte şi pe drum. Merge cu paşi mici şi ca să nu alunece, şi fiindcă nu-i place cârciuma, unde-i fum de ţigări, iar oamenii au ochii tulburi şi neprietenoşi. Se uită în dreapta şi în stânga la curţile învecinate, atent la orice zgomot, la orice umbră. Când trece pe lângă grajdul Iui

Culae, un zgomot metalic îl face să sară cât colo şi ceva mic şi tărcat o taie la fugă pe lângă el.

— Zât, boală!

Sunetul vocii lui îl linişteşte. începe să fluiere încetişor. în rest, linişte peste tot, doar două-trei ferestre sunt luminate, iar dincolo de ele, fiecare familie cu viaţa ei. Din când în când, latră câte un câine. Oricât ar întârzia, tot ajunge repede, până devale e o aruncătură de băţ. Dinspre cârciumă, se aud voci înfundate. în faţa uşii, trage adânc aer în piept şi apasă pe clanţa îngheţată. Până i se obişnuiesc ochii cu lumina şi cu fumul, cineva strigă la el:

— Copiii n-au voie aici!

N-apucă să deschidă gura.

— Lasă-l, mă, că-i al lu' Tache! zice altul. L-o fi trimis Anuta după el.

Paul îl zăreşte imediat pe Ticu. Nici n-are cum altfel, statura lui mătăhăloasă umple aproape jumătate de crâşmă. Dă să-i turuie cuvintele obişnuite, dar ceva îl opreşte. în aerul îmbâcsit pluteşte o ameninţare vagă: poate ochii celorlalţi bărbaţi aţintiţi asupra lui, poate gurile lor ştirbe, întredeschise, gata să izbucnească în hohote de râs, poate chiar expresia arţăgoasă a tatălui. înghite în sec şi se apropie de el ţinând căciula în mână. I se pare tare cald aici, dar nu e căldura aia plăcută de acasă. Asta i se lipeşte de spate şi de subsuori şi îi îmbrobonează fruntea.

>
— Săru’ mâna! începe el. A zis Mica… a zis Mica…

Bărbatul se încruntă. Paul se face şi mai mic, în timp ce omul din faţa lui se face tot mai mare. De undeva, de deasupra, bubuie glasul lui răstit:

— Ce-a zis mă-ta, mă? Pastele şi anafura cui te-a făcut! Ce, am ajuns să mă comande muierea pe mine?

Paul înghite repede, apoi se aude turuind cu o voce care parcă nu-i a lui:

— A… a întrebat numai dacă mai stai, că a pus deja de mămăligă.

Bărbatul nu răspunde. Se întoarce la paharul lui şi mai ia o gură. Pare că a uitat de el, iar privirea lui întunecată a plecat undeva, departe. Copilul recunoaşte vocea de mai devreme: e cea care-l îmbunează pe Ticu, dacă ştii cum şi când s-o foloseşti. Mămica a învăţat-o şi acum o învaţă şi el: o voce supusă, cuminte, răbdătoare, fără urmă de ranchiună sau de semeţie. Molcomă, fără să fie leneşă. Grabnică, fără să fie repezită. Nu-i place, nu-i a lui, dar pe a lui nu mai îndrăzneşte s-o folosească de când şi-a luat două palme aspre peste gură, încă simte gustul sângelui şi arsura buzelor. Asta e mai bună. Atunci când merge, că nu merge chiar mereu. Uneori, nu există voce pe lume care să-l liniştească pe Ticu.

Se întreabă cum o să fie de data asta. Se ciuceşte pe pragul cârciumii şi aşteaptă acolo, cu ochii când Ia el, când la celelalte mese. De la un aparat vechi de radio se aude cântând un glas subţire: *Colo-n vale la Buzău, măi,/*

Spală mândra dorul meu, măi,/ Tot îl spală şi-l albeşte,/ În izvor îl limpezeşte. Paul nu-şi poate da seama dacă e de bărbat sau de femeie. Işi ciuleşte urechile, încercând să aleagă una din două, dar nu poate. Ca atunci când era mic şi îl întreba câte o babă din sat: „Ia zi, pe cine iubeşti mai mult, pe mă-ta sau pe tac'tu?", iar el ridica din umeri şi râdea, fiindcă-i iubea pe amândoi la fel de mult şi nu putea să aleagă. Acum ar şti ce să răspundă, dar nu-l mai întreabă nimeni, că-i prea mare.

Bărbaţii continuă să bea şi să stea de vorbă într-un murmur monoton. Câte unul mai cere tare o cinzeacă sau altul îi contrazice împleticit pe ceilalţi de Ia masă. Ticu nu dă semne c-ar vrea să plece. Vorbeşte cu beţivul ăla de Culae, care doar stă aşa, cu un zâmbet tâmp, el ştie pe unde-i umblă minţile. De Cateluţa, nevasta lui, îi place, că-i frumoasă şi tânără şi mereu îi bagă mâna prin păr când îl vede şi-l întreabă zâmbind „Ce mai faci, măi, Paulică?". Dar uneori nu se opreşte de vorbă cu el şi-şi trage baticul mai jos pe frunte şi atunci Paul ştie că iar are un ochi vânăt. Oftează. Nu vrea ca Mica să ajungă aşa. Strânge din pumni, cu ochii în pământ, şi aşteaptă. Ştie că nu se poate întoarce singur acasă. încă mai pot să mănânce cu toţii şi apoi să se culce liniştiţi. Altfel, Ticu ar veni târziu, clătinându-se şi răcnind, iar ei ar fi nevoiţi să se ascundă iar în odaia bună şi să-şi tragă plapuma peste cap, să nu mai audă.

Bărbatul şi-a golit paharul şi se ridică anevoios în

picioare. Şovăie o clipă, uitându-se ba spre bar, ba spre uşă. Nelu, cârciumarul, îl vede şi-i face semn din cap înspre copil. Ticu dă din mână a lehamite, dar se urneşte înspre el. Paul sare în picioare. Cele treizeci de kilograme ale lui nu pot să sprijine greutatea tatălui, care bate suta, dar el e pregătit. Bărbăţelul casei. Sprijinul mamei. Deschide uşa larg şi iese în aerul rece al serii. În spatele lui, omul îşi trage nasul zgomotos şi scuipă cu năduf pe marginea şanţului.

Cunoaşte drumul ca-n palmă, dar pe jos e alunecos, iar lumina, slabă. Un picior îi fuge pe gheaţă şi bărbatul zdrobeşte o înjurătură între dinţi. Paul îl cuprinde cu dreapta de mijloc, iar umărul stâng i se lasă sub braţul greu. Nu îi e de cine ştie ce ajutor – dacă ar fi să alunece Ticu, l-ar strivi sub el –, dar măcar încearcă. Şi mai e ceva. Astea sunt singurele momente în care stau aproape îmbrăţişaţi; în care, preţ de câteva minute, câteva zeci de metri, îi simte căldura, îi atinge bătăturile din palmă, îi poate privi în voie barba ţepoasă, îi ascultă respiraţia greoaie, regulată. Nu are un nume pentru starea asta, ştie numai că teama şi supărarea de mai devreme s-au mai topit şi că, dacă acum l-ar întreba cineva „Pe cine iubeşti mai mult?”, parcă s-ar codi un pic.

Păşesc încet, cu zăpada scârţâind sub tălpi, cu întunericul cerului cuprinzându-i treptat, până când din ei mai rămân doar două siluete sumbre, una înaltă şi lată, alta mică şi subţire. Mai sunt trei case, două, una. Urcă poticnit drumeagul, intră în curte şi în urma lor poarta se închide cu un zdrăngănit. Fulgii cad iar muţi. Dincolo de fereastra luminată gălbui se mai aud o vreme voci şi clinchet de linguri, apoi se lasă, pe rând, tăcerea, întunericul, uitarea.

Aşteptare

Oftează din greu şi îşi şterge de pe frunte o peliculă invizibilă de transpiraţie. La cei cinci ani şi jumătate ai ei, Ioana – Onuţa, cum o alintă părinţii – e foarte ocupată. Se apleacă şi ia în braţe o păpuşă, pe alta o târâie după ea de mână, în timp ce, cumva, reuşeşte să care şi două sacoşe mari, pline. A îndesat în ele cârpele din care face hăinuţe şi tot felul de jucării, ca să pară cât mai grele şi mai umflate. împovărată aşa, merge dintr-un capăt în altul al curţii, îndemnându-şi necăjită păpuşa nevoită să meargă pe picioarele ei să se mişte mai repede.

— Haide, mamă, nu mai lămâne aşa în ulmă! Hai, că ne apucă noaptea pe dlum! Vezi că am mâinile pline, nu mai pot să te iau şi pe tine în blaţe. Tu eşti fetiţă male, mă înţelegi. Păi, în cine am eu bază să mă ajute meleu? Hai, că mai avem puţin!

Se opreşte şi, cu un oftat, lasă jos sacoşele şi îşi aşază fetiţele pe o băncuţă. Scoate nişte cratiţe de jucărie şi toarnă în ele pământ, apă, iarbă, pietricele. Când

mâncarea e gata, le dă cu linguriţa, rugându-le să stea cuminţi şi să pape tot, ca să crească mari. După ce termină cu masa, le culcă, apoi rămâne cu mâinile în şolduri şi cu privirea spre poartă.

De alături, din bucătăria de vară, se aude un glas ascuţit de copil, potolit imediat de un altul mai grav de femeie. Onuţei i-ar plăcea să se joace în curte cu fratele ei, dar mămica îl ţine mai mult pe lângă ea, că Dănuţ e încă mic, abia merge de-a buşilea. Tăticu lucrează la oraş, pe şantier, vine numai la sfârşit de săptămână acasă. Sosirea lui în fiecare vineri seara e o adevărată sărbătoare pentru ea, deşi, de multe ori, pentru mămica înseamnă momentul socotelii. La propriu, fiindcă se retrag amândoi în camera de la drum şi fac împreună calcule pe caiet cu salariul, datoriile, nevoile şi puţinul care mai rămâne pentru cheltuielile zilnice, dar şi la figurat, fiindcă atunci îi cere socoteală pentru diverse neînţelegeri şi supărări.

În seara în care vine tăticu acasă, Onuţa se joacă în faţa curţii, cu ochii mereu spre capul străzii, ca să-l vadă din timp. Dacă nu-l zăreşte ea, o strigă ceilalţi copii, cert e că o ia la fugă spre el şi i se aruncă în braţe de parcă ar sări de pe o trambulină. Saltul ăla în gol, încrederea că braţele lui o vor prinde de flecare dată şi bucuria de a-şi înfunda nasul în gâtul lui, ca să-şi umple nările cu mirosul de transpiraţie, ţigări şi bancnote umede şi mototolite, fac parte din ritualul ei săptămânal.

Astăzi are emoţii, fiindcă, supărată iar de cine ştie ce treburi de oameni mari, mămica a anuntat-o de câteva zile:

— Ei, să vezi ce mă cert cu tac’tu când vine!

Ea a rugat-o cu cerul şi pământul să nu-l certe, să nu-i spună nimic, şi i-a repetat rugăminţile zi de zi, dar mămica a rămas neînduplecată. Aşa că acum lasă păpuşile şi sacoşele împrăştiate prin curte şi iese pe uliţă, să pândească momentul cu şi mai mare grijă. Vrea să fie sigură că tăticu râde când o prinde în braţe şi o duce până în casă, unde o aruncă în aer şi o prinde iar şi face avionul cu ea, după care trece la ăla mic şi să vezi atunci chirăială şi veselie pe ei!

Cu mămica stă toată săptămâna, pe ea o ajută Ia treburi, ei îi zice dacă e supărată că vreun copil i-a strigat o răutate sau dacă e bucuroasă că doamna educatoare i-a dat bulină roşie. Pe ea o înţelege când e obosită şi adoarme în mijlocul poveştii sau când îi spune că nu poate să-i cumpere creioane sau dulciuri, că nu mai are bani, să mai aştepte până vineri. Dar tăticu, ei, tăticu e eroul ei, fiindcă mereu are câte un cadou mic pentru ea şi face glume, e clovn şi dansator, cal şi avion, partenerul de joacă perfect şi părintele căruia tare îi mai duce dorul. Sfârşitul de săptămână e ca o vacanţă de Crăciun pentru ea. Abia aşteaptă să-i aducă o jucărie sau o carte, fiindcă el nu se zgârceşte la bani, cheltuie cât are, chiar dacă asta înseamnă că toată săptămâna

următoare o să mănânce numai pâine cu ceai. În alea două zile, risipa lui este bucuria ei şi disperarea mamei.

Odată, au plecat numai ei doi la târg şi s-au mai întors peste câteva ore bune cu buzunarele goale, dar cu burţile mari de râs şi colţurile gurii mânjite de ciocolată. Ce s-a mai supărat mămica atunci că au lăsat-o singură cu toate treburile şi n-a ştiut de ei! *Acuma se vine? Şi cu mâna-n fund? Păi, după ce te-am trimis eu la oraş? Şi ce vă hliziţi aşa? Tu, ăsta bătrân, că degeaba ai patruj' de ani, n-ai minte nici cât asta mică. Ei, în seara asta mâncaţi răbdări prăjite! Uite-aşa!* Onuţa s-a întrebat cum or arăta răbdările, dar n-a mai deschis gura să zică şi cu voce tare. Isi dă seama şi ea când e cazul să tacă. A lăsat capu-n jos şi a acceptat dojana cu un aer vinovat, dar pe furiş i-a aruncat priviri lui tăticu. El, între două rafale de reproşuri, i-a făcut cu ochiul, apoi a luat-o pe mămica de mijloc, a învârtit-o ca la dans şi i-a zis: *Las' că-s bune şi răbdările prăjite, punem nişte sare pe ele şi scoatem nişte murături, ne lingem pe dej te, nu alta! Şi* mămica n-a vrut, dar colţul gurii a început să-i danseze şi el şi, până la urmă, a cedat şi zâmbetul, a cedat şi mămica.

Se mai uită o dată spre capul uliţei, dar tot nu se vede nimic. O întârzia RATA. Oare azi ce-i aduce? O să-i amintească iar că i-a promis s-o ia cu el Ia oraş şi s-o scoată la cinema şi la cofetărie. Numai să nu-l certe... Mai face câţiva paşi spre casă şi spionează prin gard: nu

zăreşte mişcare în curte, dar simte miros de prăjeală. Parcă i se face şi foame. Când stau seara la masă, tăticu întinde mâna să ia câte un cartof pai din farfuria ei, iar mămica sare imediat: *Nu mai lua, mă, de la copil!* Dar ea ştie că doar face pe pofticiosul, ca să se joace. Mămica îi dă să mănânce şi lui Dănuţ, care se murdăreşte tot, iar ei râd, şi el râde şi mai tare de râsetele lor, aşa că iese ditamai zarva, după care pică toţi rupţi de oboseală.

În timpul săptămânii, Onuţa doarme cu mămica şi cu Dănuţ. Când vine tăticu acasă, sunt trimişi în camera lor, numai că ei nu-i place acolo, chiar dacă are păpuşi pe patul mare, acoperit cu scoarţă cusută de mamaia. Nici Dănuţ nu vrea să doarmă în altă parte şi de fiecare dată se lasă cu plânsele din partea copiilor şi ba ameninţări, ba promisiuni din partea părinţilor, dar nu ajung la niciun rezultat. Atunci, tăticu se duce boscorodind să se uite la televizor, iar mămica rămâne cu ei în camera lor. Onuţa se bucură după fiecare victorie, numai că într-o noapte s-a trezit de sete şi mămica nu mai era în pat. Probabil se dusese şi ea la televizor. Războiul ăsta al somnului este singurul motiv de supărare dintre ea şi tăticu, fiindcă, oricât de mare ar fi dragostea ei pentru el, gelozia ei când o vrea pe mămica numai pentru el este şi mai mare. Şi mămica, şi tăticu sunt ai ei, bine, şi-ai

lui Dănuţ, dacă trebuie, dar nu se poate ca ei să se iubească numai între ei. Cu ea cum rămâne?

în zare, se conturează o siluetă: un bărbat cu o geantă mare atârnată pe umăr. El e!

— Vineee!

O ia la fugă, stârnind praful de pe drum, cu braţele larg deschise, cu ochii strălucind de bucurie, cu râsetul ştirb. A început ritualul. în urma ei, mămica iese la poartă ţinând în şold un băieţel blond şi bucălat, cu mânuţa băgată aproape toată în gură.

— Ticul zice el agitând mâna plină de salivă şi dând din picioare, ca să coboare. Ticul

Bărbatul vine cu Onuţa pe umeri, cu faţa arsă de soare şi obosită, dar cu un zâmbet mare, luminos. Ea îl ţine strâns pe după gât, cu ochii îndreptaţi rugător spre mămica. Femeia îl priveşte lung, uşor încruntată, părând că vrea să-l dojenească deja că a întârziat, dar tăticu se apleacă spre ea şi o pupă apăsat pe obraz. Pe urmă lasă geanta jos şi îl ia în braţe pe Dănuţ, învârtindu-se cu amândoi copiii odată.

— Vezi să nu-i scapi! Şi hai mai repede, că se răceşte mâncarea! se aude vocea îmbunată a mamei.

Onuta răsuflă uşurată.

, >

— Ce mi-ai adus?

Un. vânticel de primăvară

Liliana oftează prelung, cu vârful creionului între dinţi şi cu privirea aţintită pe geam. în faţa ei, un caiet deschis, iar alături, câteva manuale vechi de clasa a şasea, îndoite la colţuri. De jumătate de oră, citeşte aceleaşi rânduri, apoi suspină cu ochii pe fereastră, mai încearcă o dată să citească scrisul mărunt şi iar se uită visător în zare. Frunzuliţele verde-crud ale pomilor, bâzâitul albinelor şi razele tot mai îndrăzneţe ale soarelui i-au distras atenţia toată după-amiaza. Nu are chef nici de teme, nici de altceva.

— Lilianooo, ai terminat lecţiile? Hai să dai la găini! se aude din curte glasul mamă-sii.

Fără tragere de inimă, Liliana închide caietul cu un pocnet. În semn de protest, acesta se dezbracă de învelitoarea de plastic roşie ca de o haină prea groasă, lăsând la vedere o copertă lucioasă de carte. Pe ea, un bărbat musculos şi o femeie mai mult dezbrăcată se îmbrăţişează senzual, ca toţi protagoniştii romanelor de

dragoste pe care le împrumută şi le citeşte pe ascuns de la vară-sa Ştefana. Poveştile lor o fac să se îmbujoreze şi să viseze că, într-o zi, când o să fie blondă şi cu sânii mari, o să fie şi ea iubită la fel de pătimaş ca-n cărţile de Sandra Brown. Până atunci însă, trebuie să se resemneze doar cu scenele de pe hârtie.

Ii acoperă la loc şi iese din cameră, ajutându-şi mama la treburi cu mai multă râvnă decât de obicei, ca s-o înduplece s-o lase şi în noaptea asta la Ioana. Cu gândul în altă parte, femeia face un gest resemnat din cap, iar Lilianei nu-i trebuie mai mult. Dă buzna în cameră, îşi îndeasă în ghiozdan cărţile şi caietele pentru a doua zi, strecurând printre ele şi incendiara copertă roşie. Iese tiptil, aruncând o privire în jur: mamă-sa e în bucătărie, iar tată-su meştereşte ceva prin atelier, numai alea mici se aleargă prin faţa casei. Traversează curtea în grabă, ca să nu aibă timp nimeni s-o întoarcă din drum, şi strigă din poartă „Am plecaaat!”. Cât coboară în drumul principal, coteşte la dreapta câţiva metri şi intră în curtea cealaltă, chipul îi trădează un amestec de încordare şi nerăbdare. Abia când ajunge în camera Ioanei şi îşi lasă ghiozdanul pe jos, îşi îngăduie să zâmbească şi spune scurt „Gata, am scăpat!”.

O vreme, stau de vorbă despre colegii de şcoală şi despre Paul, pe care Liliana nu vrea să recunoască nicicum că-l place, se hârjonesc şi chicotesc înfundat, după care sting lumina, dar somnul se lasă aşteptat.

Liliana stă cu ochii în tavan lângă Ioana, uitându-se ba la tabloul de nuntă al părinţilor ei, atârnat deasupra mesei, ba la afişele cu *Beverly Hills 90210* de pe peretele cu patul. Se foieşte de pe o parte pe cealaltă, se ridică în fund să bea apă, îşi pune perna peste cap, apoi sub cap. De dincolo de fereastră, răzbat până în cameră ţârâit de greieri şi, din când în când, câte un lătrat de câine.

— Ioană, dormi?

— Mhm, aproape.

— Auzi, ştii ce mă gândeam?

— îm?

— Tu, hai să ne facem că suntem bărbat şi femeie!

Propunerea rămâne o vreme suspendată în aer, până când Ioana, dezmeticită de-a binelea, se ridică într-un cot şi întreabă, încruntată:

— Cum adică?

— Adică aşa, ca în cărţi, să vedem şi noi cum e când se pupă ăia, explică Liliana.

— Bine, da' io sunt bărbatul, se învoieşte Ioana.

Liliana are emoţii. Nu prea ştie ce să facă. De obicei, scenele fierbinţi încep cu el care o seduce pe ea, dar Ioana, „bărbatul" ei, nu schiţează niciun gest. Respiră adânc şi se concentrează. Bâjbâie pe sub pătură până când găseşte mâinile Ioanei. O să-i zică lonuţ de acum. loana-Ionuţ are mâinile calde şi chicoteşte pe întuneric.

— Şşş! Tre' să fii serioasă, altfel nu merge! o

atenţionează ea.

— Bine, hai!

Liliana închide ochii şi, cu mâna dreaptă, pipăie cotul, apoi umărul loanei-Ionuţ şi se opreşte acolo, ezitând o clipă. Se hotărăşte şi coboară până când dă de colăceii de pe mijlocul ei, adică al lui, iar ea, adică el, chicoteşte din nou.

— Mă gâdili.

— Termină! Cum vrei să te mângâi altfel?

— Hai să fac eu!

— Bine.

loana-Ionuţ repetă gesturile Lilianei, numai că de la mijloc urcă spre sânii ei abia mijiţi. Sunt două umflături moi care se simt ciudat prin tricou. Nu seamănă cu sânii mari şi lăsaţi ai mamei, nici cu cei slabi şi uscăţivi ai bunicii.

> >

— Te doare? întreabă Ioana.

— Uneori, dacă fug sau mă lovesc. Da’ pe tine?

— Pe mine nu. Nu mi-au crescut aşa.

— Da’ cum? Ia!

Liliana întinde mâna şi caută prin întuneric sânii prietenei ei. Sunt mai mici decât ai ei şi ascutiti.

> > >

— Da’ acolo jos ţi-a crescut ceva? întreabă Ioana.

— Un pic. Da’ ţie?

— Vrei să ne arătăm?

— Mămica mi-a zis să nu arăt la nimeni ce am în chiloti.

»

— Da’ io-s tot fată.

— Ba nu, că eşti băiat acum. Eşti lonuţ. Nu te las decât să mă pupi, gata.

— Pe gură?

— Pe gură.

Işi apropie capetele şi-şi caută buzele, dar se lovesc în nasuri şi în dinţi.

>

— Au! strigă Liliana, în timp ce Ioana izbucneşte în râs.

lubiţii din cărţi nu se lovesc niciodată. Pipăindu-i conturul feţei, Liliana o cuprinde cu mâinile şi o ţine nemişcată, îşi înclină capul şi, evitând nasul de data asta, îi atinge uşor buzele. loana-Ionuţ are gustul brânzei cu smântână şi al gogoşii cu gem pe care le-a mâncat mai devreme. E o senzaţie dulce, moale, plăcută.

întinsă pe spate, cu braţele sub cap, Liliana se lasă cuprinsă de toropeală. Pătura parcă devine mai grea, iar pleoapele îi cad tot mai rar. În semi-întunericul odăii, prin geamurile pe care le-au uitat întredeschise, un vânticel de primăvară înfoaie perdelele. Formele familiare ale obiectelor se însufleţesc: pe coperta roşie ieşită din

ghiozdan, femeia îmbrăţişată are chipul ei, părinţii tineri din tablou o privesc cu un aer complice, iar din póstetele de deasupra patului, Brandon şi Dylan îi zâmbesc cuceritor. Simte un gâdilat din creştet până în vârful picioarelor şi îi vine să chicotească. întoarce capul spre Ioana, încercând cu un „Ai văzut?” şoptit să o facă părtaşă la magia serii, însă dinspre jumătatea cealaltă a patului nu se aude ca răspuns decât o respiraţie tot mai adâncă şi mai regulată. Liliana se răsuceşte pe partea dreaptă, închide ochii, oftând fericită, şi adoarme pe loc.

O mână

— Aici o să dormi tu, i-a zis Ştefana şi a deschis o uşă din capătul holului. Eşti chiar lângă baie.

Liliana s-a uitat din uşă la camera mică, dar cochetă, decorată în nuanţe de albastru şi verde. Avea în dreapta o canapea, pe care erau înşirate câteva pernuţe colorate, la fereastră un birou şi un scaun, iar pe peretele opus canapelei, o bibliotecă mică şi un şifonier cu două uşi. Ştefana i le-a înşirat pe toate, ca într-un inventar, deşi putea şi ea să le vadă.

— Ţi-am făcut loc pentru haine, dar am mai lăsat un raft cu prosoape şi lenjerii. Când ai nevoie, îţi iei singură, nu-mi ceri mie, da? Şi, când se murdăresc, le pui în maşina de spălat.

— Lasă, mă, fata, că până se obişnuieşte ce şi cum, îi mai zicem noi, îi mai arătăm... a intervenit Victor râzând, luând-o de umeri şi trăgând-o la pieptul lui.

Indepărtându-se stingheră de mirosul ameţitor de colonie, Liliana a zâmbit şi a dat din cap că a înţeles. Nu-i venea să creadă ce cameră frumoasă îi pregătise

vară-sa. în sfârşit, una doar a ei, nu ca acasă, unde trebuia să împartă patul cu două surori mai mici şi unde rareori găsea timp numai pentru ea. Ba trebuia să aibă grijă de fete, ba să dea de mâncare la găini şi la porc, ba să o ajute pe maică-sa la diverse treburi prin curte. Ca să aibă linişte, temele şi le făcea la masa mare din camera de la drum, pe care o ţineau de obicei pentru musafiri. Dar, uneori, ca să mai scape de frecuşul surorilor şi de cicăleala mamei, zicea că are lecţii şi se refugia acolo cu o carte, pe care o învelea în copertă de caiet, să nu se dea de gol dacă intra careva peste ea.

Ştefana era cea mai mare dintre verişoare şi crescuse la oraş, dar în vacanţe şi în weekenduri se ducea des la ţară, unde părinţii ei păstraseră casa bătrânească. Mai scăpau de gălăgie şi de poluare, aşa ziceau. Stăteau la iarbă verde şi făceau câte un grătar sau îşi luau ouă de ţară şi câte o găină crescută la sol. Liliana nu prea înţelegea de ce vorbeau aşa, că doar toată iarba era verde, cum altfel? Iar găinile normal că erau crescute la sol, doar nu le ţinea cineva în aer? Orăşeni, na! Dar Ştefana îi plăcea, că nu era cu nasul pe sus şi îi aducea mereu cărţi cu împrumut. Şi, deşi între ele era o diferenţă de nouă ani, Liliana simţea că sunt prietene. De asta, când a fost vorba să plece la liceu, s-a bucurat că avea să stea la vară-sa, recent măritată şi mutată la casa ei. Aranjamentul ăsta le convenea tuturor: fata avea pe cineva care să-i poarte de grijă, iar pentru tânărul cuplu, chiria, chiar şi aşa, mică, era un ajutor

binevenit cu care să-şi achite rata la bancă; în plus, nici nu primeau o străină în casă.

Pe Liliana, gândul la viaţa de liceu o entuziasma şi o speria în egală măsură. Paisprezece ani trăise într-o lume care multora, inclusiv verişoarei ei, li se părea idilică: în aer curat, înconjurată de familie, prieteni şi animale, cu peisaje frumoase şi multă linişte. Ea însă era pregătită să le lase pe toate în urmă doar ca să simtă freamătul şi noutatea oraşului, cu blocurile lui înalte şi magazinele mari, puternic luminate, cu maşini multe, cinematografe, baruri şi parcuri şi, mai ales, cu promisiunea mută a unui viitor îndelung visat. Nu ştia dacă la şcoală să se aştepte la *bullies* şi *nerds,* aşa cum văzuse ea în filmele americane, dar spera să-şi facă prieteni şi să... Ei bine, visa în secret să înflorească. Să se întoarcă în sat peste câteva săptămâni sau luni şi să fie de nerecunoscut: elegantă, încrezătoare, fericită. Să le dea peste nas celor care nu văzuseră în ea cine ştie ce, mai ales lui Paul, care o preferase tocmai pe Ioana, prietena ei cea mai bună. Sau, mai bine zis, fosta ei prietenă cea mai bună.

După primele două luni, însă, entuziasmul i s-a mai domolit puţin. Era în continuare bucuroasă să se afle acolo şi nu îi era dor de casă, numai că încă nu-şi găsise locul printre colegi. Copiii de la liceul ei păreau nişte adulţi în miniatură: fii şi fiice de avocaţi, de doctori, de patroni ai puţinelor fabrici locale sau de recent

îmbogăţiţi, care învârteau ceva afaceri suspecte, veneau la şcoală îmbrăcati cu haine de firmă, aveau bani de buzunar cât un salariu şi se întreceau în glume şi aluzii, fără nicio grijă pe lume. Liliana îi privea de la distanţă, jenându-se cu blugii ei cumpăraţi din talcioc şi cu faţa pistruiată de soarele verii, pe care încă nu învăţase cum să şi-o machieze.

> >

Deocamdată, singurii ei prieteni erau Ştefana şi Victor, care o induseseră în noua lor familie şi cu care se simţea mai puţin stingheră. Ii plăcea mai ales să-i asculte vorbind, încercând să le reţină mimica, expresiile, gesturile, pe care apoi să le copieze. Le urmărea fascinată micile ritualuri: cum se sărutau scurt pe buze înainte de masă, ca să-şi ureze „Poftă bună!”, cum îşi spuneau pe nume de alint sau cum îşi cereau iertare după vreo supărare şi îşi povesteau diverse nimicuri care li se întâmplaseră peste zi. Era ceva nou pentru ea, un stil de viaţă pe care nu îl cunoscuse până atunci şi pe care şi-a promis în sinea ei să-l adopte cândva, când va avea cu cine.

Primul semestru a căpătat în curând o rutină a lui. Colegele de clasă nu i-au devenit apropiate, dar nici nu o mai priveau lung, ca pe fata de la ţară. Timpul şi-l petrecea învăţând, mergând la cinema, făcând plimbări prin parc şi, de cele mai multe ori, citind. Uneori, ieşeau toţi trei la McDonald’s sau la pizza, alteori ei ieşeau fără

ea. Cu Ioana nu mai vorbea. Se înstrăinaseră de când cu Paul. în vacanta de iarnă s-a întors acasă, unde a petrecut sărbătorile ca de obicei, în familie, însă abia aştepta să plece iar. Pentru prima dată de când se ştiau ele două, adică de o viaţă, nu s-a întâlnit cu Ioana, nu şi-au făcut cadouri, nu au mers la colindat împreună. într-o zi, l-a zărit pe Paul de departe, dar a ocolit, ca să nu dea nas în nas cu el. înainte de Revelion, a primit o vedere de la munte, de la Sinaia, pe spatele căreia se semnaseră cu zâmbete şi inimioare Ştefana şi Victor. S-a bucurat şi i-a invidiat totodată.

>

în noaptea de Anul Nou, a ciocnit un pahar cu familia, dar după urările de „La mulţi ani!" a pretextat că-i obosită şi s-a dus devreme la culcare. în gând, şi-a reînnoit promisiunea de a se reinventa, de a-şi face prieteni, de a fi fericită. în ianuarie, când s-a întors în oraş, parcă nu numai anul se schimbase, ci şi ceva în aer. Colegii de clasă au fost mai binevoitori, câteva fete au sunat-o nu doar ca să-i ceară teme, ca înainte, ci s-o invite cu ele la suc şi chiar la zile de naştere.

Liliana simţea că, în sfârşit, lucrurile se aşază şi pentru ea. Se vedea altfel în oglindă şi aproape că nu se mai gândea deloc la Paul sau la Ioana. Dorinţele de Anul Nou i se îndeplineau.

Ocupată cu noua ei viaţă, la început nu a observat că Ştefana lucra până târziu în fiecare seară şi că abia dacă se mai întâlneau.

Şi-a dat seama abia când a vrut să-i povestească despre toate schimbările astea, dar a dat doar peste Victor. Nu era la fel. Serile au devenit mai goale, încărcate de aşteptare ca un brad de Crăciun încă neîmpodobit. îi era dor de vară-sa, de discuţiile lor dintot- deauna, dar şi de veselia şi fericirea din cuplul care îi devenise familie şi casă departe de casă. Cum Victor singur nu reuşea să suplinească lipsa ei, Liliana se retrăgea la ea în cameră, iar el rămânea la televizor în sufragerie.

într-o seară, a auzit nişte ciocănituri scurte şi rapide în uşă. Surprinsă, şi-a ridicat ochii din carte şi a strigat:

— Intră!

Victor a băgat capul prin deschizătura uşii, temându-se parcă să n-o deranjeze. Când a văzut-o în pijamaua cu inimioare, cu picioarele goale atârnând peste marginea canapelei, a zâmbit.

— Ce faci? Citeşti? Nu te-ai plictisit aici?

Liliana a clătinat din cap şi a dat din umeri.

— îmi place cartea.

— Nu vrei să vii să te uiţi cu mine la film? Nu-mi place să mă uit singur. N-am cu cine să comentez.

— Ştefana întârzie iar?

>

El a confirmat scurt şi i-a făcut cu ochiul.

— Hai! Fac floricele.

Liliana a pus semnul la pagina unde rămăsese, a închis romanul şi l-a lăsat pe birou. Şi-a tras halatul pe ea şi s-a dus în sufragerie. Era încă publicitate. Din

bucătărie, venea deja miros îmbietor de floricele. Victor le-a adus pe o tavă, alături de două pahare cu Cola.

— Sting şi lumina, să fie ca la cinema, a zis el.

Ea a dat din cap, zâmbind. Atmosfera semăna cu serile lor de anul trecut şi Liliana a simţit o căldură în stomac la gândul ăsta. Tare ar fi vrut să fie şi Ştefana acolo... În timp ce stăteau aşezaţi flecare pe câte un capăt de canapea, uitându-se la film, Victor şi-a întins braţul stâng, ca pentru a lua din castronul cu floricele proptit la mijloc, dar şi-a lăsat mâna pe vârful piciorului ei. Nici nu şi-a abătut ochii de la ecran, braţul lui părea să facă un gest cu care era de mult obişnuit, ca scărpinatul în cap sau scobitul în nas. Liliana s-a încordat ca un arc. Ar fi vrut să-şi tragă piciorul, dar nu putea să se mişte. A rămas cu privirea aţintită, fără să mai urmărească imaginile. Obrajii îi ardeau şi parcă o gură imensă supsese tot aerul din cameră. Victor a început să-i maseze uşor mai întâi degetele, apoi talpa. Mâna lui era caldă, senzaţia, deşi alarmant de greşită, era plăcută. Căldura i-a urcat spre gleznă. La televizor, forme şi sunete fără sens.

Victor îi era ca un frate. Poate dacă se prefăcea că nu se întâmplă nimic, chiar nu se întâmpla nimic. Nici nu voia, nici nu putea să se gândească mai departe. A închis ochii şi şi-a imaginat că e acasă, la ţară, de vorbă cu Ioana înainte de marea ruptură şi că mâna aceea atât de familiară era a prietenei ei care o apuca de picior ca s-o sperie la filme. Sau a mamei, care în copilărie o freca

pe picioarele îngheţate când venea în serile de iarnă de afară, de la joacă. Sau chiar că nu era nicio mână acolo, că pe canapea, lângă ea, se urcase o pisică pufoasă, care torcea încet şi leneş.

> >

Când s-a auzit cheia în broască şi Ştefana a intrat în hol, tensiunea din cameră s-a spart brusc şi asurzitor. Victor s-a ridicat şi s-a dus s-o întâmpine, ca de obicei. Propoziţii scurte, sunetul ca de ventuză al unui sărut, foşnet de geacă de fâş şi de sacoşe.

— Ati mâncat? a întrebat ea.

>

— Nu, te-am aşteptat pe tine, a zis el.

— Haideţi, că m-am oprit la magazin.

Cu ochii în televizor şi picioarele strânse sub ea, Liliana a rămas ţintuită pe canapea.

— Mie nu mi-e foame.

INTERMEZZO

Lenuş se uită lung la ecranul laptopului pe care se lăbărţează, ca dezgropată dintr-o capsulă a timpului, poza de la finalul clasei a douăsprezecea. îşi aduce aminte că pregăteau albumul de sfârşit de liceu şi toate fetele veniseră îmbrăcate elegant, numai ea îşi pusese un tricou cu Metallica. Se gândise că oricum în fotografie i se va vedea doar bustul, nu şi scrisul cu litere gotice sau craniile desenate de la piept în jos, dar parcă numai din dreptunghiul cu portretul ei lipsesc gulerul alb şi sacoul. Ce au cu toţii în comun, totuşi, sunt feţele de copii care habar nu au ce-i aşteaptă.

în dreapta fotografiei, încep deja să curgă comentariile foştilor colegi. Pe majoritatea nici nu-i mai ştie, a întrerupt legătura cu ei chiar de atunci, de când şi-au părăsit orăşelul de provincie şi au luat-o care încotro la facultăţi prin ţară. însă, din câteva clicuri pe Facebook, poţi să recuperezi câţiva ani de absenţă sau chiar să urmăreşti din umbră pe aproape oricine. De altfel, tot acolo au găsit-o şi pe ea Diana şi Bogdan, care

se ocupă de organizarea reuniunii de douăzeci de ani.

Când au trecut douăzeci de ani??? întreabă un nume necunoscut.

Mie-mi spui? îi răspunde altul vag familiar.

Ia la rând profilurile celor etichetaţi şi spionează, deocamdată fără să intre în vorbă. Pe fete îi e mai greu să le recunoască: şi-au schimbat numele, culoarea părului, unele chiar şi fizionomia. Băieţii s-au îngrăşat, au albit şi şi-au lăsat barbă. Tresare sau zâmbeşte când dă de câte unul care i-a plăcut în adolescenţă. Acum, toţi par fericiţi în selfie-urile de vacanţă şi îşi arată copiii la diverse vârste şi în tot felul de ipostaze.

La reuniunea de zece ani nu s-a dus. Tocmai trecea printr-un divorţ şi n-avea chef de laudele de sine ale celorlalţi şi de privirile lor compătimitoare. Se şi închipuia ridicând din umeri, încercând să braveze cu un „Eu divorţez, dar sunt fericită”. Aiurea! La luat doi ani să-şi revină după aceea. Doi ani pierduţi din viaţă, plus cel puţin unul înainte. Ea şi George se căsătoriseră imediat după terminarea facultăţii, dar viaţa de adulţi responsabili, cu joburi şi facturi, se dovedise altfel decât şi-o închipuiseră ei. Nu fuseseră pregătiţi. Ar fi trebuit să mai aştepte, să mai crească sau să mai caute, dar pe ea o orbise dragostea. Şi aia a fost. „Bine măcar că n-aţi avut copii!” o consolase maică-sa, amărâtă. I-a dat dreptate şi atunci, şi mai târziu, după fiecare relaţie zbuciumată. Apoi l-a cunoscut pe Cristi. Le e bine, numai că amândoi au pus cariera pe primul loc şi s-au

trezit că, Ia aproape patruzeci de ani – ea – şi cincizeci – el –, le place aşa. Un copil le-ar complica existenţa, iar la vârstele astea tabieturile se schimbă greu.

Ce tare sunt pozele! Asta e Achim, prostul clasei. Se pare că n-a făcut prea mari progrese. Lenuş izbucneşte în râs.

Ciao! Dacă ajunge-ţi la Italia, da-ţi de ştire! Bacio! Corina Pasquarelli le face cu ochiul seducător, cu buzele ţuguiate. Câte filtre o fi aplicat?, se întreabă Lenuş.

Salutare! Eu particip, că mi-e dor să vă văd. Abia aştept să stăm de vorbă!

Şi eu, numai să stabilim data cât mai curând, că am programul încărcat.

încă un şir lung de confirmări, după care încep întrebările despre cei absenţi. Dar de Aura Condrea ce mai ştiţi? Dar de Marius Negulescu? Printre ei, un nume care îi atrage atenţia: Camelia Ifrim. I)espre Cami nu mai are veşti de cel puţin cincisprezece ani. Au fost colege de bancă şi prietene în gimnaziu. Cami voia să dea la Liceul de Arte, motiv pentru nesfârşite certuri cu ai ei. *Aia nu-i şcoală adevărată. Ce faci pe urmă în viaţă! Trăieşti din pictură! Fă un liceu normal, ia-ţi o diplomă de facultate şi un serviciu bănos, că asta contează, nu arta!* Aşa că, într-un final, Cami renunţase şi ajunsese din nou colega de bancă a lui Lenuş la liceul teoretic din oraş, devenit colegiu ulterior. La facultate, însă, s-au despărţit: Cami s-a dus la Bucureşti, hotărâtă ca de data asta să dea la Arte, iar Lenuş a ales (ilujul. Voia să plece

cât mai departe şi i se părea că vestul ţării e cea mai bună alegere. Şi-au mai scris o vreme, s-au mai întâlnit în vacanţe, dar nu mai era la fel. Păreau schimbate, preocupate de lucruri diferite, prietenia lor de altădată nu mai găsea pe ce să se sprijine. Tăcerile au devenit tot mai lungi şi mai dese. Incet-încet, s-au pierdut una de alta. Când mai era întrebată de ea, Lenuş răspundea cu resemnare: „ştii cum e... fiecare cu viaţa ei".

De Cami am auzit că s-a măritat cu un preot şi s-a mutat undeva ta ţară, unde a primit el parohie, zice Diana. *Nu are Facebook.*

Informaţia asta o miră pe Lenuş şi nu prea. Din străfundurile memoriei, dintre discuţii, băute, copiuţe, râsete şi plânsete, se zbate să iasă la suprafaţă un moment anume; ceva mai întâi vag, nedefinit, mai mult o impresie, o amintire a simţurilor, şi apoi o întâmplare din ce în ce mai clară dintr-un martie de demult.

în vara dinspre a opta spre a noua, Lenuş se metamorfozase: fata timidă de altădată prinsese aripi de fluture. Vinovate fuseseră cărţile recomandate de profesorul de română, muzica pe care i-o copia pe casete un vecin mai mare şi – mai presus de orice – teribilismul şi revolta tipice adolescenţei. Intr-a zecea, nu era chiar printre fetele populare din liceu, dar, împreună cu Cami, forma un duo uşor de recunoscut şi uneori chiar de invidiat. în seara aceea de primăvară, stabiliseră să iasă în Vineri 13, barul lor preferat. Ea se

îmbrăcase toată în negru, cu blugi tăiaţi şi o bluză mulată pe sub geaca de piele. De-o parte şi de alta a feţei, îşi lăsase să-i atârne două şuviţe decolorate. Inelele cu cranii, tuşul gros de pe pleoape şi rujul închis, vineţiu, îi completau ţinuta. Cami nu recurgea la artificii: frumuseţea ei naturală – părul lung şi ondulat, ochii albaştri, tenul impecabil – şi exuberanţa ei obişnuită îi erau de ajuns. Ca de obicei, s-au întâlnit în colţul străzii şi au mers mai departe împreună, reluând şi discuţia de parcă nici nu se întrerupseseră câteva ore.

Barul era într-o casă veche, rămasă cine ştie cum nedărâmată > printre atâtea blocuri. Ca să ajungă la el, treceau pe lângă o biserică ce purta, la rândul ei, urmele clare ale trecerii timpului. Lenuş tocmai îi povestea despre veşnicul ei admirator, Bogdan, când Cami a tras-o de mână şi i-a zis cu un amestec de stăruinţă şi nonşalantă:

> > > > >

— Hai să intrăm numai puţin. Sunt Deniile şi i-am promis lu’ maică-mea că trec şi eu. Nu stăm mult, măcar să mă vadă.

Familia lui Cami era destul de religioasă, dar Lenuş tot a fost surprinsă. în mintea ei, colega de bancă şi prietena aproape nedespărţită era separată de viaţa părinţilor. Cu Cami se ştia încă de la grădiniţă, cu ea vorbea ore în şir despre băieţi şi bea sticluţe cu votcă pe care le cumpărau, pe rând, de la chioşcul din staţie, înainte să plece la discotecă. Nu reuşea să şi-o închipuie stând în genunchi şi facându-şi cruce. Asta era o viaţă

pe care o asocia cu babele şi măicuţele, nu cu Cami. în propria familie, religia nu era ceva la ordinea zilei. Părinţii ei ţineau sărbătorile, ca toată lumea, dar nu mer

> >

geau la biserică duminica sau de vreun sfânt. Doar în noaptea de înviere, să ia lumină.

Aşa că, atunci când Cami a tras-o după ea în clădirea rotunjită, cu pereţi scorojiţi, din care răzbăteau până afară cântări prelungi şi un aer stătut, s-a trezit că înaintează fără voia ei pe un teren necunoscut. încă din uşă, mirosul de tămâie şi de ceară topită i-a umplut nările. Sfinţii cu nimburi şi mâini ridicate a binecuvântare o urmăreau de pe pereţi. A încercat să detecteze în ochii lor vreun mesaj mai adânc, ceva care s-o lumineze, dar chipurile lor au rămas inexpresive. Câteva persoane răsfirate – care în genunchi, care pe scaunele de pe margini – au întors capetele spre ele. Lenuş ar fi vrut să rămână lângă intrare, dar Cami a luat-o înainte, ţinând-o strâns de mână. Ajunsă în faţă, i-a dat drumul şi s-a închinat discret, sărutând icoanele. După aceea, s-a dus lângă un grup de femei care cântau *Doamne miluieşte* şi a vorbit în şoaptă cu una dintre ele. Abia când a văzut-o din profil, Lenuş a recunoscut-o pe doamna Ifrim. Din spate, era un batic ca toate celelalte. Rămasă pe culoarul din mijloc, printre oamenii mai numeroşi decât în spatele bisericii, Lenuş se simţea

stingheră. Nu-i venea să se ducă la icoane, era un gest străin. Voia să vină mai repede Cami, ca să poată pleca odată. Căldura, aglomeraţia, vocile tărăgănate, mirosul de lumânări şi feţele multe de pe pereţi şi de pe cupola bisericii parcă o apăsau.

— Trebuia să-ţi acoperi capul! i-a şuierat o femeie de lângă ea. Şi să nu vii machiată în Sfânta Biserică!

Baticurile şi pălăriile au forfotit, curioase să identifice intrusa. Ceva din replica asta – tonul mustrător, excluderea – a trimis-o înapoi în copilărie, pe treptele de piatră ale grădiniţei dintre blocuri. N-a mai stat să audă şi restul, s-a dus cu paşi mari spre ieşire. Sfinţii de deasupra uşii o priveau cu reproş de data asta. Cami a găsit-o în stradă peste câteva minute, fumându-şi deja a doua ţigară.

— Nu ştiam unde-ai dispărut! i-a zis ea.

— Da, a trebuit să plec. Se luase una de mine.

— Ei, aşa-i lumea! Nu băga şi tu în seamă.

Lenuş a stins mucul cu talpa bocancului şi şi-a băgat mâinile în buzunare. Pe urmă s-a uitat lung la Cami.

— Fată, da’ ce-a fost în capu’ tău de m-ai adus aici? Nu-mi zice că tu chiar crezi în faza asta cu biserica şi asa?

> >

Cami a dat din umeri, râzând cam cu jumătate de gură.

— E important pentru maică-mea. Dacă merg la slujbă, mă lasă-n pace. Acum nu i-a convenit c-am plecat, da' i-am zis că ai o problemă şi tre' să stau cu tine. O să trebuiască să vin mâine seară, la Prohod.

Lenuş şi-a dat ochii peste cap.

— Eu cred c-as lua-o razna.

»

— Nu-i aşa nasol, a zis Cami. Uneori îmi place. Mă linişteşte. Şi cântările mi se par frumoase.

— Ei, căcat! Şi toate chestiile alea că femeia e supusă bărbatului ţi că n-ai voie să intri dacă eşti la ciclu şi aşa mai departe? Nişte tâmpenii inventate de boşorogi nefutuţi!

— Eh, alea-s naşpa, da. Eu, dac-o să mă mărit vreodată, o să-i zic preotului să sară peste partea aia cu femeia care tre' să asculte de bărbat.

— Eu n-o să mă mărit niciodată! Hai dracu să bem ceva, până nu mă exorcizează ăştia!

>

Au râs amândouă. În seara aceea, au ascultat Doors, Pink Floyd şi Queen, au băut votcă şi s-au sărutat cu doi studenţi veniţi acasă în vacanţă. Viaţa era frumoasă şi plină de posibilităţi la şaisprezece ani.

între timp, fata aceea care naviga între două lumi, străduindu-se să ia ce i se părea mai bun din fiecare, a făcut o alegere. Lenuş încearcă să şi-o închipuie preotească, locuind într-un sat cu drumuri de pământ,

crescând păsări şi porci, umblând cu batic pe cap, vorbind aşa, suav şi cântat şi încheind fiecare discuţie cu *Doamne ajută.* Nu reuşeşte, dar, dacă se gândeşte la ce turnură a luat propria viaţă, nu poate să spună că ei i-a ieşit şi lui Cami, nu. A trecut printr-un divorţ, a schimbat mai multe ţări, oraşe, relaţii şi meserii şi a ajuns să trăiască tocmai în Bucureşti, de care fugise atâţia ani. Parcă a făcut un ocol mare ca să ajungă unde e în prezent, dar tot nu ştie dacă e unde trebuia să ajungă din start. Poate Cami a luat-o pe scurtătură.

Se ridică de la birou şi îşi aruncă privirea pe geam: dincolo de parcarea firmei, traficul capitalei cu noxe, claxoane şi aglomeraţie. Pe partea cealaltă a bulevardului, un şir de blocuri identice, pe care reabilitarea recentă le-a transformat dintr-un cenuşiu plicticos şi deprimant într-un alb cu inserţii mov şi verzi. îi e atât de familiar decorul ăsta, că nici n-o mai deranjează. De câte ori pleacă la munte în weekenduri sau în concedii, îşi promite să se deconecteze, să se bucure de natură, să uite de job şi de oraş, dar îi ia cel puţin o zi să se rupă: mai răspunde la telefoane de la muncă, mai verifică un e-mail, mai urmăreşte conturile clienţilor între două poze cu natura, pe care le postează apoi pe Facebook şi Instagram cu eticheta #relaxare. Cristi intră mai repede în atmosferă. El, dacă ar putea, nici n-ar mai pleca de acolo, dar ei i-ar fi dor de asfalt, de restaurante şi baruri, de „civilizaţie”. Poate s-a obişnuit aşa, cu poluarea, zgomotul continuu de trafic şi

aglomeraţia de oriunde, şi nu mai poate fără. Dar uite că unii au dat Bucureştiul pe un sat.

îşi închipuie pentru o clipă cum ar fi totuşi, dar scutură repede din cap şi-şi repetă că nu, sigur ea n-ar putea să facă asta, deşi viaţa ei în capitală nu e chiar raiul pe pământ. Luată aşa la bani mărunţi, nu ar şti să spună ce o nemulţumeşte: cu Cristi se înţelege bine, bani are, nu-i lipseşte ceva concret. E doar aşa, o stare de oboseală, de plictiseală, de derută. Se dă de ceasul morţii la serviciu, nici ea nu ştie de ce, poate pentru că aşa s-a învăţat. Cheltuie aiurea pe tot felul de prostii, de care se plictiseşte repede. Se întâlneşte cu câţiva prieteni cu care, pe zi ce trece, constată că are tot mai puţine în comun. Nici răbdare nu mai găseşte să asculte mereu aceleaşi poveşti. De-asta şi s-ar duce, şi nu s-ar duce la reuniunea de douăzeci de ani. Adică ar mai ieşi din rutină, ce-i drept, dar oglinda pe care i-ar pune-o în faţă un eveniment cu încărcătura asta emoţională ar fi prea nemiloasă. în plus, efortul de a zâmbi frumos şi de a întreţine şi în realitate, chiar şi numai câteva ore, imaginea perfectă de pe reţelele de socializare, i se pare epuizant. Mai bine se scuză că are deja planuri pe care nu le poate schimba şi recuperează pe Facebook.

Fata din fotografie îi pare o străină sau o amintire vagă, scăpată i tne ştie cum dintr-un trecut de mult uitat. Sunt ani de când nu mai

>

poartă nici inele cu cranii, nici tuş gros la ochi, iar

tricourile cu litere I[1],otice s-au rătăcit pe undeva prin fundul dulapului, după ultimul < oncert la care a dus-o Cristi. Muzica a devenit un simplu zgomot <le fundal, nu un scop în sine, ca pe vremea când singurele griji erau să ia note mari şi să o placă acelaşi băiat care-i plăcea ei.

Cu toate astea, dacă stă bine şi cântăreşte, parcă lucrurile nu s-au schimbat chiar atât de mult: notele au devenit evaluări, profesorii, şefi, iar băiatul, soţ. Şi poate fata în negru şi prietena ei, care o privesc din imaginea pixelată de pe ecran, nu au dispărut de tot.

Se aşază iar în faţa laptopului şi, la lungul şir de comentarii, mai adaugă unul.

Ştie cineva cum pot să iau legătura cu Cami?

Drumul asfaltat se termină brusc şi coteşte la stânga. De aici, începe unul de pământ şi pietriş, care urcă şerpuit spre satul în care locuieşte Cami. Când a sunat-o, Lenuş nu se aştepta la o invitaţie. De fapt, era destul de emoţionată şi nu ştia la ce să se aştepte. Poate la o voce surprinsă şi rece după atâţia ani, o discuţie scurtă de complezenţă cu cineva cu care nu mai avea nimic în comun. Dar Cami fusese încântată şi prietenoasă şi o chemase în vizită. Şi nu din politeţe, chiar insistase. Iată de ce Lenuş îşi conduce acum Stepway-ul ocolind gropi, găini şi curci şi întrebându-se cum naiba a ajuns ea pe coclaurile astea.

E drept că zona e frumoasă, cu dealuri, păduri şi

stânci, iar în depărtare se zăresc munţii. Prin geamul întredeschis intră un aer curat şi răcoros, iar în stânga sclipeşte îmbietor un pârâiaş. Totul e

înverzit şi înflorit şi, încet-încet, zarva oraşului şi stresul zilnic se estompează. Lenuş s-ar relaxa de-a binelea dacă n-ar frământa-o grijile legate de reîntâlnire. A fost atât de surprinsă de invitaţie, încât a acceptat-o pe loc, fără să se gândească. Pe urmă abia, după ce a închis telefonul şi a rămas aşa, cu un zâmbet nou pe faţă, şi-a dat seama că e un risc cam mare. Cum să petreacă un weekend cu nişte oameni pe care nu-i cunoaşte? Dacă nu-i place? Dacă nu se simte bine? Dacă o pun ăia să meargă la biserică?

Nu ştia nici ce să-i ducă, să nu apară cu mâna goală. O sticlă de vin? Dar oare mai bea alcool? E vreun post în perioada asta? Parcă imediat după Paşte nu mai e. A luat un coş cu brânzeturi franţuzeşti şi o sticlă de vin roşu şi a sperat să fie potrivit. Pentru copii – Cami îi spusese că are doi, o fată de cincisprezece ani şi un băiat de unsprezece – a luat câte o ciocolată. A inventat o scuză, în caz că va simţi nevoia să plece mai devreme, şi s-a pornit. Cristi n-a putut să vină cu ea, lucrează weekendul ăsta, dar nu o deranjează, ba parcă îi convine mai mult aşa. Reuniunea îi trezeşte multe amintiri şi emoţii, iar dacă ar fi nevoită să-i explice lui mereu tot felul de lucruri din trecutul lor, al ei şi-al lui Cami, intensitatea momentului s-ar dilua.

GPS-ul îi arată că mai are un kilometru până la destinaţie. Pe partea dreaptă a drumului sunt case destul de arătoase şi îngrijite, construite cu multă piatră şi lemn, dar şi bordeie lăsate în paragină. Pe partea

stângă, pârâul îşi vede liniştit de curgerea lui, împiedicându-se ici şi colo de crengi şi bolovani. La numărul două sute cinci, Lenuş opreşte şi claxonează scurt. Apucă să se uite rapid în oglindă şi să-şi treacă mâna prin părul tuns bob, vopsit de nevoie acum, nu de moft, ca în liceu. Din curte, iese o femeie plinuţă, care îi zâmbeşte larg şi îi face semn să intre pe porţile mari. Are loc de parcare în curte.

Când coboară din maşină, o întâmpină o Cami vizibil schimbată faţă de tânăra de douăzeci de ani pe care a văzut-o ultima dată Lenuş. Părul nevopsit are şuviţe întregi de fire albe, dar e la fel de buclat, liste îmbrăcată cu o rochie lungă, înflorată, peste care poartă o vestă, ceea ce îi dă un aer vag, necăutat, de hipioată. Zâmbetul larg îi lasă la vedere dinţii mici, perfect aliniaţi, şi câteva riduri fine la coada ochilor. Alături de ea, un bărbat la vreo cincizeci de ani, cu barbă sură şi privire albastră. Lenuş se cam fâstâceşte, nu ştie cum să-l salute, doar n-o să-i zică „Săru mâna, părinte!”. Se hotărăşte la un „Bună ziua!” neutru şi întinde mâna să se prezinte.

— Mihail, îmi pare bine! i-o ia preotul înainte, prietenos. Bine ai venit! Cucoana numai despre tine vorbeşte de o săptămână.

Cami o trage într-o îmbrăţişare şi o strânge tare, ca pe o prietenă pierdută şi regăsită. Parcă i s-au mai topit emoţiile. E bine.

— Hai pofteşte la umbră, să te servesc cu o limonadă sau ceva mai tare? Cu pâine şi sare, ca lu tovarăşu’ pe

vremuri, să ne arătăm ospitalitatea şi roadele pământului, râde el. Şi o ţuiculiţă de prună, făcută în casă. Obişnuieşti?

> >

— Hai, tati, las-o să-şi tragă sufletul, că abia a ajuns! intervine (lami. Mai bine du-i bagajul în casă cât ne aşezăm noi afară. Şi cheamă-i şi pe copii să salute. Da' scurt, aşa, că pe urmă stăm ca felele, avem de recuperat.

Apoi, către ea:

— Tu, cât mă bucur c-ai venit, nici nu-ţi închipui! Avem o groază de povestit!

Mâncarea bună, alcoolul şi glumele au risipit şi ultimele fărâme de reţinere. Aproape că-i pare rău că nu a venit şi Cristi cu ea, lui sigur i-ar fi plăcut aici şi ar fi avut şi de ce. E sâmbătă trecut bine de prânz şi numai păsările tulbură liniştea din jur. Undeva, departe, se aude bâzâitul înfundat al unei drujbe. La picioarele lor, un câine ciobănesc moţăie la umbră. De când a sosit, Lenuş a aşteptat şi, în acelaşi timp, s-a temut de discuţia aceea serioasă despre ele două, prietenia lor, despărţirea drumurilor şi împărţirea vinei. Dar întâlnirea a fost relaxată, călduroasă chiar, şi după ce au dat la o parte complimentele pentru cât de bine s-a menţinut fiecare, ce casă frumoasă, ce zonă minunată, ce copii drăguţi, s-au aşezat la masă şi la poveşti. Soţul lui Cami, care, fără sutană şi patrafir, pare un om obişnuit, a stat

o vreme cu ele, apoi le-a lăsat singure să discute de-ale lor. Şi-au amintit diverse din şcoală, Cami a vorbit despre copii şi mica lor gospodărie, din care îşi asigură cam de toate de-ale gurii, iar Lenuş, despre toate oraşele şi ţările în care a locuit, despre muncă şi Cristi. Au râs şi au oftat, dar de subiectul acela nu s-au atins.

Acum, cuprinsă de o moleşeală plăcută, se gândeşte că ar putea fi momentul potrivit. Pe masă, printre rămăşiţele mesei bogate, bâzâie o albină. Mai ia o gură din paharul cu şpriţ din faţa ei şi întreabă:

»

— Şi cum e să fii preoteasă? Mai pictezi?

Cami se uită undeva, în lateral. Tace. Când, în sfârşit, răspunde, Lenuş se întreabă dacă i-a auzit întrebarea sau vorbeşte despre ceva cu totul diferit.

-— Mai tii mintea seara aia când te-am dus cu forţa la Denii, într-a zecea?

Lenuş încuviinţează scurt din cap.

— Până atunci, mi se păruse normal să merg la biserică. Să mă rog. Să cred. Am încercat să-ţi arăt şi faţa aia a mea. Dar după reacţia ta... Nu ştiu, mi s-a făcut ruşine. N-am vrut să râzi de mine sau să nu mai fii prietena mea, aşa că am minţit. Dar, în sufletul meu... parcă s-a rupt ceva.

Lenuş se revede la şaisprezece ani, stingând ţigara cu bocancul sub privirile fâstâcite ale prietenei ei. Se încruntă şi îşi face de lucru cu pachetul şi bricheta. Nu prea ştie dacă ăsta e un reproş sau o lămurire. Ţuica de

mai devreme şi vinul nu ajută. îşi simte mintea greoaie, înceată. Râde un pic prea subţire şi încearcă să găsească tonul potrivit:

— Eu tot nu sunt religioasă, să ştii. Poate-i chestie de educaţie sau de vreo revelaţie.

>

îşi aprinde o ţigară cu gesturi îndelung exersate şi trage adânc în piept. Priveşte înspre munţi, de parcă acolo, pe un ecran imens, ar vedea scena desfasurându-se iar sub ochii ei. Suflă fumul în sus şi dă

> > din umeri.

— Dar nu mai contează. Dacă tu eşti bine aici, aşa, asta e important.

Cami tace iar şi între ele pluteşte ceva nou, apăsător. Poate că aşteaptă scuze sau măcar nişte explicaţii, dar Lenuş nu vede de ce s-ar scuza pentru convingerile ei. Nu s-au schimbat de-a lungul timpului. Ar vrea să spună ceva amuzant, un banc, să readucă voia-bună, dar Cami i-o ia înainte.

— Când am intrat, în sfârşit, la Arte, m-am specializat în pictura de icoane pe sticlă, pe lemn, pe piatră... Aşa l-am cunoscut pe Mihail şi am venit după el în sat. Şi da, mai pictez icoane, le expun la un centru de artă, le mai vând turiştilor...

— Drăguţ! zice Lenuş scuturând scrumul într-o farfurioară pe care i-o adusese Cami, scuzându-se că nu au scrumieră, fiindcă la ei

în casă nu fumează nimeni. Eu nu mă pricep la asta, dar cunosc pe cineva la o galerie de artă din Bucureşti, dacă vrei să te pun în legătură, să te extinzi...

— Mulţumesc, dar nu e pentru mine.

Işi aruncă ochii în jur ca un moşier care-şi admiră pământurile şi adaugă:

— Să ştii că nu-mi lipseşte genul tău de viaţă, mereu agitată, mereu pe drumuri. Am tot ce-mi trebuie. Şi nu simt că mă limitez, dacă asta crezi.

— Dar n-am zis aşa ceva! se apără Lenuş. Fiecare face cum crede că e mai bine pentru el. Mie îmi convine viaţa aia aşa agitată, cum zici tu. N-aş putea altfel.

Nu mai zice niciuna nimic. Fumul se înalţă între ele, umplând tăcerea. Căldura zilei a lăsat loc aerului rece de seară şi Lenuş se zgribuleşte.

— S-a făcut frig.

Cami tresare, ca trezită din somn, şi se ridică în picioare:

— Hai că strâng aici şi pe urmă mă duc să dau la animale. Du-te şi te schimbă, dacă ţi-ai adus ceva mai gros. Dacă nu, îţi dau eu.

Lenuş mai ia o gură de vin şi scoate telefonul. îşi mijeşte ochii şi face o poză încadrând un colţ al prispei din lemn şi culmea împădurită din spatele casei. Nici nu are nevoie de filtru. Postează pe Facebook şi Instagram cu etichetele #reuniune, #prietenevechi, #lamunte şi #intermezzo. De undeva, mai în spate, se aude vocea

ascuţită a lui Cami: „Pui-pui-pui! Na la mama! Bi-bi-bi!”. Deschide WhatsApp şi îi scrie lui Cristi: „Hai că vin mâine acasă. Şi mă gândeam că în iunie, decât la reuniune, mai bine mergem în Grecia”.

PARTEA A II-A

Rebound

Telefonul a vibrat şi pe ecranul luminos a apărut numele lui Dani, cu mesajul: *Unde* «Zz? Andra a zâmbit plăcut surprinsă şi i-a răspuns scurt: *Acasă.* Se cunoscuseră pe un site de *dating* şi îşi dăduseră întâlnire la o terasă din Centrul Vechi. Dimineaţă, el îi scrisese că are ceva treabă la şase, n-ar putea să se vadă mai târziu? Ea îi răspunse: *OK, la 7 atunci?* Aşteptase toată ziua confirmarea lui, dar el nu mai răspunsese nimic, aşa că Andra nu riscase să se ducă degeaba. Ii părea rău, Dani era primul tip interesant după ce respinsese câteva tentative jalnice de: *Bn, cfi, l-mi zici şi mie cum te cheama?* sau *Dau limbi.* Se dusese acasă ridicând din umeri şi iacându-şi planuri pentru o seară cu un castron de fistic în faţă, o bere şi un film romantic.

Toată povestea asta cu întâlnirile online era cam obositoare, încerca să-şi revină după o relaţie care o cam zdruncinase şi nu căuta ceva serios, doar pe cineva

cu care să se simtă bine. Nu avea o listă pe care să bifeze vârstă, carieră, situaţie materială, obligaţii şi aşa mai departe, cum văzuse ea la alte fete, dar tot era greu să găsească un tip decent. Noroc cu primăvara, cu cireşii ei înfloriţi şi parfumul de zambile, care o mai înveseleau după o iarnă lungă şi mohorâtă.

Acum, trei feţe triste o priveau de pe ecran. A/h *rămăsese să ne vedem la 7?* Ea i-a scris repede: *Păi n-ai confirmat.* A pus şi un emoticon cu limba scoasă, aşa, să mai înmoaie tonul de reproş. După asta, a urmat o pauză destul de lungă. Andra rămăsese suspendată în hol, cu un picior descălţat în aer şi celălalt încă în pantoful cu toc. A aruncat şi al doilea pantof, şi-a scos rochia sobră cu care fusese la un eveniment de strângere de fonduri şi s-a aşezat pe canapea. Locuia într-o garsonieră din Berceni, pe care o închiriase de la o babă care stătea pe acelaşi etaj cu ea. Nu prea-i plăcea baba, fiindcă venea mereu la uşă cu tot felul de pretexte, dar era destul de rezonabilă: luase înapoi o parte din mobila veche şi urâtă şi o lăsase să mai schimbe diverse prin cameră, astfel încât să-i dea un aer mai minimalist şi mai practic. Cartierul era aglomerat şi urâţel, dar se obişnuise acolo şi, în plus, chiria era mică.

Scuze, nu mi-am dat seama că n-am răspuns. Deci vii? @

Andra a calculat timpul pentru duş, schimbat, drumul cu metroul până în centru. *Ar mai dura încă vreo oră.*

Aştepţi? Dani a răspuns cu o îmbrăţişare virtuală. Seara se anunţa interesantă, până la urmă.

Când a ajuns în centru, Andra s-a gândit că încă nu făcuseră schimb de poze, iar cele de profil puteau fi înşelătoare. *Cum ne recunoaştem? Eu am părul lung şi sunt albastră.* N-a mai primit răspuns: de la terasă, un tip slab, tuns foarte scurt, cu aer melancolic, îi zâmbea admirativ şi arăta spre rochia ei de culoarea mării într-o zi noroasă.

— Deci de-asta erai albastră. Am crezut că ai părul albastru şi m-am speriat.

-— De ce? Ce ar fi fost rău în asta?

— A, nu, nimic, doar că... n-ar fi fost chiar genul meu.

— Şi care e genul tău?

— Păi... cred că tu.

în seara aceea şi aproape în fiecare seară din următoarele săptămâni, au stat de vorbă despre ei, cărţi, muzică, filme, profesii, călătorii, visuri şi amintiri. Ea era mulţumită, chiar mândră de munca ci în ONG, el lucra la Resurse umane într-o corporaţie. Ea purta cvazaţi şi rochii înflorate şi îi povestea despre Vamă, el venea la întâlniri în cămaşă şi pantaloni de stofa şi se îngrozea la gândul că ea lace nudism. Ea zâmbea mult şi asculta muzica tare, el mijea ochii dacă i se părea că este prea prietenoasă cu un alt bărbat. Uneori, Andra se întreba ce îi ţine împreună, din moment ce au atât de puţine lucruri în comun, dar răspunsul nu îi era nici ei

clar. Amâna să-l prezinte prietenilor, găsind mereu scuze şi faţă de el, şi faţă de ei.

Când Cătălina a întrebat-o de tipul cel nou, i s-a părut mai uşor să facă o analogie:

— Păi, ştii, e ca atunci când adori cafeaua şi nu te poţi abţine, deşi ştii că îţi dă palpitaţii şi te ia cu tremurat. Ai hotărât să renunţi la ea sau măcar să iei o pauză, ca să nu-ţi faci inima praf. Dar ţi-e dor de gustul ei, de energia aia mişto pe care ţi-o dădea, aşa că-ţi iei un amărât de *cappuccino.* Nu are tăria şi savoarea unui *espresso,* dar măcar e cald şi e acolo.

Filosofîa asta de viaţă avea şi defecte. Din când în când, trecutul ii năvălea în minte, mai ales când prezentul o nemulţumea. Ea se străduia să-l alunge şi să-şi spună că e bine, uite, are pe altcineva, se vindecă, n-are niciun rost să rămână agăţată de o relaţie care, care... Ofta şi se uita cu un amestec de dor şi teamă la telefon. Şi dacă l-ar suna? Doar aşa, să vadă ce mai face. Şi ce să-i spună? Că ea are o viaţă nouă, că e fericită, că speră că şi el... Nu le-ar fi trebuit mult să cadă în vechea lor rutină: tăcerile încărcate de sensuri, aluziile, glumitele, până la urmă, cedarea, întâlnirea, sexul înfometat şi deruta de a doua zi, apoi aşteptarea, frustrarea, promisiunile că niciodată n-o să mai, reluarea luptei cu ea însăşi. Ca un dependent, trebuia să reziste oricărei tentaţii. Să-şi amintească de fiecare dată motivele pentru care hotărâse să rupă cercul, caruselul acela continuu, în care ba râdea în hohote, ba plângea

cu sughiţuri, până când, spre final, ajunsese să nu mai aibă nici încredere să râdă, nici putere să plângă. Nu-i părea rău că se întâmplase. Dacă cineva i-ar fi zis că poate să dea timpul înapoi, probabil că ar fi ales la fel. Cu toată nesiguranţa şi suferinţa pe care i le adusese, povestea aceea de câţiva ani avusese şi părţile ei bune. O făcuse să se simtă vie. Ii era recunoscătoare, dar obosise. Şi trebuia să rămână hotărâtă. Să se vindece. Acum, chiar dacă nu mai vedea lumea din al nouălea cer, măcar ştia că nu o să mai ajungă cu inima frântă. Şi-o proteja şi alina cu multă banalitate, uneori chiar cu plictiseală. Dădea din cap cu fermitate şi decreta sec, de parcă încerca să se convingă şi pe sine: da, e mai bine aşa!

Uneori, totuşi, Dani o surprindea, pentru că, în corpul lui mai degrabă firav, părea să ascundă o forţă vitală care o speria cu intensitatea ei. Nu se simţea foarte atrasă de el, dar îi plăcea să se simtă dorită. Intr-o noapte, pe cearşaful mototolit sub corpurile lor goale, transpirate de zăpuşeala verii şi de efortul sexului, Andra a şoptit ca pentru sine:

— Vreau să meargă de data asta.

— Ce să meargă? a întrebat el leneş.

— Relaţia asta. Noi doi, a explicat ea, surprinsă să-şi audă propriile cuvinte.

El s-a sprijinit într-un cot, cu faţa la ea, şi, luându-şi o mină serioasă, a scos o replică de filme americane:

— Trebuie să vorbim.

I-a povestit atunci că tocmai îşi găsise un job de nerefuzat şi că peste două săptămâni urma să plece în Dublin. Că, deocamdată, ■ .triera era prioritatea lui, să nu se supere. Ii părea rău, nu încercase ■■ o rănească. Nu putea să-i facă promisiuni.

Andra l-a privit câteva secunde fără să răspundă: îi cunoscuse prietenii, făcuseră planuri de excursii, nu-i zisese niciodată nimic despre asta.

— De când ştii? l-a întrebat ea.

— Speram încă din aprilie, când am dat primul interviu. Dar ॥ -am ştiut sigur până acum câteva zile.

— De ce ai mai început ceva cu mine dacă aveai de gând să pleci? .1 zis ea înciudată. Relaţiile asta cu pauze nu merg, nu pe termen lung.

Ii tremurase vocea. Ştia asta bine, o testase deja pe pielea ei data 11 ecută.

El a tăcut. Nu-i propusese să continue relaţia la distanţă. Nu prea înţelegea ce se întâmplă. Nici nu se aşteptase ca ea să fie atât de afectată. Credea că doar îşi ocupă şi ei timpul cu ceva. Nimic serios. A dat să întindă o mână spre obrazul ei, s-o mângâie, dar i s-a părut i ă vede o lacrimă şi s-a oprit.

Ea s-a ridicat brusc din pat şi s-a dus la fereastră. Nu a făcut efortul să se acopere cu ceva, se simţea bine în pielea ei. De la etajul opt, vedea acoperişurile blocurilor şi terasele pustii din jur. Forfota serii de weekend se risipise, se mai auzeau răzleţ doar câteva voci

gălăgioase de petrecăreţi întârziaţi. Nu ştia de ce era atât de supărată, doar cuvintele acelea de mai devreme le rostise mai mult pentru ea, pentru a le forţa astfel să devină realitate. Şi-a închipuit cum ar fi arătat relaţia lor peste trei, şase luni sau poate un an, dacă

ar mai fi existat. Cu ea uitându-se tot mai scârbită la hainele lui de corporatist şi aerul serios, cu el tot mai gelos pe orice bărbat care îi ieşea în cale, cu ea tot mai nostalgică după pasiunea de altădată, cu el tot mai frustrat de lipsa ei de apetit sexual, cu ea tot mai distantă, cu el tot mai dispreţuitor. Dar dacă el pleca, nu mai era nevoită să treacă prin toate astea. A închis ochii şi a numărat în gând până la zece, ca să se liniştească.

■— Trebuie să vorbim, a zis el şi ea a tresărit lângă el, pe pat.

El i-a povestit atunci că tocmai îşi găsise un job de nerefuzat şi că peste două săptămâni urma să plece în Dublin. Că, deocamdată, cariera era prioritatea lui, să nu se supere. îi părea rău, nu încercase s-o rănească. Nu putea să-i facă promisiuni.

Andra a întors capul spre el şi s-a încruntat: nu tocmai îi spusese toate astea? Nu tocmai se dusese ea la fereastră, supărată, deşi chiar n-avea motiv? A închis din nou ochii, ameţită. Ce rahat se întâmplă? Doar n-o s-o ia razna din atâta lucru. A numărat mai mult de data asta, rar şi apăsat, respirând adânc. în aerul plăcut de aprilie, rochia ei albastră se reflecta în privirea unui tip slab, tuns foarte scurt, cu aer melancolic, care o aştepta la o terasă. Deci aşa funcţiona? Râzând de-a binelea acum, a strâns din ochi şi a numărat în gând până când s-a trezit în garsoniera ei din Berceni, cu un picior descălţat în aer şi celălalt încă în pantoful cu toc. *Nu rămăsese să ne vedem la 71* o întreba ecranul

telefonului. *îmi pare rău, nu pot să vin,* a răspuns ea. *Am planuri cu o pungă de fistic, o bere şi un film în seara asta.*

Orizont

Pe Andu îl cunoscuse prin nişte prieteni de-ai Dorinei, care insistase să iasă cu ei în oraş în seara aceea de mijloc de mai. Ii plăcuseră pielea lui bronzată, părul brunet, lunguţ, brăţările din piele împletită şi cămaşa albă de în, descheiată la gât exact cât să lase la vedere o porţiune păroasă de piept, care invita la mai mult. Toate astea îi dădeau un aer boem, care o făcea să se gândească la mare şi la vară. În plus, când povestea, avea aşa o relaxare şi un amuzament în voce, ca omul care a călătorit prin lume şi a văzut atâtea, încât a ajuns la un nivel de înţelegere superior. Dana, care, la douăzeci şi şase de ani, era secretară într-o firmă de instalaţii sanitare din provincie, l-a văzut ca pe o gură de aer proaspăt în zilele ei cenuşii, aproape identice. L-a ascultat cu ochii mari şi zâmbetul larg, iar el, simţind că are public, parcă a prins avânt.

S-au mai întâlnit de câteva ori după aceea. El era proaspăt întors în oraş, după vreo doi ani prin Italia şi Spania, unde făcuse tot felul de munci: agricultură,

construcţii, transport de marfa, ce găsise şi el. Numai că i se păruse greu printre străini şi îi fusese tot mai dor de casă şi de prieteni, aşa că hotărâse să renunţe. Ea revenise în oraşul natal după ce încercase doi ani de facultate în Bucureşti; capitala nu

îi pria, distanţele mari şi aglomeraţia constantă o oboseau. Prefera locurile familiare şi viaţa mai tihnită. Ai ei fuseseră nemulţumiţi de decizia ei, reproşându-i că s-au sacrificat să o ţină doi ani la studii, dar ea le închisese gura mutându-se de acasă şi găsindu-şi un serviciu. Nu avea să stea pe capul lor. Trecuseră mai bine de cinci ani de atunci şi reproşurile luaseră altă formă între timp: dar ea când se mărită, când face copii, că trece viaţa pe lângă ea şi ei mor mâine-poimâine şi rămân iară nepoţi. La început, Dana schimba subiectul, pe urmă încerca să le explice că nu e ca şi cum n-ar vrea ea, totuşi nu e chiar aşa uşor, până când, exasperată, ajunsese să se certe cu ei şi să plece trântind usa.

I

De când cu Andu însă, parcă înflorise. între munca monotonă şi cicăleala părinţilor, întrezărea, cu un entuziasm pe care nu prea reuşea să şi-l ţină în frâu, povestea de iubire Ia care tot visase, întâlnirile cu el deveniseră motivul pentru care zâmbea dimineaţa. Ca să se pregătească pentru ele, îşi înnoise garderoba, îşi schimbase tunsoarea şi îşi vopsise părul roşcat natural într-o nuanţă mai închisă. îşi înveselise până şi casa, în încercarea de a o face cât mai primitoare. Fără să-şi dea seama, Dana îşi facea cuib. De mână cu el, părea că abia acum îşi descoperea orăşelul cu adevărat: veşnicele străzi şi clădiri şterse i se păreau mai colorate, mai pline de viaţă sau mai încărcate de sensuri, în funcţie de poveştile şi de gesturile lui. Prin intermediul Iui Andu,

Dana călătorea într-un univers paralel, în care locurile erau cele de mult cunoscute, dar nimic nu rămânea la fel; parcă nici ea nu mai era aceeaşi. Ca într-un serial pe care îl văzuse ea odată, în care eroina era cuminte, chiar anostă într-o lume şi femeie fatală, exuberantă în alta. Cumva, trecuse pe nesimţite graniţa dintre cele două şi nu voia să se mai întoarcă

niciodată, deşi, adânc în sinea ei, se temea că cea veche era lumea reală, iar asta nouă, pur şi simplu iluzorie.

După ce au epuizat plimbările de-a lungul şi de-a latul oraşului, s-au văzut tot mai des la o terasă ascunsă pe nişte străduţe lăturalnice, de care ea nici nu stiuse şi, în curând, la el sau la ea. La barul cu aer underground, muzica era bună, iar berea, ieftină. „La el” însemna în apartamentul de două camere în care îl primise temporar un fost coleg de liceu. „La ea” însemna în garsoniera pe care o închiriase într-un bloc vechi, care mirosea a prăjeală şi a aer stătut. După două luni, s-au mutat împreună la ea şi Dana a răsuflat uşurată că relaţia ajunsese la următorul nivel.

în august, şi-a luat concediu zece zile şi au plecat împreună în Vamă. El nu prea mai avea bani, aşa că a plătit ea cazarea. Atunci s-a gândit pentru prima dată că Andu bea cam mult, dar a dat vina pe faptul că erau la mare, în vacanţă, se relaxa omul, ce era să facă? Numai că banii se împuţinau şi ea ştia cel mai bine asta, că doar ieşeau din buzunarul ei. în ultima seară, s-au certat tare, fiindcă el voia să mai stea, se întâlnise cu nişte cunoscuti care erau cu cortul. Dar am venit împreună, s-a revoltat ea, de ce să rămâi singur aici? El a făcut-o burgheză şi geloasă, i-a reproşat că nu înţelege libertatea şi i-a zis că nu poate să fie cu cineva care nu-i respectă stilul de viaţă. Dana a adormit plângând, singură în camera de la pensiune, pe fundal de başi, voci şi râsete care se auzeau de la terasele din

jur. Lumea continua să existe şi îsi vedea veselă de ale sale, indiferentă la micro-universul care se năruia între cei patru pereţi cu gresie pe jos şi o baie minusculă în colt. Dimineaţă, s-a trezit cu el la usă; avea ochii roşii, nedormiţi, părul încâlcit, urme de nisip pe haine şi zâmbetul... zâmbetul ăla ştrengar şi irezistibil. Nu i-a zis unde a fost şi ce a făcut, iar ei i-a fost frică să întrebe. I-a fost frică de fisura aceea care se forma între ei şi care putea să se caşte în ditamai groapa, care să-i înghită pe amândoi sau poate numai pe ea.

Restul verii a trecut repede, iar mohoreala toamnei s-a insinuai tot mai mult între ei. Lucrurile au intrat uşor într-o rutină la care ea

»

s-ar fi aşteptat mult mai târziu, după ani de relaţie. Dana mergea zilnic la birou, el stătea acasă; seara, îl întreba obosită dacă a mai trimis CV-uri sau a fost chemat la vreun interviu. A vorbit chiar şi cu şeful ei, a apelat la foşti colegi, la diverse cunoştinţe, dar el ba strâmba din nas, zicând că jobul oferit e sub nivelul lui, ba dădea vina pe oameni, că sunt aroganţi sau că vor să-l tragă în piept, ba nu-i convenea salariul, ba uita să se prezinte la întâlnirea stabilită tot de ea. Când făceau dragoste, se uitau la un film sau găteau împreună, părea că totul merge bine. Atunci, felul lui relaxat de a fi o scotea şi pe ea din vâltoarea gândurilor şi a planurilor, dar întotdeauna revenea la ele, speriată oarecum că,

preţ de o clipă, o oră, o zi, a pierdut controlul şi alunecă şi ea, odată cu el, pe panta nepăsării. „Gândeşti prea mult!” îi zicea el, iar ea încerca să oprească mecanismul cu rotiţe bine unse şi să-şi golească mintea. Treptat însă, ceea ce i se păruse atât de atrăgător la el înainte – spiritul liber şi detaşarea de lucrurile lumeşti, mărunte, neplăcute, dar obligatorii – a început să o scoată din minţi. Reproşurile s-au înteţit: şi hipioţii puteau să-şi ia un serviciu ca să contribuie la cheltuieli, să o scoată în oraş din când în când sau să-i facă şi ei câte un cadou; dacă ar mai face şi el curăţenie prin casă, dacă nu s-ar mai juca pe calculator toată ziua sau n-ar ieşi aproape în fiecare seară la bere – chiar aşa, pentru băutură de unde avea bani? –, dacă, dacă, dacă…

Era prinsă la mijloc între „trăieşte clipa”, aşa cum o îndemnau, parcă cu reclame luminoase, Dorina şi articolele de pe internet, şi „e vremea să te aşezi şi tu la casa ta, lasă-l p-ăsta, dacă nu-i serios, iaută altul, timpul trece”, care îi răsuna în minte chiar şi când nu vorbea cu mama. Dar nici clipa asta nu era chiar aşa frumoasă încât să vrea să nu se mai termine niciodată. Chiar dimpotrivă. Iar perspectiva de a se aşeza la casa ei o speria, dacă asta însemna să ducă singură tot greul. „Ar trebui să zâmbeşti mai des, eşti prea serioasă”, i a spus Andu într-o seară, când ea se cam pleoştise la glumele lui proaste. Bine, nu erau chiar proaste, doar puerile, aşa, ca o glazură roz pe un tort de om mare. A încercat

să intre în joc, însă Iară prea mare tragere de inimă. Sigur că avea şi ea simţul umorului, dar nu despre asta era vorba.

Replica lui de atunci i-a rămas ca un spin în talpă. Umbla cu senzaţia aceea supărătoare, de durere ba surdă, ba ascuţită, şi ştia că irebuie să se oprească, să scoată ghimpele şi să lase carnea să se vindece. A sucit-o pe toate părţile în nopţile cu vise agitate şi în zilele plicticoase, cu stat la cozi în market şi înregistrare de facturi în sistem, la birou. în minte i s-a strecurat îndoiala. Dacă avea dreptate? Dacă era într-adevăr prea serioasă? Dacă viziunea ei era modelată, dulceag şi nerealist, de filmele şi cărţile de dragoste americane sau de revistele pentru femei? Dacă vocea mamei, repetată până la saturaţie de-a lungul anilor, îşi croise un făgaş atât de adânc în mintea ei, încât orice alte gânduri alunecau în aceeaşi direcţie? Dacă înverşunarea asta de a avea o relaţie „serioasă” nu era, de fapt, a ei, ci a societăţii, a celorlalţi? în cazul ăsta, ea cine era şi ce voia?

într-o seară, erau cu nişte prieteni la masă, în barul care nu i se mai părea underground, ci o speluncă nenorocită, şi Andu tocmai

povestea, pentru a mia oară, întâmplări cu beţii crunte de demult şi cu glume făcute unuia din liceu. Stătea, ca de obicei, picior peste picior, bâţâindu-l în ritmul muzicii, şi trăgea nonşalant din ţigară. Era deja la a patra sticlă de bere. Dana ştia ce urmează: privirea din ce în ce mai înceţoşată, limba tot mai împleticită, vocea tot mai tare, veşnica târguială de hai-să-mergem-acasă-mai-iau-o-bere-şi-gata. Dorina îi sorbea cuvintele, ca ea altădată, şi râdea cu lacrimi la povestea lui. Dana nici nu s-a mai obosit să schiţeze un zâmbet. Doar

>

s-a uitat undeva, dincolo de ei, spre un orizont numai de ea văzut. Hărmălaia din jur s-a stins treptat până când a ajuns un zumzet, care s-a pierdut undeva, în depărtare.

Alte vremuri

Am zărit-o. E aşezată la masa din coltul terasei şi butonează telefonul cu un aer preocupat şi sfidător. Ca de obicei. Mă apropii de ea, încercând să par cât mai relaxată. Noroc că am ochelarii de soare şi nu se vede că zâmbetul nu mi-a ajuns şi la ochi. Işi dă capul pe spate, în gestul ăla tipic al ei, de parcă ar încerca să mă privească de sus chiar şi când stă aşezată. Nu ne pupăm, nu suntem genul de surori care se pupă când se întâlnesc sau se despart. Doar ne salutăm cu un amestec de răceală şi bunăvoinţă.

— Te-ai mai îngrăşat sau mi se pare mie? mă întreabă Andreea măsurându-mă scurt.

Ridic din umeri, fără să răspund, invidioasă pe silueta ei lucrată la sală. Trag de poalele cămăşii, apoi răsfoiesc meniul cu atenţie. Ştiu că o să-mi judece alegerea. Doar pentru că e cu cinci ani mai mare decât mine, se crede îndreptăţită.

— Shirazul ăsta de care mi-am luat eu e super OK,

zice ea cu un aer de cunoscător.

De Shiraz tot de la ea am aflat, eu sunt mai degrabă genul care cumpără Fetească de la supermarket. înghit în sec, obişnuită să-mi reprim poftele. Ca atunci când visez la ciocolată, la pizza sau la cheesecake, dar sunt la regim. Acum însă e altceva. Un bărbos cu părul strâns în coadă de cal, cu un tricou negru pe care scrie *Sinners,* se apropie de noi. Ii cer o apă plată şi mă gândesc că seamănă cu Radu. Numai că pe Radu îl văd aproape în orice bărbat de când a plecat. Mă forţez să mă scutur de amintirea lui şi să revin la soră-mea. Cu o voce care se vrea nonşalantă, dar care nu reuşeşte decât să sune ridicol de subţire şi de fals, zic:

— Şi? Ce mai faci?

>

Andreea e ceva manager într-o corporaţie şi aproape toată lumea ei înseamnă *„call-uri, meeting-uri, planning-un* şi alte *bullshit-uri”*

— cuvintele ei –, deşi bănuiala mea e că viaţa asta nu doar îi place, ci i-a devenit ca un drog, la fel ca romgleza. Când o întreb ce mai face, ştiu bine că urmează să-mi povestească cel puţin jumătate de oră despre cât de proşti sunt ceilalţi şi cât de deşteaptă e ea, dar e exact ce-mi trebuie ca să trag de timp. O jumătate de oră e de ajuns, cred, ca să-mi intru în rol.

Vinul m-ar fi ajutat, deşi ştiu că nu în alcool ar trebui să-mi caut puterea, ci în mine. *Embrace my inner child,* cum m-ar îndemna o memă cu inimioare de pe Facebook

sau cărţile de *self-help.* Dar copilul ăla din mine nu stă la îmbrăţişat. Fuge, se ascunde, la fel ca atunci, demult, când izbucneau scandalurile. Tata mă găsea după o vreme în lada de la recamier, ascunsă printre perne. îmi arunca o privire tristă, încerca să spună ceva, apoi se răzgândea. îmi lăsa o palmă grea pe cap, o mângâiere stângace, după care dădea din mână

— a salut?, a lehamite?, n-am ştiut niciodată – şi pleca. Lipsea cu zilele de acasă, iar mama continua să-l boscorodească, jurând că n-o să-l mai primească înapoi. Să se ducă la curvele lui, aşa zicea. Când obosea, se aşeza la masa din bucătărie şi împietrea aşa, cu ochii în gol.

Andreea era dură încă de mică. Pe ea n-am văzut-o niciodată plângând. De cele mai multe ori, se închidea în camera ei ca într-un sanctuar. Părea că e în altă lume decât mine, iar noi două ne întâlneam doar accidental. îmi doream să mă lase şi pe mine acolo. Visam că facem echipă – ea, şerif, eu, ajutorul ei – împotriva bandiţilor. în schimb, îmi trântea mereu usa în nas, iar eu mă simţeam ca un ciulin rostogolit pe drumul prăfuit, înaintea confruntării. Uneori, o vedeam plimbându-se prin faţa blocului cu prietenele ei sau cu vreun băiat. Se făcea că nici nu mă cunoaşte şi parcă dinadins râdea mai tare, arăta mai fericită. Câte unul observa că mă uit lung după ei şi o întreba cine sunt. „Grasa aia? Habar n-am!” zicea ea şi trecea mai departe.

Trag iar de cămaşă. Pe fundalul monologului ei, îmi

dau seama că nu ajută să rememorez toate astea. Şi totuşi, aşa fac de fiecare dată când ne vedem. Simpla ei prezenţă o trezeşte în mine pe Cătălina aia „mică şi proastă”, care se teme că îi va cădea iar victimă. Adultul de azi încearcă să ignore copilul de atunci şi, până la urmă, ajung o fiinţă cu mai multe capete: unul care se teme şi se ascunde, altul care vrea să muşte şi să se apere, un al treilea care îşi doreşte o îmbrăţişare ca între surori iubitoare, un al patrulea care încearcă să zâmbească graţios în public. Nici nu-i de mirare că-mi vine şi să ţip, şi să plâng. Mi-or fi luat-o hormonii razna.

— ... şi *those fucking morons* habar n-au ce înseamnă buget. Se trezesc cu două zile înainte de deadline că n-au trimis...

Andreea continuă să vorbească, nici măcar nu observă că n-o ascult, că mă preocupă ceva. Sau poate nu-i pasă. Mereu a considerat vulnerabilitatea o slăbiciune: să nu se vadă ce simţi sau ce gândeşti, să nu laşi garda jos nicio clipă. Ea, dacă inima aia a ei de piatră s-a înmuiat vreodată suficient cât să simtă ceva, a reuşit s-o ascundă foarte bine. *„Poker face”,* aşa am poreclit-o. Am încercat şi eu s-o copiez. Mă pregătesc cu ore înainte, repet în gând sau cu voce tare răspunsuri degajate, posibile apărări la eventualele ei împunsături, exersez în oglindă o atitudine relaxată, mă forţez să-mi ţin spatele drept şi bărbia sus. Totul e teatru. Dar nu sunt sigură că-mi iese.

Aş vrea să pot renunţa la spectacolul ăsta ieftin. S-o

iau în braţe şi să-i plâng pe umăr. Sau să râdem în hohote de toate prostiile, ca două prietene. Cred totuşi că n-am şti cum să facem asta. Gesturile ne-ar fi străine. Nu ţin minte să ne fi îmbrăţişat vreodată. Singurele atingeri veneau cu bobârnace şi cu jigniri. „Ce-i cu şuncile astea pe tine?”, zicea împungându-mă în burtă. Sau „Mai dă curu’ ăla jos, că te-ai făcut cât o baniţă!” şi-mi ardea una peste fese. Sau „Acoperă-ţi dracu’ lăptăria, ce, ţi s-a făcut de futut?”. încă simt durerea ascuţită pe care mi-o provocau ghionturile ei în sâni. Aveam doişpe-treişpe ani şi mă înroşeam dacă măcar vorbea vreun băiat cu mine.

După ce a terminat liceul şi a intrat la facultate, la ASE, a plecat de acasă şi dusă a fost. Nici n-am mai primit veşti de la ea. Aflam de la colege de-ale ei că locuia la cămin, se angajase, îi mergea bine. Acasă rămăseserăm doar eu şi mama, tata încetase să mai încerce. După câţiva ani, când am ajuns şi eu în Bucureşti, am căutat-o. Mă gândeam că o să putem lua totul de la zero. Am găsit-o însă tot străină, tot rece. Primele dăţi, m-a expediat cu câteva bancnote şi cu aerul c-o deranjez, că n-ar vrea s-o fac de ruşine în faţa noilor ei prieteni. Pe urmă, după ce am renunţat la aşteptări şi m-am descurcat singură, chiar dacă nu la fel de bine ca ea, parcă s-a mai înmuiat şi am început să ne vedem mai des. Tot fără căldură din partea ei, tot cu încordare din partea mea.

Ca acum. Nu cred că a trecut jumătatea de oră, dar nu pot să mă uit la ceas. Mâinile îmi tremură pe sub masă. Ca în copilărie. „ Termină odată! Eşti om în toată firea!” mă cert singură. Ca să le păcălesc, îmi împletesc degetele în jurul paharului cu apă. Din când iu când, ridic din sprâncene, dau din cap, râd scurt. Am învăţat să mimez reacţiile potrivite după intonaţie, chiar dacă nu sunt atentă la detalii. De altfel, nici ea nu aşteaptă vreun cuvânt de la mine. Are nevoie doar de un public în faţa căruia să se desfăşoare.

Poate că nu suntem chiar aşa de diferite. în definitiv, şi eu îmi repet, de ani de zile, rolul învăţat pe de rost. Doar că, în cazul meu, nu e laudă de sine, ci jignirile şi dezgustul cu care m-am obişnuit de o viaţă. Chiar dacă am scăpat de kilogramele în plus, în sinea mea am rămas tot o grasă. Şi oricine îmi stă în preajmă devine automat public, martor, ecou. Iar eu, cel mai aspru judecător. Diferenţa e că Andreea îi judecă pe alţii, iar eu pe mine.

Radu a suportat o vreme, o fi crezut că e doar o fază sau că poate să mă ajute. Dar cât plâns de milă? Şi câtă gelozie să suporte? După ultima ceartă, săptămâna trecută, şi-a aruncat câteva lucruri într-un rucsac şi a plecat. Uşa trântită, tăcerea asurzitoare rămasă în urma lui, ochii aţintiţi în gol: scenariul mi-era familiar ca o păpuşă veche cu faţa mâzgălită şi rochia murdară. Asta eram şi eu. Ca mama. Prea târziu am înţeles că nu e de ajuns să te iubească, în sfârşit, cineva. Trebuie să te

iubeşti şi tu.

Andreea şi-a încheiat tirada şi îşi aruncă părul pe spate cu un gest ca desprins din reclamele filmate cu încetinitorul. E semn că s-a plictisit şi că în curând o să schimbe subiectul. îmi dau şi eu rapid părul decolorat după ureche. Am vrut să fac un efort, ştiind că ea nu doar că o să arate ca scoasă din cutie, dar o să se şi uite critic la pletele mele neîngrijite. N-am reuşit decât să mă spăl pe cap. Bănuiesc că e şi asta ceva. îmi simt gura uscată şi mi-e greaţă. Cu amândouă mâinile, iau paharul şi scurg şi ultimele guri de apă. Bărbosul ne întreabă dacă vrem să ne mai aducă ceva şi întinde mâna să ia paharele goale. Am strâns atât de tare sticla groasă şi colţuroasă, încât mi s-au albit încheieturile degetelor. Mi le descleştez cu greu. Şi dinţii la fel. Mă doare maxilarul. Radu mi-a zis că şi noaptea scrâşnesc în somn. Gândurile îmi zboară iar la el. Nu-mi dau seama că Andreea aşteaptă să comand de băut, decât când o văd ridicând nerăbdătoare din sprânceană.

— Pentru mine, o limonadă.

Adaug repede către ea:

— Mi-e prea cald să beau alcool.

Nu pare să audă explicaţia, la fel cum n-a părut să-i pese ce am băut nici înainte. Stă rezemată, picior peste picior, butonând pe telefon, arătând ca un om important. O observ oarecum cu ciudă. Bine, clar cu ciudă. Dar nu din cauza banilor sau a poziţiei sociale, ci pentru că e

puternică. Sau măcar se pricepe să dea impresia asta. Şi totuşi, nu ştiu mai nimic despre ea, despre omul din spatele hainelor scumpe şi al machiajului ireproşabil. Nu ştiu dacă, dincolo de masca asta, e şi ea un om cu regrete şi îndoieli, dacă se simte vreodată singură sau dacă mă iubeşte, chiar şi în felul ăsta al ei neverosimil şi distant. O singură dată, împinsă de euforia de moment a unei seri cu mult vin şi cu amintiri din copilărie, am îndrăznit s-o întreb dacă îi pare vreodată rău că nu mi-a fost o soră mai bună. Şi-a dat ochii peste cap şi a scos un singur şi vag „Au fost alte vremuri.N-am insistat. Poate mi-era frică să aflu răspunsul.

între timp, de tata n-am mai auzit nimic. Mama a devenit tot mai amărâtă şi mai înrăită. într-un final, s-a îmbolnăvit şi s-a dus în câteva săptămâni. Aşa că am mai rămas doar eu şi Andreea. Am continuat să ne întâlnim în ultima joi din fiecare lună, habar n-am dacă din obişnuinţă sau obligaţie, dintr-un soi de teamă să întreru- pem o relaţie de sânge veche de aproape treizeci de ani sau dintr-o nevoie nemărturisită a uneia de cealaltă. O nevoie a mea de a mă inspira din duritatea ei, o nevoie a ei, poate, de a-şi spăla păcatele de demult. Cine ştie? Noi nu. Pentru că noi nu vorbim despre asta.

Acum se uită la mine şi aşteaptă. E semn că e rândul meu. Andreea mă întreabă despre mine cu acelaşi aer aproape indiferent, ca şi cum ar trece la următoarea chestiune de pe ordinea de zi într-o şedinţă plictisitoare.

Mă trezesc vorbind, numai că spun banalităţi, povestesc despre pisică şi un articol citit recent, despre colegii de muncă şi vecina de la parter. Nimic despre lupta mea constantă cu greutatea şi cu moştenirea grea a mamei; nimic despre despărţirea de Radu; şi nici despre motivul pentru care, de data asta, sunt hotărâtă să las trecutul în urmă. Ea tace, mă ascultă cu un surâs exersat, abia schiţat, iar eu mă prefac că nu observ aerul ăla al ei cu care se minunează cum pot unii să ducă astfel de existenţe mărunte.

Pe măsură ce vorbesc, îmi dau seama că îmi vine să ies din rol. Că vreau să împărtăşesc momentul ăsta, poate cel mai important din viaţa mea, cu singura persoană care mă cunoaşte dintotdeauna. De bine, de rău, singura mea familie. Că mi-ar plăcea să am măcar o dată o discuţie intimă şi sinceră cu ea. Mă hotărăsc să-i spun tot. Deschid gura, dar cuvintele nu ies. Parcă mi s-au oprit în gât, uimite că li se dă voie să iasă. Cum să zic? Cu ce să încep? Cu cât aştept mai mult, cu atât mi se urcă mai tare în piept spaimele copilăriei: certurile, privirea înlăcrimată a mamei, absenţa tatei, Andreea întorcându-mi spatele. Simt un gust acru. II forţez înapoi şi respir adânc. Nu, Radu n-o să mă abandoneze, ca tata, iar eu n-o să ajung ca mama. Nici sora mea parcă nu mai e *bully-xA* de altădată. Poate că, în sfârşit, avem şansa să fim şi noi o familie. Una adevărată. Mă îndrept şi zâmbesc, gata să-i dau marea veste.

Masa vibrează şi Andreea răspunde la telefon. Se

lansează într-o discuţie tehnică pe care nu o urmăresc. Mă las la loc pe spătarul scaunului şi aştept să termine. La mesele din jur, sunt un cuplu, un grup care pare să sărbătorească ceva, un bărbat care tocmai întâmpină o femeie. Pe stradă trec tineri ţinându-se de mână, mame cu copii în cărucioare, câţiva turişti străini. Oameni care par relaxaţi şi veseli. Normali. Vreau şi eu viaţa lor. Vreau să am viaţa asta cu Radu. Tonul Andreei e din ce în ce mai tensionat.

-— Da. Da. Bine! Am înţeles. OK. Ajung în jumătate de oră, zice ea la telefon şi, ca un adevărat manager obişnuit cu multi-tasking, îi face semn bărbosului să ne facă nota.

Vreau să protestez, să n-o las să plece tocmai acum, dar ea deja scotoceşte în poşetă.

— *Fucking idiot!* Deci la începutul anului mi-au adus-o pe una în echipă, cică să mă ajute, şi proasta asta s-a trezit că-i gravidă şi mă lasă cu toate proiectele ei pe cap. Şi şeful meu mă cheamă pe mine din timpul liber să strâng în urma ei. Ce dracu’ le-or fi trebuind copii? N-au auzit de prezervative?

Obrajii îmi ard de parcă mi-a ars două palme. Clipesc des, disperată să nu las să se vadă nimic. încuviinţez din cap cu un rictus încremenit pe faţă. Vocea ei se aude de undeva, de departe, dar eu n-o mai ascult. O mână aşază ceva pe masă, în spaţiul tot mai mare dintre

noi. Tresar. Bărbosul a adus nota. întind automat o bancnotă de cincizeci, dar unghiile lungi şi îngrijite la salon ale Andreei le alungă scurt pe ale mele, roase din carne. Sora mea lasă un bacşiş generos, apoi ne ridicăm, o pereche de pantofi cu toc şi una de tenişi. Ea îmi zâmbeşte grăbit, doar din buze, şi îmi aruncă obişnuitul „Pe data viitoare!”. Eu îmi netezesc cămaşa peste pântec, într-un gest învăţat recent, dar nu răspund.

Animal Planet

Peste o sută de metri, viraţi la dreapta. Alex merge cu paşi nesiguri şi cu ochii aţintiţi pe ecranul telefonului. De la metrou, tot aşa a parcurs cele câteva străduţe, riscând de vreo două ori să dea peste oameni şi o dată să se împiedice de o bordură. Acum, în sfârşit, în faţa unei porţi metalice dincolo de care se ridică o casă mare, veche, acoperită cu iederă, vocea artificială îl anunţă: *Aţi ajuns la destinaţie.* Opreşte aplicaţia şi bagă telefonul în buzunar, întinde mâna spre clanţă, dar şi-o trage la loc de parcă l-ar frige. Se uită în stânga, spre bulevardul pe care trec bară la bară şiruri lungi de maşini, apoi în dreapta, la vilele ascunse de garduri înalte şi scufundate în linişte, ca şi cum ar ascunde secrete dureroase de ochii trecătorilor grăbiţi. De undeva, din spatele curţii, ajung până la el voci vesele şi muzică. Şi-ar dori să fie o vulpe urbană, ele se adaptează uşor. Mai bine s-ar întoarce acasă.

Scoate din nou telefonul din buzunar şi deschide WhatsApp. În grupul cursului de fotografie, ultimele

mesaje sunt din urmă cu jumătate de oră. Verifică din nou harta, cu adresa exactă, şi invitaţia la expoziţie. Toţi colegii lui şi-au dat întâlnire acolo. Toţi, mai puţin el. Cum nu participă aproape niciodată la discuţii, probabil că uitaseră că mai e şi el în grup. Adevărul e că nici el nu ştie sigur ce s-a întâmplat de s-a hotărât să vină. Nu-i stă în fire să fie spontan, iar noutatea, sub orice formă, îl stresează. îşi frământă degetele într-un gest pe care, de-a lungul anilor, s-a străduit să şi-l controleze.

Un cuplu tocmai a cotit dinspre bulevard şi se apropie de el. Alex se roteşte uşor până ajunge aproape cu spatele la ei şi aşteaptă să treacă. Cei doi sunt prinşi într-o conversaţie animată, nu-l bagă în seamă, dar când ajung în dreptul lui, se opresc. „Aici e”, zice fata şi se uită întrebător la el. Alex se dă la o parte şi-i lasă să intre. După încă o ezitare, se strecoară în urma lor, lăsând poarta să se închidă singură.

în capătul aleii, înregistrează rapid detaliile, de parcă ar fi un spion în misiune sau, mai degrabă, un râs aflat pe un teritoriu străin. Vede o curte dreptunghiulară cu gazon îngrijit şi, la distanţe egale, arbuşti ornamentali. Pe trei laturi ale curţii se înşiră panouri pe care sunt expuse fotografii alb-negru de mai multe dimensiuni. Pe a patra, cea din stânga aleii, sunt pregătite două mese cu băuturi şi gustări. Răspândite pe cei o sută de metri pătraţi, vreo treizeci de persoane admiră exponatele sau stau de vorbă în grupuri mici, ţinând în mână farfurii şi pahare. Alex nu a mai fost la astfel de evenimente, nu

iese prea mult, de obicei, dar o sete bruscă îi îndreaptă paşii spre mese. Işi ia un pahar cu o băutură colorată şi se duce într-un colţ. Din umbră îi poate căuta în voie cu privirea pe colegi şi, mai ales, pe Andra.

... opt, nouă, zece. Alex se opreşte din băut şi duce paharul înapoi pe masă, de unde îşi ia altul. întotdeauna îşi numără înghiţiturile şi se opreşte numai când ajunge la multipli de cinci. Indiferent de cât de sete îi e, ori mai forţează un pic după ce s-a săturat, ori se opreşte cu câteva înghiţituri înainte să-şi astâmpere pofta. N-ar putea să ia paharul de la gură la unsprezece sau la şaptesprezece. Gândul ăsta nu ¡-ar da pace.

E ca atunci când vine mama cu sufertaşele de mâncare gătită şi i le aşază în frigider, ca să aibă măcar câteva zile. La ei în casă, mâncarea a suplinit întotdeauna cuvintele şi gesturile. Mamei îi era mai uşor să pregătească o tavă cu negrese sau o friptură cu garnitură de fasole verde, care să nu se atingă între ele, aşa cum ştia că îi place lui, decât să-l ia în braţe. Pentru că ştia că asta *nu* îi place lui. De câţiva ani, Alex o informează de fiecare dată că, din moment ce nu mai e student, ci câştigă destul de bine ca programator, nu mai e nevoie să-i aducă pachete, dar răspunsul ei e standard: nimic nu-i ca mâncarea de la mama de acasă. Ii dă dreptate şi o urmăreşte din uşa bucătăriei cum scoate diverse din sacoşe şi i le înghesuie pe unde

poate. El bate darabana în toc şi dă să-i explice unde este locul fiecărei casolete, dar nu reuşeşte să-i întrerupă tirada şi mişcările pline de solicitudine. Când, într-un final, mama închide uşa de un alb imaculat, fără magneţi coloraţi, ca cea de acasă, Alex îi mulţumeşte zâmbind chinuit, însă nu se poate mişca din prag. Talmeş-balmeşul din frigider îi stă ca o piatră pe inimă. O expediază pe mama în sufragerie şi el se repede la maşinăria ce bâzâie în colţul bucătăriei, ca să-şi ordoneze totul cum îi place lui: pe raftul de sus, numai lactate: iaurturi, brânzeturi, unt. Pe raftul din mijloc, carne: muşchiuleţ fe- liat, chifteluţe, şniţele. Pe raftul de jos, altele: salata de vinete, humusul, măslinele şi ardeii iuţi umpluţi cu brânză de la greci. Dedesubt, în sertare, salate şi alte legume proaspete. Pe uşa frigiderului, sticlele şi borcanele. Abia atunci contemplă satisfăcut rezultatul. Universul lui şi-a recăpătat logica.

întotdeauna a căutat ca lucrurile să aibă o ordine, un tipar pe care să-l recunoască şi să-l controleze. Când era mic, îşi aranja cuburile de construit în ordinea crescătoare a mărimii, nu le stivuia şi

>

dărâma, ca ceilalţi copii de la grădiniţă. Primele întâlniri de joacă la el acasă au rămas şi singurele, fiindcă băieţeii şi fetiţele invitate de mama lui nu aveau voie să pună mâna pe nimic şi, plictisiţi, nu mai veneau şi a doua oară. La şcoală, termina primul exerciţiile la

matematică, în schimb, îi lua o veşnicie să înşire litere la caligrafie sau să scrie după dictare, fiindcă buclele şi liniuţele trebuiau să-i iasă perfect. În adolescenţă, hormonii şi coşurile au părut să-i dea mai multă bătaie de cap decât altora, aşa că petrecea ore în şir închis în camera lui, citind de la reviste de ştiinţă şi tehnică la romane SF obscure. Nici vârsta studenţiei nu a fost mai blândă cu el: deşi erau şi fete la Informatică, parcă trăiau într-un univers paralel, în care el nu ştia cum să intre. Trecea pe lângă ele ca şi cum ar fi fost invizibil, trăgând cu urechea la limba lor vie şi colorată, dar fără să o înţeleagă pe deplin. Cu băieţii, lucrurile stăteau un pic altfel. învăţase să le ignore privirile şi comentariile ironice, cu care era obişnuit de mult deja, însă, la un moment dat, l-au căutat ei ca să-i ceară cursuri şi să-l roage să le explice şi lor ce nu înţeleseseră de la profesori. Aşa că au încetat şi răutăţile.

> ,

Sucul ăsta a avut un gust neobişnuit, iar acum, un efect ciudat: parcă i se împăienjenesc ochii şi i s-a făcut brusc cald. Ridică iar paharul la gură şi ia cinci înghiţituri. Hi, hi, îi vine să râdă aşa, din senin. De ce şi-o fi făcut atâtea griji, că, uite, se simte bine, mai relaxat. Fotografiile aliniate, văzute dintr-o parte, îi par nişte elefanţi în şir indian, care îl cheamă trâmbiţând cu trompele lor. *Tuuuuu!* le răspunde şi el şi se apropie.

De când s-a mutat singur, viaţa lui a intrat pe o linie dreaptă: acelaşi drum de la casă la birou şi înapoi, aceleaşi produse puse pe bandă la acelaşi magazin, aceleaşi obiceiuri de weekend – sarcini casnice, administrative şi intelectuale, de care se achită temeinic şi eficient –, care se încheie inevitabil cu un documentar despre animale. Colegii de muncă au încercat la început să-l coopteze în ieşirile lor, dar după o tentativă care s-a soldat cu stres şi stânjeneală pentru el şi cu sprâncene ridicate şi pufăituri în râs pentru ei, ori nu-l mai cheamă ei, ori îi refuză el politicos. „Lasă-l, mă, pe Alex, că azi e marţi, cum să iasă la bere, tre' să-şi facă ordine în şifonier" a comentat ultima dată Cristi, cel mai pontos din birou. El l-a corectat imediat, fiindcă vinerea e zi de ordonat hainele, nu marţea, apoi s-a întrebat ce zisese asa de amuzant de stârnise hohotele de râs ale tuturor.

>

Nu se gândeşte dacă viaţa lui e bună sau rea, este pur şi simplu a lui şi alta nu ştie, dar uneori parcă simte că lipseşte ceva. Până şi pe Animal Planet, animalele stau în haite sau în turme şi cresc pui. Observă concentrat vulturul care îşi apără cuibul croncănind ameninţător, cirezile de antilope care gonesc sălbatic, cimpanzeul care îşi purică puiul, pinguinii care-şi cară ouăle între picioare, bancurile de peşti şi coloniile de corali. Animale de pradă sau vânat, toate au familii şi un scop în relaţie cu ceilalţi. În junglă, în savană, pe banchize sau în ocean, viata lor are un sens şi o

frumuseţe crudă. Iar dincolo de luptele pentru supremaţie şi de pericolele pentru supravieţuire, există o căldură, o familiaritate, o satisfacţie pe care le-ar vrea şi el.

Azi e sâmbătă şi dinspre apartamentele alăturate se aud tot felul de scârţâituri, bufnituri, pocnituri, nelipsita bormaşină, paşi apăsaţi, voci de copii. Cineva a dat muzica tare. în garsoniera lui e linişte. El stă pe canapea cu spatele drept şi genunchii apropiaţi. Deschide televizorul, dar nu urmăreşte emisiunea. Privirea îi alunecă în gol. îşi frământă mâinile. Şi le aşază cu palmele în jos, ca să le potolească freamătul, dar începe fără să vrea să dea din picioare. Pe ecran, o pasăre a paradisului scoate un croncănit ascuţit şi îşi înfoaie penele, formând cu aripile un cerc perfect. în curând, i se alătură o femelă. Alex îşi propune să urmeze şi el ritualurile sociale şi de împerechere ale animalelor. Ştie că nu le va putea aplica întocmai, fiindcă până şi el a învăţat destule despre natura umană ca să-şi dea seama că ţipetele stridente, penajul colorat sau manifestările de forţă nu funcţionează la fel ca la animale. Sau...?

Hotărăşte s-o ia cu paşi mici şi mai întâi să stabilească un contact cu un membru al turmei. Adică al cercului său de cunoscuţi. Deschide agenda telefonului, întrebându-se pe cine ar putea să sune. Derulează cele câteva numere şi o ia de la capăt. Alege câţiva candidaţi potenţiali şi îşi face în minte o listă cu argumente pro şi

contra, în fruntea listei e Andra, pe care a cunoscut-o la cursul acela de fotografie de mai demult. Are numărul ei pentru că cineva a creat un grup de WhatsApp cu toţi cursanţii, unde mai ţin legătura, îşi trimit veşti despre concursuri sau îşi arată fotografii artistice premiate. Alex rareori se bagă în discuţie, dar citeşte tot, mai ales intervenţiile Andrei, care de cele mai multe ori îi provoacă ceva între hiperventi- laţie şi blocaj total. Simte şi acum că i se accelerează bătăile inimii, aşa că glisează tare cu degetul pe ecran, până când se afişează numărul lui Victor. Victor e cel mai de treabă dintre colegii de muncă, dar e mereu ocupat, cu familia, cu diverse proiecte pe care le face pe lângă job. Revine în susul listei, la Bogdan, un fost coleg de facultate care locuieşte pe aproape. Ar putea să-i propună să iasă la o bere, ca bărbaţii. N-au mai vorbit de mult, ce-i drept, poate o să i se pară ciudat. Se uită lung la numele lui şi se vede, tânăr mascul, dând târcoale turmei, în timp ce mugeşte ameninţător. Ademenitor? Cum ar trebui să mugească? Poate ar fi mai bine să se folosească de cuvinte, nu de sunete animalice, aşa că îşi pregăteşte în gând o introducere nonşalantă, aşa cum a văzut şi reţinut din interacţiunile colegilor săi. *Salut, manlAlex sunt. Ce maifacil Te deranjezi Ai planuri pentru mai târziul Mă gândeam să ieşim la o bere, dacă vrei...* Hm! Parcă ar vorbi o limbă străină. I se pare că sună destul de natural. Poate are chiar talent la asa ceva, cine ar fi crezut?

>

Inspiră adânc şi apasă pe butonul verde de apel. Sună o dată, de două ori, de trei ori. Celălalt mascul nu-l bagă în seamă. Probabil îşi vede liniştit de păscut. Ar trebui să încerce în altă parte. Efortul l-a cam solicitat, aşa că iese în balcon, unde dă de peisajul bine-cunoscut: blocuri cenuşii, câţiva copaci firavi, un părculeţ pentru copii, de unde se aud ţipete ascuţite. Dinspre bulevard, răzbate zgomotul traficului. O altfel de junglă. Se întoarce în cameră, hotărât să mai încerce o dată. Ridică telefonul şi apasă pe numele lui Grig. Tot de la cursul de fotografie îl ştie şi pe el. E vorbăreţ şi face glume multe, dar el nu le prea înţelege. Râde cu ceilalţi, cu o fracţiune de secundă întârziere, ce-i drept, fiindcă i se pare mai simplu decât să ceară explicaţii. Răsuceşte pe urmă gluma pe toate părţile în mintea lui, dar tot nu-i vede hazul. Poate ar trebui să pregătească şi el nişte glume cu care să spargă gheaţa. Vocea lui Grig se aude brusc din telefon şi-i întrerupe gândurile. Alex şi-l închipuie agăţat cu un braţ lung şi păros de

creanga unui copac înalt, în timp ce cu cealaltă se scarpină pe burtă. Işi repetă conştiincios introducerea. Din partea cealaltă nu se mai aude nimic. Alex numără în gând: ... *doi, trei.* Când ajunge la cinci, întreabă: *Alo? Mai eşti?* Răspunsul vine scurt: *Da, da. Băi, numai noi doi ar fi plictisitor. Hai s-o lăsăm pe altădată, frate, ne organizăm cu toţii.* Alex zice: *Sigur, frate! Nicio problemă. Aşa facem. Hai, noroc!* Devine tot mai bun la limba asta. Urangutanul însă a făcut *U! U!,* s-a scărpinat în cap, a rânjit şi i-a întors fundul. Un cuvânt îi rămâne în minte: „plictisitor”.

Dacă dai la o parte glumele fără haz şi râgâielile, din Grig nu mai rămân decât discuţiile despre aparate foto, obiective, DSRL-uri, frame-uri şi rezoluţie. Pe astea măcar le înţelege şi el. Totuşi, îndoiala i s-a insinuat în minte, ca un şarpe. Plicticos, ha? Ecranul telefonului se aprinde şi încep să curgă notificări pe WhatsApp. *Cine mai vine la expoziţia asta diseară? Eu ajung pe la 7! Aveţi adresa şi coordonatele GPS mai jos. Ne vedem acolo!* Grig răspunde printre primii: *Bă, da e cu şampanie, da? Că altfel io nu partikip!* Alte replici şi emoticoane, s-au animat toţi. Printre ei, şi Andra. *Cred că vin şi eu, dar mai târziu, că mai am o treabă înainte.*

Alex rămâne îndelung cu telefonul în mână. Verifică adresa, traseul cel mai scurt, calculează cât îi ia să se pregătească şi dă să confirme că merge şi el. Se răzgândeşte însă, ca să-şi lase o portiţă de scăpare. Parcă presiunea e mai mică aşa. Un gând îl face să

zâmbească discret: uite că poate şi el să fie spontan. Se duce la dulap, unde hainele stau frumos aliniate şi aranjate după culori. Işi alege o pereche de blugi albaştri şi un tricou în dungi. Rămâne cu hainele în mână câteva secunde, după care se răzgândeşte. Işi ia nişte pantaloni mai subţiri, din doc bej, şi o cămaşă în carouri. Nu, e prea formal, tot în

blugi e mai bine, dar schimbă tricoul cu unul alb. îşi trece mâna prin părul şaten, tuns scurt, îşi verifică unghiile şi dinţii, şi se duce în hol. Se încalţă cu nişte pantofi sport şi aliniază restul încălţămintei din pantofar, apoi îşi ia rucsacul din cuier şi iese repede, ca să nu-şi dea ocazia să renunţe. Are grijă să păşească cu dreptul când iese din casă şi să încuie de trei ori.

Drumul de la garsoniera Iui din Militari până la Victoriei durează cam jumătate de oră cu metroul, dacă îşi calculează bine timpul, astfel încât să nu aştepte. Cum sâmbăta trenurile circulă mai rar, şi-a luat o marjă de zece minute. De obicei, stă într-un colţ, cu nasul în vreo carte, ca să nu vadă oamenii din jur, însă acum e prea agitat. Fără să vrea, se simte iar ca în liceu, când trecea aparent indiferent prin parc, sperând să dea ca din întâmplare peste colegi. Aglomeraţia de pe peron şi din vagon îl sufocă şi face eforturi să nu se atingă de nimeni. Are impresia că toţi ochii sunt îndreptaţi asupra lui. Că toată lumea îi pândeşte mişcările şi se pregăteşte să râdă, să-şi dea coate şi să şuşotească „Uite-l şi p-ăsta” şi „Iar a venit ciudatul”. O fracţiune de secundă, este iar adolescent cu ochelari cu ramă groasă şi coşuri pe faţă, iar răutăţile îl ajung din urmă. Ii vine s-o ia la goană. Se arcuieşte ca o antilopă care simte prezenţa leului. Transpiraţia i se scurge pe spate. închide ochii şi respiră adânc de câteva ori. Când se deschid uşile, ţâşneşte şi aleargă spre ieşire, sus, la aer.

Nu ştie dacă a trâmbiţat cu voce tare sau doar în gând. E cam ameţit şi parcă gândeşte cu încetinitorul. Ajunge lângă fotografiile expuse, dar persoanele din apropiere nu-l observă, nu-i fac loc, sunt prinse în conversaţii animate. Bărboşi cu *man buns,* fete decoltate şi dezinvolte, toţi îmbrăcaţi ca nişte artişti sau poate doar la modă. El nu ştie nici cum să se îmbrace ca ei, nici cum să se poarte ca ei. Se întreabă iar ce caută aici. Mai poate încă să plece. Bine că nu s-a întâlnit cu niciun cunoscut. Dar nu de-asta venise, de fapt? încă cinci înghiţituri şi se hotărăşte să-şi îndrepte atenţia către exponate. Scene citadine în care sunt surprinşi cerşetori adormiţi pe cartoane, găuri în asfalt, bătrâni cu şanţuri în pielea murdară. Câteva înfăţişează siluete feminine. Nu le poate citi expresia. Nu-şi dă seama ce gândesc. Pentru el, sunt doar chipuri care-şi abat privirea. Cu astea e obişnuit.

Când ajunge în capătul celei de-a doua laturi, aude voci cunoscute. Sunt câţiva colegi de la curs, printre care Grig şi Andra. Vorbesc tare, râd. Andra tocmai povesteşte ceva cu însufleţire. îşi aşază mereu ochelarii pe nas şi dă din mâini. Are părul prins în două cozi împletite, care-i coboară peste sâni, iar tricoul lasă să i se vadă tatuajul de pe braţ. îl zăreşte şi se opreşte, recunoscându-1. Grig, cu statura lui impunătoare, stă cu faţa la Andra şi cu spatele la Alex. Curios de motivul întreruperii, se întoarce, dar nu dă niciun semn că l-ar fi observat, ci se preface interesat de ceva aflat mai

departe. Revine la ceilalţi şi le spune, suficient de încet cât să pară discret, dar destul de tare cât să fie auzit de Alex:

— Băi, de dubiosu ăsta vă ziceam mai devreme că m-a sunat.

Peste grup se lasă liniştea. Masculul dominant şi-a marcat teritoriul. Intrusul are de ales: ori îl înfruntă, ori pleacă. Animalul din faţa lui este mare şi periculos, dar, dacă îl doboară, restul turmei îl va lăsa în pace. Dacă, în schimb, fuge, îi va rămâne mereu pradă. Raţionamentul lui e acoperit treptat de zgomot. Oamenii şi obiectele din jur îşi pierd contururile şi singurul lucru pe care îl mai aude sunt tobele tribale. Bum-bum-bum-bum, bum-bum-bum-bum. Printre

bubuituri, un sunet prelung, de luptă. Se mişcă pe ritmurile dansului ancestral şi simte chemarea pământului, a cerului, a apelor şi a Strămoşilor. Bum-bum-bum-bum, bum-bum-bum-bum. Sunetul se înalţă mai tare şi mai puternic acum. E pregătit, se încordează, îşi fixează prada şi se repede la ea. Omul devine una cu'fiara, gustul sărat al sângelui îl întărâtă şi mai tare.

Braţele îi sunt smucite în spate. Cineva îi apasă cu forţă capul în jos. Vede cioburi – paharul lui? – şi bucăţi de hârtie alb-negru, lucioasă. De jur-împrejur, un semicerc de picioare aflate la o distanţă sigură de el. E tras în sus şi împins spre poartă. Un bărbat zice ceva, dar nu înţelege dacă vorbeşte cu el. Pietrişul scrâşneşte sub tălpi. Poarta scârţâie, apoi se trânteşte cu un clang metalic în urma lui. Asfaltul granulos şi încins îi apasă obrazul. Se şterge la gură şi se uită lung la roşul de pe dosul palmei. Respins de turmă şi rănit, tânărul mascul este nevoit să supravieţuiască singur în sălbăticie sau să-şi caute altă familie. Se ridică greoi şi se îndreaptă cu paşi ezitanţi spre forfota bulevardului.

Reduceri

Trag întruna de mânecile scurte ale uniformei. Degeaba, de sub ele se iţesc două cercuri albăstrii, dureroase. De acolo m-a strâns Ovi Grasu aseară, când m-a prins în faţa blocului şi m-a lipit cu spatele de uşa de la intrare. Ţin capul în jos, să evit privirile curioase, şi trec produsele prin dreptul senzorului, unul câte unul. Tit – tit – tit. „O sută optzeci şi şase de lei şi cincizeci de bani.” întind mâna după bancnote, dau restul afişat de casa de marcat, o iau de la capăt. „Bună ziua! Cârd Cora aveţi?”

>

Unele colege se plâng că e greu, că ne înţepeneşte fundul pe scaun toată ziua, cu ţiuitul ăla în urechi. Faţă de ce munci am făcut eu înainte, asta e floare la ureche. Măcar stau jos, în curăţenie, cald iarna, aer condiţionat vara. Câştig destul de puţin, dar tot îmi convine. Salut, zic poezia, scanez şi încasez. După care o iau de la capăt. Am ajuns să cunosc şi clienţii. Sunt unii care vin aproape în fiecare zi. Ca tipul ăla care îşi cumpără

mereu aceleaşi produse, pe care le înşiră pe bandă în ordine, de la mare la mic, şi întotdeauna cu grijă să pună codul de bare în jos, ca să-mi fie mie mai uşor. Mă rog, când i-am spus şi lui odată asta, a zis că aşa e „cel mai eficient”, ca să nu stea mult la coadă. Plăteşte cu cârdul şi îşi bagă cumpărăturile în rucsac, tot într-o ordine anume. Fetele îşi dau coate când îl văd. Eu îi zâmbesc, dar nu-mi răspunde niciodată. Sau mai e una, o doamna super aranjată, care vine numai seara târziu şi îşi cumpără iaurturi şi salate, pe care le plăteşte în timp ce vorbeşte la telefon mai mult în engleză. Sau puşti dintr-ăştia, băieţi şi fete de paişpe-cinşpe ani, care se strigă, râd şi vin la casă cu chipsuri şi Cola sau bere. Ce bine-o li de ei, nicio grijă pe lume! Când eram de vârsta lor, nu-mi amintesc decât că luam mereu bătaie de la taică-meu şi că nu aveam niciodată bani. Eh, de-aia zic că acum mi-e bine. Ba câte o bătrână care se plictiseşte acasă şi are chef de vorbă, ba câte un tip frumuşel cu care-mi mai clătesc şi eu ochii, trece timpul. Unii nici nu se uită l.i mine, nu salută, dar nu mă deranjează. Măcar de-aş fi aşa invizibil.i şi când am nevoie!

»

La zece mi se termină tura şi fac drumul de jumătate de oră cu tramvaiul până la capătul liniei, apoi mai merg pe jos zece minute, pe lângă depozitele de mobilă, până la căminele de muncitori trans formate în blocuri pentru nefamilişti. Vara e plăcut, că nu mai < căldura aşa de

mare, iar mersul pe jos îmi face bine. Dar iarna e de mult întuneric şi înaintez greu, pentru că la marginea oraşului nu curăţă nimeni gheaţa sau zăpada. Merg cât de repede pot, cu ochii în pământ şi urechile ciulite, rugându-mă să ajung întreagă şi de data asta. Bine măcar că nu mai sunt câinii vagabonzi.

De câteva luni, problema cea mai mare nu e drumul; e ce ma aşteaptă la capătul lui. Cu cât mă apropii mai mult, cu atât încerc sa mă fac mai mică. În fiecare seară, sunt adunaţi în gaşcă, asculţ i muzică la boxe şi scuipă seminţe printre peturile de bere. Ovi Graşii e şeful lor. Nu ştiu ce învârte, are găinăriile lui, dar pare nelipsit din faţa blocului. Uneori mă lasă să trec Iară să mă bage în seamă şi atun> i i .¡suflu uşurată. Alteori are chef de caterincă şi atunci mă chinuie. > >

(ia aseară, când m-a fixat cu ochii ăia bulbucaţi, aproape lipindu-şi de mine faţa lată, negricioasă. Mă dureau braţele şi m-am zbătut, iar el a râs, dezvelindu-şi dinţii strâmbi. I-am simţit răsuflarea caldă pe l.iţă, un damf de ceapă şi alcool. Mi-a dat drumul abia când s-a auzit o voce de femeie ţipând la el, dar nici atunci imediat; m-a mai împins câteva secunde în uşă, apropiindu-şi mâinile grele de pieptul meu. Nu cât să-l atingă, doar cât să ştiu că poate s-o facă. După ce am fugit în casă şi am încuiat usa tremurând, mi-am dat seama că vocea de

> >

mai devreme spusese „Dă-mi drumul! Lasă-mă în pace!”. Nu mi-o recunoscusem. Era prea subţire.

Şefa trece pe lângă casă. îi zâmbesc clientului. Tit-tit-tit. „Şaizeci şi nouă de lei. Cash sau cârd?” E un bătrân care se câcâie să-şi scoată banii din portofelul ponosit. Cei din spatele lui dau semne de nerăbdare. îmi vine să le zic vreo două sau măcar să mă uit urât, dar nu se face aşa ceva. în schimb, îl ajut pe moş să aleagă bancnotele corecte. Următorul. „Aţi aflat despre promoţia noastră? Cu douăsprezece abţibilduri, puteţi achiziţiona un set de cuţite la reducere.” Până nu demult, ziceam *acţibilde,* că aşa auzisem eu în cartier, iar la şaişnouă pufneam în râs ca proasta, ştiind glumele porcoase ale băieţilor de la bloc. îi urez „O zi bună!” şi trec la alt client, alte produse.

Când plec de la serviciu, toate – oameni, maşini, copaci – se perindă prin faţa mea ca articolele pe banda rulantă. Ţiuitul casei de marcat mă urmăreşte pe stradă. Odată ajunsă acasă, pornesc televizorul, să-mi amuţească zgomotele din cap. Când locuieşti într-o garsonieră minusculă, cu mucegai şi gândaci, cu pereţi subţiri prin care se aud scandalurile din vecini, dar şi futaiurile cu strigături din miez de noapte, dai volumul tare, să amuţeşti şi zgomotele din jur. închid ochii şi îmi închipui că evadez. Nu contează unde, fiindcă oriunde mi se pare mai bine decât acolo. De astă îmi place să mă uit la *Românii au talent* sau la *Visuri la cheie.* Numai că eu n-am niciun talent şi nici norocul să mă scoată altcineva din mahala.

Odată am visat că eram la *Vrei să fii milionar?* şi

întrebarea de baraj era ce produse sunt la reducere în Cora. Nu ştiam ce să răspund, iar lanţu avea acelaşi rânjet libidinos ca hăndrălăii care mă fluieră când trec printre ei. Am bâiguit ceva, am uitat ce. Ta-ra-ta-ta! Ta-ra-ta-ta! Aplauze, felicitări, numele meu strigat de un public înnebunit. Câştigasem! M-am trezit cu un zâmbet tâmp pe buze, de parcă totul se întâmplase de-adevăratelea şi eu urma să primesc un purcoi de bani. Mi-a luat ceva timp să mă dumiresc că tămbălăul era, de fapt, la uşa mea, în care bătea de zor Ovi Grasu. Mi-a fost să n-o spargă, aşa că am deschis, dar numai puţin, cu lanţul pus. Era băut şi mai avea pe unu' după el. încerca să mă ia cu frumosul. Că de ce nu-l primesc în casă, ce, nu-mi place de el? Că el a venit să mă ia în club. Că mă scoate la Mec. Era unu noaptea şi ştiam că n-o să sară nimeni să mă ajute, în caz de ceva. Pentru că aici degeaba ţipi după ajutor, nu te bagă nimeni în seamă. Ori de frică, ori din obişnuinţă. Eşti pe cont propriu. Aşa că am făcut pe proasta. „îmi pare rău, Ovi, nu te supăra, da' tre' să dorm, că mă trezesc devreme să mă duc la muncă." Ala de era cu el rânjea şi-şi plimba ochii pe corpul meu. Eram îmbrăcată îhtr-un trening larg, în care dorm când e frig. N-avea ce să vadă. Mai ales prin crăpătura dintre perete şi uşă. Dar părea că asta îi aţâţă şi mai tare. Mi-am tras poalele bluzei mai jos şi am dat să închid, scuzându-mă încă o dată. Mâna grasă a lui Ovi mi-a trecut prin faţa ochilor şi

s-a proptit cu o bufnitură în placaj. „Auzi, a zis el, mai bine ai fi drăguţă cu mine, că ar fi păcat să ţi se întâmple ceva!”

Ameninţarea a plutit o vreme în aerul dintre noi, apoi mi s-a aşezat pe spate, umedă şi rece. Ştiam că bucata aia de lemn care stătea între mine şi ei era doar de formă. N-ar fi fost niciun efort pentru Ovi s-o dărâme, s-o facă bucăţi. Şi după aia şi pe mine. Dar a vrut doar să-mi dea un avertisment. De atunci, de câte ori plec sau vin, trebuie să mă asigur că Ovi Grasu’ nu e prin preajmă sau că e în toane bune. Pentru că data viitoare n-o să mă mai lase să scap aşa uşor. Iar data viitoare poate să fie chiar azi.

Mă uit la ceas. E aproape zece. Forfota se potoleşte. La coadă s-au aşezat ultimii clienţi. Doar ţiuitul se mai aude egal, liniştitor. Seturile de cuţite la reducere, cu mânere negre şi lame ascuţite, strălucitoare, atârnă în dreapta mea. „Bună seara! Aţi aflat despre promoţia noastră?”

Un colţ rupt de pâine

Anuţa se întoarce pe partea cealaltă în pat şi strânge mai tare plapuma pe lângă ea. Corpul ei mărunt abia dacă formează o umflătură sub acoperământul greu de lână. Dacă nu te uiţi cu atenţie, nici nu vezi că-i acolo, ghemuită, cu nasul puţin cam lung inspirând mirosul de busuioc din odaie şi cu albastrul spălăcit al ochilor ascuns sub pleoapele încă grele de somn. Afară, întunericul zăboveşte peste munţi şi ape, case şi coteţe. Nici cocoşii n-au început să cânte, nici câinii nu latră. întotdeauna i-au plăcut clipele astea dinainte de prima geană de lumină, când nimic nu-i tulbură pacea. Când poate să zăbovească în voie între somn şi veghe, să se desprindă treptat de vise şi să-şi pună în rânduială ziua ce urmează.

Până nu demult, nu avea luxul ăsta. Tache se trezea înaintea ei de fiecare dată şi pornea televizorul vechi, primit de pomană, pe care Anuţa aşezase un milieu de macrame şi un bibelou cu doi băieţi ştrengari. Bibeloul îi aducea aminte de copii şi ea ştergea cu drag praful şi

le vorbea cu voce joasă, aproape şoptită, aşa cum făcea pe vremuri, când băieţii ei erau mici şi chiar se certau, ca cei din porţelan. însă, în bezna străpunsă de luminile stridente şi colorate ale ecranului, bibeloul rămânea doar un ornament mut, la fel ca ea în prezenţa lui Tache. Fiindcă atunci când bărbatul mătăhălos cu privirea mohorâtă şi vocea aspră se pornea pe vorbit, nu era chip nici să-l întrerupă, nici să-l ignore. Parcă în cele câteva ore de somn se adunase un preaplin de reproşuri şi nemulţumiri, de ordine şi cicăleli, care se cereau revărsate. Ea se prefăcea că doarme şi nu-i răspundea, încercând să alunge umbrele de pe pleoape şi hămăitul din urechi şi să mai ademenească măcar câteva minute de odihnă, dar el n-o lăsa: „Tu auzi ce zic eu sau te faci că dormi? Paştele şi anafura mă-tii, cu tine vorbesc!”. Anuţa mormăia ceva împăciuitor, cât să-I mai potolească, iar el îsi continua tirada.

Eh, ce bine-i acum, că poate să lenevească un pic înainte să iasă în frig, să facă focul, să dea de mâncare la animale. Doar un pic. Când se luminează, se ridică şi, zgribulită, îşi trage vesta de lână pe ea şi şosetele împletite în picioare. înainte de orice, aşază aşternutul, fiindcă nu-i place să lase nimic în dezordine, iar seara, când intră în odaie să se culce, patul frumos aranjat îi dă senzaţia de nou, de curat, de bine. Nu o deranjează să trudească aşa de două ori pe zi, măcar face şi desface numai pentru ea, nu mai adună oftând hainele murdare aruncate pe jos sau mărunţişurile îngrămădite într-un

talmeş-balmeş pe masă, pe lângă pat sau prin buzunare. Trebuia să le ştie locul la toate, fiindcă, dacă el nu găsea ceva, tot ea era de vină şi păzească sfântul ce era la gura lui. Anuţa îşi trece mâna peste faţă, ca pentru a alunga amintirea, şi se uită pe fereastră.

E martie, dar e încă frig. Aici, la munte, iarna vine devreme şi ţine până târziu. În lunile astea posomorâte şi reci, parcă e şi mai grea viaţa, dar e singura pe care o ştie. Se îmbracă bine, îşi strânge broboada sub bărbie, apoi îşi trage cojoaca pe ea şi iese în curte. Cerul pare senin azi, doar nu s-o întoarce gerul. Mai are un sfert de magazie cu lemne. îşi aduce două găleţi cu găteje şi cioate uscate şi face focul în soba din bucătărie. Porneşte şi radioul, să-i ţină de urât, şi pune apă la fiert pentru ceai. Până e gata apa, dă de mâncare la găini, la porc şi la câine. Vorbeşte cu fiecare în parte, le zice pe nume, îi în- (reabă una, alta, şi curtea i se pare plină. Pe urmă se întoarce la bucătărie şi pregăteşte şi pentru ea te miri ce: nişte brânză cumpărată de sus, de la stână, câteva bucăţele de slană şi un ou fiert. Apa e fierbinte. Aruncă în ea nişte flori de tei şi sunătoare şi le acoperă cu o farfurioară cât mănâncă. Mestecă încet, cu privirea în gol, cu gândul departe.

Pisica vine şi se freacă de ea. în ultima vreme, o primeşte şi pe ea în casă, aşa, să-i ţină de urât. Tache o alunga cu o sudalmă şi un şut de câte ori se împiedica de ea prin curte. Anuţa însă o lasă să-i toarcă în poală şi să se joace cu ghemul de lână. Mâinile ei bătătorite îi

mângâie blăniţa moale, portocalie, stârnind amintirea unor gesturi tandre de demult. Acum, pisica se întinde leneş şi miaună spre farfurie. Anuţa îi aruncă şi ei nişte firmituri. Ceaiul e gata, îl bea cu înghiţituri mici, mulţumită.

Câteodată, apare câte o treabă ce nu suferă amânare, câte o vecină venită să împrumute ceva, câte un drum la magazinul din sat sau la oraş, cu RATA, ori câte un telefon de la copii. Atunci uită de ceai, uită de tihna asta nouă şi se pierde în rânduiala zilei. Se trezeşte pe la prânz că n-a apucat nici să mănânce, nici să bea apă, s-a luat cu treburile. Cu Tache, era lege: trebuia să-i pregătească masa cu noaptea-n cap, ca să-şi ia pastila, să-l servească şi să strângă după el, iar după ce el o drăcuia şi-o certa pentru toate alea, mâncarea îi intra cu noduri. îşi face cruce şi pune totul la loc, iar la sfârşit spală vasele.

Deja cu chef de treabă, se apucă de gătit. Alege câteva cepe, câţiva cartofi şi morcovi şi se pune pe curăţat. încet, cu un cuţitaş vechi, aşa cum îi place ei, iară să-şi mai simtă stomacul ghem şi părul sculându-i-se pe ceafa de teamă că el o să zbiere din nou la ea că nu foloseşte curăţătorul de legume, pe care nu-l poate ţine bine în mână. Parcă îl vede cum vine val-vârtej şi scoate unealta din sertar, i-o trânteşte pe masă şi o boscorodeşte că nici până la anii ăştia n-a fost în stare să se deştepte. Tot ţărancă a rămas! Că aşa a fost neamul ei, prost grămadă, ce i-o fi trebuit lui să se

amestece cu ei, una mai brează n-a găsit?

Ochii mai devreme senini i-au devenit apoşi. îşi şterge obrajii cu un colţ al baticului şi oftează. Aruncă o privire spre sertarul dulapului: e închis. Se duce şi-l deschide: curăţătorul de legume cu lama zimţată şi mânerul albastru e acolo, printre cuţitele mari şi ascuţite, întinde mâna şi se codeşte preţ de o clipă, apoi îl înşfacă şi-l aruncă repede la gunoi. Se întoarce la tocător şi taie legumele. Pe rând, le spală, le adaugă la fiert peste carne şi le potriveşte de gust. La sfârşit, adaugă verdeaţă şi acoperă oala cu un capac roşu, înnegrit de uz.

Cu Tache nu fusese mereu aşa. La început, îi plăcuse bărbatul oacheş şi bine legat care venise s-o ceară de la mamă-sa. Ea avea doar şaişpe ani, el se apropia de treizeci şi părea că nimeni şi nimic nu-i poate sta în cale. O măsurase lung pe fata sfioasă cu părul blond împletit în cozi groase ce-i cădeau pe spate, iar ea se lăsase purtată de visuri. O vreme, s-a mai agăţat de ele, chiar dacă bărbatul bombănea întruna şi nimic nu îl îmbuna, nici chipul ei speriat, nici strădaniile de a-i face mereu pe plac. Când a născut primul băiat, blond ca ea, a sperat că faţa grăsună şi râsetele vesele ale copilului îl vor înmuia şi pe el, dar Tache parcă avea inimă de piatră. Doar se incrunta, nemulţumit de orăcăielile lui zi şi noapte. Al doilea băiat .ivea părul negru ca el, aşa că Anuţa a crezut că poate, de data asta, dacă o să-şi vadă imaginea în boţul ăsta nou de carne, o să-i fie şi lui

drag. A renunţat la orice speranţe când căutătura lui Tache tot aspră a rămas, iar pe gură i-a ieşit tot mai des otravă. În ultimii ani, boala de inimă, în loc să-l potolească, parcă mai tare l-a înrăit. S-a apucat şi de băutură, iar Anuţa avea zile şi nopţi când îi venea să-şi ia zilele. Numai frica de Dumnezeu a împiedicat-o.

Se întoarce spre icoana de pe perete şi îşi mai face o cruce, pe urmă iese iar în curte. Nu e vreme de stat, chit că-i iarnă şi n-are grădina de îngrijit. Face curat la animale, îşi mai pregăteşte nişte lemne pentru sobă, aduce apă şi scoate nişte pături la aerisit. La prânz, îşi pune o porţie mică de tocană într-o farfurie şi aşteaptă. Vocea lui nu întârzie: o bodogăneşte că nu a pus destulă sare, că e prea fadă sau că s-a zgârcit la carne. Gustă din ea: e numai bună. Scoate din pungă pâinea de alaltăieri, care este încă destul de proaspătă, şi rupe un colţ. Tache făcea scandal dacă nu avea pâine nouă în fiecare zi şi dacă îndrăznea careva să n-o taie cu cuţitul.

Sătenii o căinează că a rămas văduvă aşa de tânără, că ce om era Tache ăsta, priceput şi haaarniiic, ce păcat să se ducă aşa devreme. Ea tace, dă din cap, nu zice nimic. Nu-i vorbă, harnic şi priceput era, iar de ridicat mâna asupra ei, slavă Domnului, n-a ridicat-o niciodată, dar şi vorba doare, iar la vorbe nu-l întrecea nimeni. Şi uneori zău dacă nu-ţi vine să te lipseşti de toate câte le face un bărbat gospodar doar ca să ai pace. Doar să nu te mai auzi certată, zorită şi ponegrită pentru orice. „Anuuuţooo! Hai mai repede, dă aia, fa aialaltă, ce te

uiţi ca vita la poartă nouă, mototoalo!” Doar să nu te mai ştii cicălită şi contrazisă chiar şi când tu ai dreptate, iar el nu.

„Ce, tu să taci, că nu ştii! Aşa-i cum zic eu, ce, mă-nveţi tu pe mine?” Doar să poţi să fii împăcată, nu să-ţi vină să-ţi iei câmpii sau să faci vreo nefacută. Iar când bea, adică aproape în fiecare seară, era şi mai rău. Nu mai asculta, turuia întruna şi ajungea să ţipe şi să-i scoată ochii de la Adam şi Eva şi să-i vorbească de rău pe toţi, în frunte cu copiii, care şi-au pus palma în fund şi-au plecat, după cât s-a sacrificat el pentru ei. Anuţa tăcea, îl lăsa să zică, dar în sinea ei îşi spunea că bine au făcut c-au plecat, măcar ei să scape, că doar de gura lui s-au dus şi ei de acasă, de nici nu-i mai vede cu lunile. E drept că au chemat-o la ei, dar nu s-a îndurat de gospodărie. Şi ce să facă ea la oraş? O viaţă întreagă a trăit şi a muncit la ţară, alt rost nu ştie. Şi ar vorbi-o întreg satul, iar ei nu-i place s-o ştie lumea. Aşa că a stat şi a îndurat, iar oamenilor le e milă de ea ca de-o văduvă rămasă fără sprijin, şi ea încă tace. Dacă a ţinut în ea atâta amar de vreme, ce rost ar mai avea să vorbească acum?

După ce s-a dus Tache, i-a adunat toate lucrurile în saci şi cutii şi le-a dat de pomană sătenilor. Ce nu era de dat, a ars. N-a vrut să păstreze nimic, nu avea de ce. De la haine şi încălţăminte la jocul de table, poze şi alte mărunţişuri, a strâns tot, tot, să fie ca şi cum nici n-ar fi fost. A trudit zile în şir cu o râvnă despre care lumea zicea că îi face bine, că o ajută să uite, să-şi ţină mintea ocupată, dar, de fapt, pe ea nu durerea o mâna de la spate, ci senzaţia aia de uşurare, când ştii că ţi-a trecut

glonţul pe la ureche şi că mai ai o şansă la viaţă. Voia să şteargă orice urmă lăsată de el, ca să-l alunge complet din casă şi din minte.

Din casă, a reuşit, cămăruţele nu mai păstrează decât lucrurile ei şi câteva de-ale băieţilor. în curte mai sunt, răzleţe, atelierul lui cu scule, băncuţa pe care stătea la ţuică şi tutun, tocitoarea Ia care făcea

vin. De câte ori se uită la ele, îl vede umblând bezmetic încoace şi încolo şi simte iar apăsarea aia în capul pieptului. De undeva, din vălmăşagul celor treizeci de ani petrecuţi împreună, iese în faţă ultima ei amintire cu el: vocea repezită, privirea mai întâi afurisită şi poruncitoare, apoi nedumerită şi, într-un final, de-a dreptul speriată, mâna dreaptă pe inimă şi cealaltă întinsă spre ea, uşa închisă în spatele ei, strigătul lui horcăit: „Anuuuţooo!”. Atunci trage adânc aer în piept şi înghite nodul din gât. Bagă mâna în buzunarul cojoacei şi pipăie cu degetul mare capacul tubului de pastile de inimă. Dă din cap hotărâtă şi intră la loc în casă, unde-i cald şi bine.

uminica

Lui Culae i-a plăcut ¿întotdeauna priveliştea din vârful dealului, mai sus de biserică, de unde se vede jumătate de sat şi, în spate, începe pădurea. Pe vremuri, când le spunea asta oamenilor, ei clătinau din cap şi ţâţâiau că, vezi Doamne, era lângă cimitir, dar lui nu-i păsa. Ce treabă avea el cu morţii? Pe el nu-l interesau crucile de piatră sau de lemn, ci verdele de jur împrejur, acoperişurile de ţiglă ale caselor, culmile împădurite ale dealurilor, cerul senin şi albastru cum nu mai văzuse în altă parte.

Aşa şi acum, stă culcat şi simte mirosul de iarbă proaspătă, ascultă păsărelele şi foşnetul vântului prin molizii de pe marginea drumeagului şi cugetă la ale lui. O veveriţă aleargă şi sare jucăuş dintr-o parte în alta, un câine cască leneş şi apoi se aşază să moţăie în apropiere. De mai jos, răzbat până la el voci, probabil lume venită la biserică. Bine au făcut că au înălţat-o la margine de sat, aproape în pustietate, şi nu devale, unde chiar şi fundătura asta de lume s-a umplut de

maşini şi ATV-uri. Acolo, ar fi rămas oamenii nehotărâţi la răspântie, neştiind dacă s-o ia spre Dumnezeu cu crucile, cântările şi postul lui, sau spre dracu, care i-ar fi aşteptat peste drum, la cârciuma lui Nelu. Şi dacă s-ar fi lăsat facuti din vorbe de muieri şi ar fi intrat în biserică, > > > descoperindu-şi capul, tot numai la licorile de peste drum le-ar fi stat gândul, nu la rugăciune. Iar dacă, slabi şi păcătoşi cum sunt, s-ar fi dus la cârciumă, le-ar fi stat rachiu-n gât cu popa ăsta nou care cântă şi porneşte şi difuzoarele, ca să se audă până la ultima casă. Aşa, las' să urce babele până aici în deal şi să pună o vorbă bună la Al de sus, iar bărbaţii să stea la cârciumă, dacă vor, că-şi merită şi ei odihna de duminică.

El s-a potolit, gata. De data asta, chiar e hotărât, că multe rele a făcut din cauza băuturii. Ce folos să mai zăbovească asupra lor, că oricum nu le mai poate schimba. Timpul nu-l dă nimeni înapoi. Nu-i mai poate aduce îndărăt nici pe ăi bătrâni, care s-au nevoit cu el şi pe care i-a băgat în pământ cu patima lui; n-o mai poate întoarce la el nici pe Cateluţa, pe care tare a mai amărât-o, săraca; nu-i mai poate face nici pe ăia mici să-l strige tată şi să-i sară în braţe, că prea multă vreme a irosit. Deşi tare i-ar plăcea să fie iar ca la început, când ăi bătrâni erau sănătoşi şi în putere şi nu-l băteau la cap; când Cateluţa era cea mai frumoasă fată din sat, iar el îi făcea curte, ţinându-i calea şi povestindu-i câte-n lună şi în stele; când copiii încă nu se speriau şi se ascundeau de el. Ooof, viaţă, viaţă!

Ia, că se aud paşi! Cine o veni? A, e tanti Stanca, din capul satului. Urcă încet, că e bătrână, da de gură n-o întrece nimeni. El s-a învăţat demult s-o ocolească,

fiindcă umplea satul pe urmă dând din meliţă aiurea despre el: pe unde a umblat, cu cine, ce a făcut. A naibii babă! Speră să nu-l vadă. Femeia trece la câţiva paşi de el, boscorodind în barbă.

— Sărăcane, că de nica n-ai fost în stare, numai rele ai făcut de când erai mititel. Vai de mamă-ta care te-a crescut şi de tată-tu ăla gospodar, Doamne iartă-mă, să nu vorbesc cu păcat!

Pe cine o blagoslovi aşa? Ce-i drept, ar putea să zică şi de el, doar se ştie că n-a fost uşă de biserică. Da' acu' s-a cuminţit, gata. Tanti Stanca trece mai departe cu vocea ei ascuţită şi cu bastonul într-o mână. în cealaltă are lumânări şi flori, pesemne se duce la cimitir la nea Ilie, bărbat-su, care s-a prăpădit de mult. îi aude vocea din ce în ce mai slabă – o fi vorbind singură, aşa cum fac bătrânii, sau cu nea Ilie, că nici mort nu scapă de ea. Culae o lasă în plata Domnului şi îsi vede de ale lui.
»

îi umblă fel de fel de lucruri prin cap, gânduri de care nici nu se ştia în stare. Parcă toată viaţa a avut o pâclă pe ochi şi abia în ultima vreme i s-a ridicat, de a putut şi el să vadă limpede. Uneori îl ia cu frig şi cu negură, şi-i e urât, şi îi vine să se scuture şi să treacă pe la Nelu, aşa, de dragul vremurilor de altădată, să bea o tărie mică, numai una, să alunge răul. Dar ceva îl reţine. *De data asta, Cateluţă, de data asta ¡s'iă las,..*

Mai jos, în faţa bisericii, s-a strâns lume multă. Pesemne s-a terminat slujba. Din mulţime, se desprinde

cineva şi se apropie cu paşi mici. E tanti Anuţa a lu' nea Tache. Tovarăşul lui de băutură din multe seri. Gospodar om, da' avea şi el patima asta. Şi când îl apucau pandaliile, cât era de namilă, se ridica în picioare şi tuna de-i amuţea pe toţi. îşi aduce aminte ca prin ceaţă toate astea, de parcă era şi nu era acolo. Sau ca şi cum le-ar fi văzut într-un film vechi. Tanti Anuţa ţine capul în jos şi un coş în mână. Culae o salută, dar ea nu-i răspunde. Nu l-o fi auzit, aşa îngândurată cum pare. Ştie că nu prea-l are la inimă, dar las' că le arată el tuturor că poate şi el să fie om de treabă. încă-i tânăr.

Nu la fel de tânăr ca atunci când s-a însurat. Doamne, parc-o vede pe Cateluţa în rochia aia albă până în pământ, cu flori împletite în păr, râzând îmbujorată şi dansând pe bătătură la ăi bătrâni. Poalele i se umpluseră de praf şi se înnegriseră, dar ei nu-i păsa, se învârtea şi râdea. Iar el simţea că-i plesneşte pieptul de atâta fericire şi abia aştepta s-o strângă în braţe şi să-i frământe carnea tare. Toată lumea din sat venise la nuntă şi flăcăii îl invidiau, iar el nu mai putea de ţanţoş ce era. îi aruncase o căutătură cu înţeles şi Iu Gheorghiţă, care încercase şi el, să priceapă că gata, să-şi pună pofta-n cui, de-acu' Cateluta era a lui, mereu a lui, numai a lui.

Iar i se tulbură amintirea sau poate doar i-a intrat ceva în ochi. Clipeşte des şi-i şterge cu o mână, dar tot i se pare c-o vede. Ba nu, nu i se pare, e chiar Cateluţa lui! Vorba vine, că nu mai e a lui de... cât să fie deja?

Nici nu mai ştie. Ultima oară când a văzut-o era trasă la faţă şi strângea din buze, trăgând după ea doi ţânci. Tre' să fie mărişori acu. Ea arată mai bine, s-a mai împlinit şi nu mai are cearcănele alea adânci. Nici petele vineţii care-i înfloreau câteodată pe chip după câte o noapte în care el îşi ieşea din fire. A doua zi nu-şi aducea aminte nimic, numai o vedea iar tristă şi plânsă şi i se rupea inima de mila ei şi de prostia Iui şi îşi blestema mâna aia grea şi păcătoasă. O ruga să-l ierte şi-i jura că nu mai face, că n-a vrut, că nu mai bea. *De data asta, mă las, Cateluţa. Iţi jur! Să mă arză focu dacă mai pun io gura pă băutură cât oi mai trăi!* O zi, două, o săptămână chiar îşi ţinea cuvântul şi în căsuţa lor părea că se întoarce voia-bună. Cateluţa nu-şi mai abătea privirea, copiii nu se mai fereau de el, pândindu-l sfioşi de după fustele mamei, iar el reuşea chiar să se joace cu ei şi s-o facă şi pe ea să râdă. Ca pe vremuri! Dar nu trecea muh şi se isca aşa o sete mare în el, că nu-şi găsea astâmpărul şi îşi zicea că bea un rachiu, numai unu', că n-are nimica. Şi apoi încă unu, c.i abia s-a încălzit, iar de la al treilea încolo nici nu mai număra, da' nici nu mai ştia de el.

>

A ajuns lângă el Cateluţa. E la fel de frumoasă, doar mai trecută parcă. Tare ar întinde braţele să-i cuprindă mijlocul, însă ea-i vorbeşte prima şi glasu-i sună altfel.

— Ei, Culae, Culae! zice femeia, sprijinindu-şi o mână pe pântecul uşor umflat. Cât am fost în vorbe, îmi

promiteai marea cu sarea, da’ dup-aia numa’ oţet şi mătrăgună mi-ai dat. Nu ţi-a păsat de noi, în afară de ţuică nu mai ştiai nimic.

Oftează. Tace. Tace şi el. Ştie că aşa e.

Femeia îşi trage broboada mai pe spate.

— Da’ acu’ mi-am găsit un om bun. Să poartă frumos cu noi. Şi n-a ridicat o dată mâna la mine. Sau la copii. Ii iubeşte şi are grijă de ei ca şi cum ar fi ai lui.

Lui Culae i se strânge inima şi o negură-i coboară peste ochi. Un uliu ţipă deasupra, dând roată peste vârfurile molizilor. Parcă aşa, de departe, îşi vede şi el viaţa acum. Vocea Cateluţei se aude înfundat. Ba te-am iubit, Cateluţă, ar vrea să-i spună, şi iartă-mă, ar mai vrea să-i spună, dar cuvintele rămân nerostite. în locul lor, se aud paşi, alţii, mai apăsaţi de data asta. Un bărbat. Gheorghiţă. îmbrăcat în cămaşă curată şi cu obrazul proaspăt ras, aşteaptă în picioare în spatele femeii, cu pălăria în mână. Culae strânge din pumni. Cateluţa se apleacă şi moşmondeşte ceva, îşi leagă mai bine broboada şi pleacă, în aer se simte miros de ceară, de fum. Probabil vine dinspre biserică. Bărbatul se uită scurt după ea, apoi în pământ.

— Mă, Culae! începe el, dar se opreşte.

îşi şterge faţa cu palma bătătorită, cu unghii înnegrite la vârfuri, şi îşi drege glasul. Parcă nu ştie cum să continue. Adevărul e că n-a

fost niciodată priceput la vorbe. De-aia nici nu l-a vrut Cateluţa atunci. Culae ştia cum s-o ia cu frumosul, s-o facă să roşească. Gheorghiţă trage aer în piept şi mai încearcă o dată:

— Mă, Culae! Io... io-ţi ziceam mereu, mă, nu mai bea, că nu-i bine! Fii om cuminte, fii gospodar, ai o femeie bună, ai copilaşi... Da' tu n-ai ascultat. Grea patima băuturii, mă!

Culae vede faţa arsă de soare a bărbatului şi-i aude vocea molcomă, un amestec de dojană, părere de rău şi mulţumire de sine. Nu mai are faţa de om învins de la nuntă. Dă să-i spună vreo două, dar bărbatul adaugă repede:

— Eh, a avut Dumnezeu grijă de toate!

Apoi îi întoarce spatele, facându-şi o cruce mare. Când ajunge lângă Cateluţa, îi cuprinde mijlocul cu un braţ, iar cu celălalt cheamă nişte copii la el. Culae strigă după el: *Ia mâna de pă ea, mă! Aia-i nevasta mea! Copiii mei! Ia mâna, n-auzi!* Dar ei nu-l bagă în seamă. Stau la taclale cu tanti Anuţa a Iu nea Tache. Uite-l şi pe popa Mihail. Oameni pe care îi cunoaşte de-o viaţă şi oameni pe care îşi aduce vag aminte că i-a întâlnit. Se îndepărtează cu toţii, iar Culae priveşte lung în urma lor. Siluetele se fac tot mai mici pe drum la vale, până când dispar printre acoperişuri şi copaci. Ar vrea să se ridice, să se ducă după ei, să spună: *De data asta, Cateluţa, de data asta...* dar picioarele nu i se urnesc. I-

or fi amorţit de atâta stat culcat. Nici braţele nu-l ascultă. Şi le simte atât de grele, de parcă ar avea pe ele ţărână şi crengi, pietre şi frunze. De parcă l-ar trage toate în jos, să nu-l lase să plece dintre ele. De parcă i-ar spune: *Eşti al nostru acum. Rămâi în locul ăsta cu verdeaţă, unde nu mai este nici durere, nici întristare.*

Viaţa de pe urmă

Anuţa stă în casa mică şi albastră din deal. Din curtea ei, dacă te urci pe un povârniş şi îţi întinzi un pic gâtul, vezi oarecum în ograda lui Nae: o bucată de acoperiş, o porţiune din grădina din spate, câţiva metri de gard. Asta se întâmplă doar vara, fiindcă atunci gospodăriile lor sunt izolate de un zid înalt şi gros de frunze. Toamna însă, deja intimitatea celor două case şi curţi se risipeşte, iar printre frunzele din ce în ce mai galbene şi mai rare se zăresc tot mai multe frânturi de case, de curţi, de capre şi de oameni.

Nae e văduv. Femeia lui, Mariana, a murit anul trecut după o boală grea. S-a chinuit cu ea, a îngrijit-o, a dus-o pe la doctori, i-a făcut de mâncare şi a cărat-o în braţe când era prea slăbită să se mai descurce singură. Când s-a dus ea pe lumea cealaltă, el a rămas aşa, ca trăsnit, de parcă nu putea să priceapă că a avut pe cineva şi nu mai are. Acum, când nu cheamă vecinii pe la el la o ţuică, prilej cu care se cherchelește şi plânge după Mariana, stă la telefon cu orele, luând numerele la rând,

spunând iar şi iar aceleaşi poveşti. Parcă, repetându-Ie la nesfârşit, le-ar pritoci până le-ar limpezi şi le-ar da noi sensuri. Dar de fiecare dată concluzia e aceeaşi, pe care o rosteşte cu lacrimi în ochi şi cu glas tremurat: „îmi ţiuie urechile de atâta
linişte... Când trăia Mariana, Dumnezeu s-o ierte, mai aveam şi eu cu cine să schimb o vorbă, da' acu, stau huhurez aici...” Poate şi de asta, Nae îşi face întruna de lucru prin grădină, taie cu drujba, bate cu ciocanul, meştereşte orice prinde. Curtea răsună zilnic de sunetele ascuţite ale lamei zimţate sau de pocnetul toporului.

Sus, dincolo de zidul de verdeaţă, moartea a trecut de mult. Să fie vreo câţiva ani de când bărbatul Anutei, Tache, s-a stins de boală. Cică l-a lăsat inima. Ce-i drept, părea mai mereu cătrănit şi afurisea de la femeie şi copii, la orătănii şi animale. De câte ori vocea lui aspră, răstită, spărgea pacea locului, Lupu lătra. Nae se obişnuise şi nu mai băga de seamă. A trecut vremea şi viaţa şi-a urmat cursul: copiii au plecat la oraş, iar Anuţa pare să se descurce singură. Lupu mai latră spre casa ei doar uneori, când femeia îşi cheamă caprele coborâte pe coastă, la păscut. „Hai, mă, Lupică, cheamă-le tu, mă! Aşa, dă-le-ncoa'! Hai la mama!” Ascultător, îşi joacă rolul, apoi se duce lângă Nae şi dă din coadă. E mândru, a făcut treabă bună. Nae îl mângâie pe creştet şi se uită spre costişa înverzită, dincolo de care se ghiceşte altă viaţă.

Din când în când, se mai duce la ea să-i repare un gard, ea mai vine cu o jumate de ţuică, drept mulţumire, el îi mai face cumpărături de la oraş, ea îi mai aduce de mâncare. Se ajută, ca între vecini. Ca între văduvi. Nu stau prea mult la taclale, că Stanca ştie tot ce mişcă şi una-două ar umple satul de bârfe. Nae însă parcă se simte mai uşor când îi calcă Anuţa pragul.

Azi a venit de dimineaţă să-l invite la pomană. Se fac şapte ani de când s-a prăpădit Tache. Nae dă din cap şi promite că se duce. Poate că ăsta ar fi un moment bun să-i spună. Să vadă dacă ar vrea şi ea.

— A trecut timpul! începe el, gândindu-se că atâţia ani sunt greu de îndurat când eşti singur.

El s-a perpelit în aşternuturi şi a stat cu ochii în gol şi după şapte săptămâni, şi după şapte luni. Cum s-a împlinit de multişor anul, îşi zice că poate să nu mai ţină doliu. Copiii sunt la casele lor, prin alte ţări, îi vede o dată pe an, ce-ar putea să spună? Câteodată se gândeşte că, dacă ar fi fost un tată mai bun, poate ar fi rămas şi ei mai aproape sau măcar l-ar fi sunat mai des. Dar ce să mai facă? Atât s-a priceput. Iar lumea din sat o să clevetească o vreme, pe urmă o să-şi găsească alt subiect de bârfa. Numai s-o înduplece pe ea... Işi drege glasul şi întreabă:

— Tie nu ti-e urât asa?

> J >

Anuţa îşi ridică spre el privirea albastră, cu sprâncenele ridicate.

— Ziceam că, dacă vrei, am putea...

Anuţa îşi duce o mână la gură, de parcă vorbele astea au ieşit de pe buzele ei şi încearcă să le oprească acolo, să le îndese la loc, să nu mai urmeze şi altele. Nae adaugă repede, ca să nu scape ocazia:

— Apăi ştiu că Tache era rău de gură şi că nu ţi-a fost uşor cu el. Da' io cred că noi doi ne-om potrivi mai bine. Că tare-i urâtă bătrâneţea asta! Şi-i greu dacă n-ai pă cineva lângă tine, să-ţi deie o cană cu apă, să-ţi taie un lemn, să mai simţi şi tu viaţă de om prin casă... Io aşa zic, să te gândeşti şi tu, Anuţă!

Femeia nu răspunde, doar genele spălăcite i se închid peste seninul ochilor, ascunzându-1. îşi aşază mai bine broboada, dă scurt din cap şi pleacă, fiindcă mai are de anunţat lume şi acuş vine părintele.

Când se face ora, Nae lasă treburile prin curte, se spală pe mâini şi intră în odaie să-şi ia haine curate, apoi trage poarta în urma lui. De la casele din jur, oamenii se scurg încet, unul câte unul, pe uliţa prăfuită. Când se întâlnesc, se salută şi arată ridicând bărbia spre casa din deal.

— La pomană mergi?

— La pomană.

Alte cuvinte sunt de prisos. Ştiu cu toţii rosturile. Urcă pieptiş cei treizeci-patruzeci de metri până la poarta Anuţei. Când plouă, nu se poate umbla pe aici decât cu cizme de gumă şi cu sprijin în toiag. Toţi

primarii care s-au perindat pe la putere au promis că asfaltează drumul, dar uite că niciunul n-a făcut nimic. Mai sus de căsuţa ei sunt livezi şi grădini, pe unde iarna vine ursul. Nu de puţine ori au rămas fără animale din cauza lui. Se păzesc şi ei cum pot, că aşa-i viaţa pe aici.

De la poartă până la casă, aleea îngustă e străjuită de flori, iar dinspre coteţele din spate vine un miros familiar de găini, porc şi capre. O pisică portocalie îi urmăreşte încordată pe nou-veniţi, gata s-o ia la fugă. Sătenii dau ziua bună şi se aşază la mesele întinse în ogradă, iar vreo trei femei cară farfurii şi sticle. E un du-te-vino întrerupt numai de câte un strigăt răzleţ:

— Mărie, mai adu două scaune, c-a venit şi Cateluţa cu Gheorghiţă!

Sau:

— Victoriţă, mai trebuie pâine? Hai c-aduc acu’!

Nae mănâncă, bea, laudă mâncarea şi mai stă la taclale cu cei din jur. Printre înghiţituri, se uită cu coada ochiului la Anuţa. Mărunţică, încă plăcută la vedere, se mişcă sprinten printre meseni, aducând tacâmuri, porţii noi de ciorbă şi ardei umpluţi, sticle cu ţuică şi suc, prăjituri. Ştie că datoria ei e să ţină obiceiurile şi să cinstească mortul, iar a lor, să mănânce şi să bea de sufletul lui şi să-l pomenească.

Nu caută s-o ia la o parte. A zis ce a avut de zis. Acum, o lasă să se gândească. Doar la sfârşit, îi mulţumeşte frumos, ia din mâinile ei colacii şi coliva la pachet, zice „Bogdaproste! Dumnezeu să-l ierte!” şi se îndreaptă

încetişor spre poartă.

— Oar v-ati certat, ai?

întrebarea femeii pluteşte în aerul stătut din magazin. Nae a venit să-şi ia o pâine, dar Stanca era deja acolo şi l-a încolţit. A avut grijă să-i spună că pe Anuţa a ajutat-o Gheorghiţă cu lemnele pentru iarnă şi s-a mirat cu vocea ei piţigăiată cum de nu s-a dus el. Vânzătoarea se mişcă încet, parcă trăgând de timp, şi rămâne cu franzela în mână şi cu ochii la el. Aşteaptă amândouă să le astâmpere el curiozitatea. Nae întoarce capul spre uşă, dar bărbaţii sunt alături, la o citirică, nu intră niciunul să-l salveze. Nu se poate salva singur de privirile iscoditoare ale femeilor decât dacă le dă ce vor.

Au trecut trei săptămâni de când au avut vorbele alea. Anuţa n-a mai venit pe la el nici să-l roage s-o mai ajute cu câte ceva, nici să-i aducă de mâncare. Nu ştie dacă îl ocoleşte sau doar se ţine departe cât cântăreşte bine lucrurile. Mereu a fost tăcută şi cumpătată. El e mai repezit din fire, dar nu poate s-o zorească şi pe ea. O aude când îşi strigă caprele, vede lumina aprinsă seara şi atât. Şi-ar face el drum să vadă dacă n-are nevoie de ceva de la oraş sau de muncă prin curte, însă parcă se codeşte. Uneori, zăreşte cu coada ochiului mişcare pe costişă şi tresare. Oftează dezamăgit când e doar un câine care umblă după ceva de-ale gurii. Lupu îl urmăreşte atent, mârâind scurt, după care vine lângă Nae şi-şi pune botul pe labe. Nici pe el nu-l mai strigă

de sus.

— Ai, mă? Zi! îi dă Stanca un ghiont.

— Nu m-am certat, bre, cu nimeni! răspunde el ca trezit din visare.

întinde mâna după pâine şi lăsă banii pe tejghea, după care salută şi iese repede afară, să nu le mai dea ocazia să zică şi altceva. Aerul răcoros îl învigorează un pic. Se duce spre terasa închisă cu folii de plastic, unde sunt îngrămădite patru mese verzi, cu scaune murdare. Atât a mai rămas din cârciuma veche a lui Nelu, dărâmată după atâţia ani la ordinele noului primar, chipurile fiindcă fusese ridicată fără autorizaţie. Umblă vorba că, de fapt, între ei e o răfuială mai veche, din care fiecare iese, pe rând, câştigător pentru scurtă vreme. Câţiva bărbaţi trag de câte o bere sau un ţoi de ţuică, râzând zgomotos. Printre ei, şi Gheorghiţă. Când intră Nae, se opresc. Dă mâna cu fiecare, dar conversaţia lâncezeşte. Dacă ar fi doar el cu Gheorghiţă, s-ar interesa de Anuţa, dar aşa, de faţă cu ceilalţi, nu-i vine. Tăcerea devine apăsătoare, aşa că aruncă într-o doară ceva despre vreme, despre câtă treabă îl aşteaptă acasă, şi pleacă.

Azi s-a trezit de dimineaţă cu chef de muncă. A adunat nucile şi le-a aşezat frumos în lădiţe, în beci, să-i ajungă toată iarna. îi plac coapte pe plită, când e frigul mai aspru şi zilele mai scurte. După aceea, a adunat şi merele. Anul ăsta s-au făcut şi cele roşii, din faţa casei,

şi cele galbene, din fundul curţii. Acum le înşiră pe rafturi, fără să se atingă între ele, şi aprobă mulţumit. îşi pune o ţuică şi şade un pic, să se odihnească. Fără să vrea, privirea îi fuge în sus, spre casa vecină.

A mai trecut o săptămână şi nicio veste. Parcă îi pare şi rău c-a deschis gura. A hotărât să nu se mai gândească la asta şi şi-a făcut de lucru prin curte. Numai că deunăzi s-a întâlnit pe drum cu Cateluţa

şi parcă s-a uitat lung la el, aşa, ca şi cum ar fi ştiut ceva. I-o fi povestit Anuţa? Poate i s-a părut.

Mai cercetează o dată costisa: nu se vede nimic. Doar salcâmi şi

> > nuci şi, deasupra lor, cerul înnorat. Işi trece palma aspră peste faţă şi trage adânc aer în piept. E trecut de prânz, dar nu-i arde de mâncare. Şi-o încălzi ceva mai târziu. Se apucă iar de treabă, că timpul nu stă în loc şi mai are de strâns aracii şi de aranjat lemnele în magazie, până nu dă ploaia. Lupu ciuleşte urechile şi sare în picioare, dând din coadă. Schelălăie şi o ia la fugă înspre poartă. Din copacii care separă cele două gospodării cad întruna frunze.

Un drum lung

Drumul de trei kilometri până la plajă se întinde sinuos în faţa ei. Ştefana îl ştie pe de rost. în patru ani, de când tot vine în concediu la Sulina, a avut timp să-l înveţe. Stă mereu la aceeaşi gazdă, la doamna Maria, pe strada a doua, unde se termină „oraşul”. La doar câţiva metri în spate, e „satul”, cu drumuri prăfuite, pe care, ici şi colo, tronează chiar în mijloc, Iată şi maronie, câte o balegă aburindă. La început, ea şi Victor se amuzau de asta şi spuneau că au trecut în altă dimensiune. Acum s-a obişnuit, nici nu le mai dă importanţă. Doar le ocoleşte, lăsându-le să mărească distanta dintre ea şi Liliana, şi trece mai departe, pierdută în gânduri.

Ieri după-amiază, după ce au sosit, s-au dus direct la cazare. Doamna Maria a ridicat mirată din sprâncene când a văzut-o cu o fată, nu cu soţul ei. A dat să întrebe ceva, dar probabil expresia Ştefanei vorbea de la sine. Le-a condus în camera lor obişnuită, cu bucătărie şi baie proprie, separată de clădirea principală, şi s-a retras discret, lăsându-le să despacheteze. Ştefana a rămas în

picioare, lângă uşă, de parcă nici nu îndrăznea să intre. Vedea umbra lui Victor peste tot: la masa unde îşi luau micul dejun, în patul în care dormeau şi făceau dragoste, pe canapeaua mică de la televizor, unde el moţăia Ia documentare. Şi-a alungat privirea afară, dar bolta devie i-a amintit cum seara întârziau la o bere şi se plângeau de ţânţari. A lăsat-o pe Liliana să-şi aleagă partea de pat şi s-a dus în baie, unde şi-a dat cu apă pe faţă. În oglindă a văzut o străină cu chipul palid şi tras. A încercat să zâmbească. Un efort inutil. Ce i-o fi trebuii să se întoarcă?

Aici îşi petrecuseră ei toate concediile la mare, îmbinând excursiile prin canalele Deltei, pescuitul lui şi plaja ei cu după-amiezi le neşe în pat, după câte o masă copioasă cu peşte, şi cu nopţi fierbinţi, presărate cu alcool. Aveau ritualurile lor: dimineaţa se trezeau de-vreme, el fiindcă abia aştepta să-şi întindă undiţele, ea fiindcă voia să prindă primele raze ale soarelui deja pe prosop. Cel mai fin nisip de pe litoralul Mării Negre, aşa cum îl lăudau toate reclamele, alcătuia cea mai întinsă şi liniştită plajă pe care o văzuse ea vreodată. Până acolo, parcurgeau aproape tot drumul împreună, ţinându-se de mână, ba comentând câte o vilă care apăruse în ultimul an, ba observând vacile sau caii care păşteau pe câmpurile de pe marginea asfaltului. Când ajungeau la pod, se despărţeau: el se oprea la canale, unde se relaxa urmărind pluta pe suprafaţa tremurândă a apei şi mai schimba câte o vorbă cu alţi pescari; ea continua înainte

încă o bucată mică de drum neasfaltat, depăşită uneori de taxiurile vitezomane cu turişti mai puţin dispuşi să parcurgă pe jos cei câţiva kilometri. Sclipirea albăstrie a mării în depărtare era o chemare atât de puternică, încât de fiecare dată i se părea că nu înaintează destul de repede, că se împotmoleşte în solul moale, că îi obosesc picioarele chiar când mai are puţin, atât de puţin.

Era nerăbdătoare să se descalţe şi să simtă nisipul pe tălpile goale, să se instaleze cât mai departe, unde nu ajungeau şezlongurile şi cearşafurile şi, în sfârşit, să se dezbrace pentru a-şi lăsa corpul mângâiat de căldura timidă şi apoi din ce în ce mai îndrăzneaţă a dimineţii. Cele câteva ore care urmau erau preludiul unei zile fericite, în care îşi citea romanul, asculta valurile, îşi umplea plămânii cu mirosul dulceag de mâl care se împletea cu aerul sărat al mării, admira pescăruşii şi cormoranii, aduna scoici şi înota. Mai ales înota. Lui Victor îi plăcea să spună că el o învăţase, după câteva zile în care îi tot explicase cum să ţină braţele, cum să respire, cum să îndoaie uşor palmele cu degetele lipite. Insă, în sinea ei, Ştefana simţea că singură învăţase, încăpăţânându-se să încerce iar şi iar, mai degrabă testând intuitiv, decât urmând vreo tehnică anume, pentru că nu putea accepta ca în dragostea ei pentru mare să se strecoare frica. Trebuia să devină una cu apa, să se poată pierde în ea complet, să şteargă definitiv orice limită şi orice reţinere, iar pentru asta era

nevoie de încredere absolută. Bucuria ei când a reuşit să facă prima plută şi să înainteze primii metri a meritat tot efortul. Nu devenise o înotătoare foarte bună, dar, pentru ea, era de ajuns.

Uneori, venea şi el pe plajă, dar de cele mai multe ori, pe la unsprezece, când soarele era deja prea puternic, Ştefana se ridica şi îşi strângea lucrurile cu părere de rău, după care se îndrepta agale spre una dintre cele două terase de la intrare. Acolo o aştepta Victor, aşezat la umbră cu o bere şi o cafea în faţă. Ii simţea privirea oprindu-se pe formele ei şi, ştiindu-se admirată, parcă fără să vrea îşi unduia mersul. Când, în sfârşit, ajungea lângă el, zâmbetul pe care şi-l stăpânise cu greu izbucnea cu toată forţa bucuriei de a-l revedea.

Ştefana scutură din cap, să alunge amintirea. A fost o idee proastă să se întoarcă fără el. Doar ştia că o să-i fie greu. Dar tocmai de-asta a şi vrut să vină. A fost ca un fel de pariu cu ea însăşi: voia să vadă dacă poate să-şi revendice locul ăsta, odată iubit de amândoi, să-i rămână ei, la fel cum i-au rămas şi apartamentul, cărţile, câteva mobile şi un amalgam de sentimente pe care încearcă să le descâlcească. I-a fost totuşi teamă să vină singură, aşa că a luat-o cu ea pe vară-sa, care are propriile ruşini şi vini de rezolvat şi la care încă nu ştie cum să se raporteze. Erau ca două surori înainte, dar între ele s-a schimbat ceva, n-ar şti să spună cu exactitate ce, însă e o tensiune în aer, o fragilitate, o îndoială ameninţătoare şi dureroasă care ticăie ca o

bombă cu ceas. Ştefana îi dă târcoale cu atenţie, să nu îi deranjeze mecanismul complicat, deşi uneori îi vine să o detoneze odată şi să scape de toate. Două epave, asta sunt amândouă, dar poate că, dacă au eşuat amândouă aici, o să se repare cumva una pe alta.

Acum merg umăr la umăr pe drumul şerpuit şi, ca să spargă tăcerea, Ştefana o întreabă:

— îţi place? Ai obosit?

Liliana face o mişcare vagă din cap, aprobând şi negând totodată:

— îmi place. E linişte. Când văd vacile şi caii, mi-aduc aminte de casă.

E un soi de melancolie în vocea ei, dar mai e ceva, o oboseală, o reticenţă, o teamă de a nu spune sau face ceva greşit. Ştefana aproape că urăşte fragilitatea asta, care o obligă să se poarte cu atenţie, nu cumva s-o spargă. Dar cu propriile cioburi ce face?

— Doar că noi în sat nu avem mare, vine parcă de nicăieri replica Lilianei, după atâta timp, că Ştefana şi uitase despre ce vorbeau.

Liliana tocmai a terminat clasa a zecea. Când a venit să stea la ei, la început de liceu, era o adolescentă cuminte şi tăcută, uşor stingheră, dar hotărâtă să lase în urmă fata de la ţară. După aproape doi ani, Ştefana vede o altfel de tăcere pe faţa ei, una izvorâtă dintr-o maturitate sosită prea devreme. Pare că trăieşte undeva, în lumea ei, în care cei din afară nu reuşesc să pătrundă. Ca să afle, Ştefana trebuie să procedeze cu grijă, să

punã întrebările potrivite, să aibă răbdare. Şi, mai ales, să nu o judece. Să nu o învinuiască. Or asta îi este foarte greu. Uneori, îi vine s-o scuture şi să strige la ea: *De ce nu mi-ai zis nimici* Alteori, se întreabă dacă e posibil ca inocenţa aia să fie numai de faţadă, însă respinge gândul imediat. De cele mai multe ori, ar vrea să se scuture singură: *Cum de nu ai observaţi* E greu să împartă vina, când, de fapt, sunt trei oameni implicaţi, fiecare cu versiunea lui şi cu partea lui de responsabilitate.

Cumva, Sulina este locul ideal în care să-şi lingă rănile. E aşa un amestec de vechi şi nou, de ruine şi anticipare, de abandon şi descoperire, încât în toată degradarea oraşului fantomă este şi o frumuseţe aparte, care se arată doar ochiului dornic s-o vadă. Aseară, când, într-o doară, ca să mai anime plimbarea pe faleză, i-a împărtăşit observaţiile ei Lilianei, fata i-a răspuns cu un citat: „Din bube, mucegaiuri şi noroi,/ Iscat-am frumuseţi şi preţuri noi”. Ştefana a privit-o mirată, nu se aşteptase la versuri, dar Liliana a adăugat jenată că studiase recent Arghezi la şcoală şi că îi plăcuse mesajul. Ştefana şi-a zis că asta trebuie să facă şi ea. Din toată mizeria în care

se scălda de atâtea luni, să caute cu tot dinadinsul ceva bun de care să se agaţe şi care să o ajute să meargă mai departe. Să le ajute. Pe amândouă. A tăcut însă. Discursurile motivaţionale nu păreau să-şi aibă rostul atunci şi acolo. În schimb, a cumpărat două îngheţate la

cornet şi s-au aşezat pe o bancă, pe malul Dunării, să le mănânce cu ochii la bărci.

Azi-noapte nu a reuşit să doarmă. S-a perpelit până în zori, când a răsuflat uşurată că nu mai trebuie nici măcar să încerce. A făcut o cafea, a trezit-o şi pe Liliana şi au plecat devreme spre plajă. Au parcurs aproape tot drumul în linişte, şi pentru că fata era încă somnoroasă, şi pentru că ea era tare obosită. Mai au puţin. La orizont se zăreşte albastrul calm al mării, iar mirosurile întrepătrunse de dulce şi sărat o scot din visare. îi arată Lilianei, zâmbind, şi inima îi tresaltă. Bucuria revederii e atât de intensă încât, chiar şi pentru o clipă, anulează orice suferinţă. îi vine să o provoace pe vară-sa la o întrecere până la apă, dar nu se simte în stare. Trage cu ochiul la Liliana. Probabil nici ea. E în regulă, o iau încet, cu paşi mici. Dar marea lucrează prin căi nebănuite: nisipul fin de sub tălpi, galbenul pal înconjurător, întrerupt de tufe verzi, aspre, ţipetele cormoranilor, valurile minuscule care se sparg de ţărm şi promisiunea răcoritoare a apei le fac deja să se simtă mai bine.

îşi aleg un loc destul de îndepărtat de centrul plajei, îşi aşază rogojinile şi se dezbracă. Ştefana observă carnea tare şi sânii obraznici ai Lilianei şi iar i se întunecă privirea. Recunoaşte în ei tentaţia, înţelege de ce; chiar şi aşa copilă cum pare ea, vară-sa putea să fie ademenitoare. Fata însă face gesturi timide, reţinute, pe care le întârzie cât de mult poate. Nu pare conştientă de

frumuseţea ei, chiar dimpotrivă. Ştefana îşi aduce aminte cum era ea în adolescenţă, îşi ura fiecare centimetru de piele şi totul i se părea dizgraţios la propriul corp: prea slab, prea alb, nasul prea lung, buzele prea subţiri, ochii prea mici, nimic, dar nimic nu era cum trebuia. Acum îi vine să râdă: câte probleme îşi inventează omul singur şi cât de neînsemnate i separ pe urmă, când se loveşte de necazurile adevărate! Se întoarce cu spatele şi se dezbracă mecanic, refuzând să-şi vadă trupul.

Ca să-şi abată gândurile, îşi scoate cartea. Nu prea se poate concentra, dar stă cu ochii pe pagină, încăpăţânată.

— Ce citeşti? o întreabă Liliana şi simpla ei curiozitate îi aduce în minte un val de amintiri de când îi împrumuta cărţi pe care fata Ie citea pe furiş, ascunzându-le în coperte de caiet.

Ii arată titlul zâmbind: *O vară fără bărbaţi,* de Siri Hustvedt.

— Despre ce e?

— Hm... Despre o femeie înşelată, care înnebuneşte de durere şi se duce în alt oraş să-şi revină. Probabil n-a fost o alegere prea deşteaptă...

Pufneşte în râs şi se miră şi ea că poate să glumească despre un subiect care până azi doar a facut-o să plângă. Liliana se foieşte. Nu ştie cum să reacţioneze. Adevărul e că nici ea. Se lasă în voia lucru
> J

rilor. închide cartea cu un pocnet şi întreabă:

— Hai în apă, vrei?

Liliana încuviinţează din cap şi se ridică. Merg împreună până când spuma de la ţărm le udă tălpile. E rece. Nişte vietăţi minuscule Ie gâdilă pielea. Sunt ca nişte crabi milimetrici, cafenii, ce roiesc în toate direcţiile şi li se strecoară printre degete. Chicotind, intră în apă, ca să scape de ei. Nisipul e moale, senzaţia, tot mai plăcută. E bine. Aici, marea se adânceşte abia departe, aşa că merg mult cu apa până la glezne, până la genunchi, urcă un dâmb, coboară iar şi răcoarea se înalţă până la coapse, până la mijloc, le acoperă sânii şi umerii. Se bălăcesc, înoată, se stropesc, râd şi uită. Când, în sfârşit, înfrigurate, revin pe plajă, constată că lucrurile lor au fost înconjurate de cearşafuri şi turişti. Par mai mulţi decât în anii trecuţi, în partea asta nu prea ajungea lumea. S-ar muta, dar îi e lene să le adune pe toate şi să le aşeze din nou câţiva metri mai încolo, unde e posibil să fie asaltate din nou. îşi croiesc drum printre ei şi se usucă repede cu prosoapele. Aplică generos cremă de protecţie solară, se aşază şi aşteaptă ca razele soarelui să le alinte corpurile obosite.

în momente ca ăsta, i se face dor de Victor. Mai precis, de familiaritatea braţelor lui, de obrazul proaspăt ras şi frumos mirositor, de privirea lui pofticioasă şi tonul glumeţ. Şi în momente ca ăsta îi e cel mai greu să nu pună mâna pe telefon ca să-l sune, să-i audă vocea, să-l creadă, să-l vrea înapoi. Se zvârcoleşte iar şi i se

pare că toată greutatea lumii apasă pe ea şi o afundă tot mai adânc în nisip. îi vine să se îngroape acolo, să nu mai ştie de nimic.

O voce de femeie în vârstă, care se aude de undeva din spate, îi distrage atenţia. Pare că vorbeşte singură, dar asta doar din cauză că ceilalţi îi răspund mai încet, aproape mormăit. *Tudorică, întinde cearşaful ăsta şi nu mai sta cu capul gol! Pune-ţi şapca, mă, că faci însolaţie! Adiţă, stai lângă mamaia, nu te duce singur în apă! Lasă tableta, că eşti pe plajă, uite, fa un castel de nisip, adună scoici! Toată ziua cu ochii în ecranul ăla, mai bine nu ţi-o aducea tac tu. Tudorică, ţi-ai pus şapca!* Brusc amuzată, Ştefana se ridică în fund şi se uită cu coada ochiului. În urma celor trei merg o femeie tânără, înaltă şi roşcată, şi un bărbat deja bronzat, amândoi împovăraţi cu un cort de plajă, două şezlonguri, un colac şi tot felul de genţi şi gentuţe. Vorbesc între ei, el, cu un uşor accent italian, ea, cu voce calmă, plăcută. Aşa ar fi putut fi ei peste câţiva ani. întoarce capul.

Lângă ea, Liliana citeşte. întinde o mână să-i scuture nisipul de pe spate şi fata tresare. La fel a tresărit şi în ziua aceea, acum jumătate de an, când â anunţat-o că o să plece în delegaţie câteva zile şi că ea o să rămână cu Victor. La început, Ştefana nu a înţeles reacţia fetei. A crezut că i s-a părut. L-a întrebat pe Victor dacă ştie ce are Liliana, dacă s-a întâmplat ceva. El a răspuns indiferent, parcă puţin supărat că ea pleacă, după ce şi-aşa muncise mult în ultima vreme şi stătuse rar cu ei pe

acasă. A doua zi, la birou, a avut o senzaţie sâcâitoare că ceva nu e în regulă. Ar fi trebuit să mai stea câteva ore, să pună la punct detaliile prezentării, dar n-a mai putut. S-a dus acasă devreme, fără să anunţe. A deschis uşa apartamentului şi l-a găsit cufundat în întuneric. Doar de sub uşa Lilianei răzbătea un firicel de lumină. A vrut să ciocăne, dar dinăuntru a auzit murmure. A apăsat uşor pe clanţă. Liliana era îngrămădită intr-un capăt de canapea. Victor stătea cu spatele spre uşă, cu o mână pe piciorul ei, cu cealaltă petrecută pe după umeri. Când a auzit mişcare, s-a retras brusc, speriat. Liliana a izbucnit în plâns şi a fugit în baie. Aproape că nu mai ştie ce s-a întâmplat, timpul a părut că se comprimă şi se dilată deodată. De câte ori vrea să-şi pună amintirile în ordine, i se amestecă totul în minte. Vede doar frânturi: ea cerând socoteală, el facându-i reproşuri că nu e niciodată acasă, Liliana plângând ruşinată, el aruncându-şi câteva lucruri într-o geantă şi trântind uşa în urma lui, ea încremenind, ruptă în două. Măcar lucrurile n-au ajuns prea departe şi ce ar fi fost mai rău a putut fi evitat. Dar dacă nu se ducea atunci acasă?

Multă vreme a fost furioasă pe Victor. îi venea să-I lovească cu pumnii ei mici, să-i strige toată durerea ei, să-l rănească la fel de tare, şi mai tare, să îl pedepsească cu nepăsare sau cu o iubire nouă. A rememorat totul de-a-fir-a-păr, întrebându-se unde, când şi cu ce a greşit. Şi-a închipuit un milion de scenarii cu el, ea, amândoi, altul sau alta, până când a simţit că înnebuneşte. Dar de cele

mai multe ori, a reluat în minte clipele acelea dinainte de a şti, ezitarea ei de a bate la uşă, încercarea ei probabil inconştientă de a prelungi iluzia fericirii, de a amâna certitudinea. Şi-a dorit să poată retrăi acele câteva minute dinainte să arunce totul în aer, ca să procedeze altfel: să facă paşii înapoi spre stradă şi să sune de afară, anunţându-şi sosirea; să discute între patru ochi cu Liliana şi să o mute la altă gazdă; să stea mai puţin la birou şi mai mult cu Victor, care poate doar acţionase prosteşte, din cauză că se simţise neglijat. A căutat scuze şi explicaţii, spunându-şi că acum ar fi avut totuşi o căsnicie, iar Liliana şi-ar fi revenit mai repede în alt mediu, departe de ei. Dar oricâte reproşuri şi-ar face în minte şi oricâte alternative ar găsi, ştie că, odată strecurată între ei, îndoiala ar fi săpat şi-ar fi ros până când ar fi căscat ditamai prăpastia.

Se ridică şi intră în apă. Are nevoie să-şi limpezească iar gândurile. Se afundă treptat în mare, bucurându-se de senzaţia răcoritoare ce-i inundă corpul. Când apa e suficient de adâncă, se întinde pe spate şi îşi lasă greutatea să plutească. Urechile şi creştetul capului îi sunt acoperite, nu mai aude decât un zgomot prelung, înfundat şi, din când în când, un clipocit plăcut. Căldura soarelui îi mângâie faţa. Se simte ca un punct pe întinderea albastră imensă şi toate grijile ei par mărunte. Senzaţia asta, pentru Ştefana, e una dintre cele mai frumoase pe care le-a trăit vreodată, e ca un botez care o curăţă de orice. Sau aproape orice. îşi

scufundă capul şi îşi ţine respiraţia cât de mult poate. Când iese iar la suprafaţă, lângă ea e tânăra înaltă şi roşcată de pe plajă. îi zâmbeşte prietenos. Intră în vorbă: de unde sunt, cât stau, da, se pare că o să se tot întâlnească pe aici. Se prezintă.

— Dana, răspunde cealaltă.

Şi adaugă dând uşor dintr-un umăr:

— Scuze pentru gălăgie, ştiu cum e.

Ştefana dă din mână ca pentru a-i spune că nu-i nimic, înţelege.

— înainte, evitam familiile cu copii de pe plajă, continuă ea. Dar, mai devreme sau mai târziu, presupun că toţi ajungem acolo.

Ştefana râde scurt şi dă aprobator din cap. Apoi se duce lângă Liliana şi se întinde pe rogojină. Se simte mai uşoară. îşi întoarce privirea spre fată.

•— Hei! zice.

Liliana îsi scoate nasul din carte. Ochii ei mari sunt întrebători.

>

Ar vrea să-i spună ceva profund şi înţelept. Ar vrea să-i spună măcar că totul o să fie bine. Dar până acolo mai e drum lung.

— Te-ai înroşit pe umeri, îi zice într-un final. Hai să te mai dau cu cremă.

Generații în

Şinele înalte şi colţuroase se întind la dreapta şi la stânga mea până hăt, departe, pierzându-se printre siluete de clădiri cenuşii într-un capăt şi printre copaci în celălalt. Aş putea s-o iau în oricare direcţie, încercând să-mi ţin echilibrul pe ele, aşa cum făceam când eram copil şi-mi închipuiam că sunt o gimnastă pe bârnă. Vreau s-o iau spre pădure, dar pe şina cealaltă îi văd pe mama şi pe tata ţinându-se de mână, cu Ana alături. Strig la ei să urce pe peron, numai că din gâtlej îmi ies nişte sunete înfundate şi nedesluşite, acoperite de un şuierat ameninţător. Vine trenul. Ţipătul ăla se aude din ce în ce mai tare şi îmi dau seama că impactul e inevitabil. Din reflex, întind mâna într-un gest de apărare, dar nimeresc telefonul. Mormăind şi cu un ochi abia mijit, glisez de mai multe ori ceasul de pe ecran, până reuşesc să opresc alarma. Intenţionat am ales un sunet strident, ca să fiu sigură că are efect, dar acum regret. Tare mi-ar plăceaaa... să adooorm... la loooc...

Fir-ar! Cu ochii încă lipiţi de somn, mă ridic în fund şi îmi las în jos picioarele obosite. Rămân câteva secunde asa, încercând să mă dumiresc cine sunt, unde sunt,

>

ce am de făcut.

Treburile zilei mă atacă din toate direcţiile ca în filmele în care eroul se bate cu mai mulţi răufăcători odată: făcut mic-dejun, trezit Ana, să nu întârzie iar la liceu, băgat maşina de spălat, chemat electricianul să repare priza din bucătărie, făcut cumpărături, gătit, scris articolul despre energia verde şi documentat despre bullying la şcoală, dat cu aspiratorul în toată casa, sunat pe ai mei, întâlnit cu părinţii din clasa Anei pentru acţiunea aia cu reciclarea, vorbit cu Sergiu să văd dacă o ia pe Ana la el în weekend... şi mai era ceva, dar precis o să-mi aduc aminte când o să fie prea târziu.

Mă spăl repede pe faţă şi pe dinţi, încercând să nu calc în nisipul ud al pisicii, pe care Zuza îl aruncă încăpăţânată afară din litieră. Parcă îi face plăcere să mă vadă strângându-l şi boscorodind-o, doar ca să-mi arate cât de nepăsătoare e. Apoi vine şi mă miaună, certându-mă că am îndrăznit s-o las nemâncată până la ora asta. Eu nici n-am vrut-o, că nu-mi plac neapărat pisicile, dar am cedat insistenţelor fiică-mii, care mi-a promis că o să aibă grijă de ea. Bineînţeles că-şi aduce aminte de Zuza numai când e de joacă, hrănitul şi curăţenia mie-mi revin.

E şapte fără un sfert, mă duc s-o trezesc pe Ana, pregătită s-o scutur şi s-o strig de mai multe ori, până reuşeşte să-şi dezlipească genele. Cine ştie până la cât o fi stat azi-noapte de vorbă cu prietenele pe WhatsApp? Stinge lumina numai de gura mea, pe urmă ea ştie ce face. La mine striga mama să închid lumina ca să nu mai citesc până la ore mici, dar copiii de azi sunt dependenţi de Instagram şi TikTok, nu de cărţi. Am încercat o dată să-i iau telefonul seara, însă după ¡stericalele de atunci, nu cred că aş mai avea vreodată curajul s-o iau de la capăt.

Mă apuc să-i fac un sandviş cu Almette şi somon afumat pe toast de secară, cum ştiu că-i place ei, dar sună telefonul. E mama. De câte ori mă sună dimineaţa, îmi fac griji că s-a întâmplat ceva. îmi trec prin minte diverse scenarii apocaliptice, care includ spitale, accidente, explozii şi alte nenorociri. Inspir adânc şi mă cert că-s prăpăs- tioasă, dar îmi spun că tot de la mama am învăţat şi asta.

— S-a întâmplat ceva cu tăticu? întreb eu direct.

— Onuţă, m-ai sunat tu? se aude vocea mamei, care, pentru a nu ştiu câta oară, nu răspunde la ce îi zic eu, ci-şi vede neabătută de ale ei.

■— Nu, of! M-ai şi speriat că ai sunat la ora asta...

— Am văzut aici că m-a căutat cineva şi am crezut că ai fost tu.

I-am explicat de o mie de ori cum să verifice pe

telefonul mobil de la cine are apeluri pierdute, dar de fiecare dată mă întreabă, cu un amestec de obişnuinţă şi speranţă, dacă eu am fost persoana misterioasă. Relaţia mamei cu tehnologia a fost mereu complicată. S-a bazat când pe tata, când pe mine să-i rezolvăm diverse nevoi, refuzând cu încăpăţânare să reţină succesiunea apăsărilor pe butoane. Tocmai îmi povesteşte iar de Maia, bunica mea, care la nouăzeci şi patru de ani este mai plină de viaţă decât ei doi la un loc, şi de nu ştiu ce vecină cu care s-a întâlnit aseară. O ascult cu o ureche, fiindcă
> am mai auzit poveştile astea, sunt mereu aceleaşi, cu câteva mici variatiuni.
>
— Onută, auzi tu la Maia, zice că nu mai vede deloc şi că s-o ducem s-o opereze la ochi, dar ea îmi arată ochiurile pierdute la andrele. Ei, poftim la ea! Ce şmecheră e, cum s-o mai crezi?

Maia e mama ei, de care are grijă ea, ca singura fiică. Doar nu era să se lase pe mâna nurorilor la bătrâneţe, nu? îi aminteşte ea uneori, când mama se mai plânge, bazându-se pe faptul că bunica nu mai aude bine. Dar se pare că şi auzul îi e la fel de selectiv ca vederea. Maia se aude comentând ceva pe fundal, numai că eu nu mai sunt atentă, fiindcă Ana a intrat în bucătărie îmbrăcată cu nişte blugi deşiraţi de sus până jos şi cu un top care seamănă cu un sutien mai lung. Trebuie neapărat să port o discuţie serioasă cu taică-su despre banii pe care i-i dă pentru haine, fără să verifice şi ce-şi cumpără de

ei. Sandvişul pe care i l-am pregătit cu atâta grijă a rămas pe farfurie, în schimb, fiică-mea m-a asurzit cu blenderul şi a stropit blatul cu o pastă verzuie.

— Ce-i asta? o întreb mai mult din gesturi.

— Detox! îmi răspunde ea sec şi dă pe gât băutura aia care pare vomă de avocado.

— Onută! Onută, mai eşti acolo? Mă auzi?

Sunt obişnuită să aud vocea mamei în cap, de regulă în orice situaţie în care ea ar zice alb, iar eu, negru. Ca atunci când Sergiu mă anunţa că iese cu băieţii la bere, iar mama din capul meu exploda: *Da de ce el să iasă în oraş şi tu să stai acasă? De ce nu ieşiţi împreună?* Ca s-o amuţesc înainte să se lanseze în teoriile ei despre cum *Nu poţi să ai încredere în bărbat! Nici în prietene! Se întâmplă fel de fel de lucruri!* şi în exemplele vecinelor şi colegelor ei, îi explicam, tot în capul meu, că *E ok, eu mă văd cu nişte prietene, suntem un cuplu modern, putem ieşi liniştiţi şi separat, nu e nicio panică.* Ce-i drept, până la urmă, eu şi Sergiu am ajuns şă ne separăm de-a binelea, dar nu-i mai dau mamei apă la moară. Şi-aşa e ca şi cum aş avea două capete în loc de unul, care nici măcar nu se înţeleg. De data asta însă, vocea ei se aude de-adevăratelea, din telefonul pe care-l ţin chinuită între ureche şi umăr, pentru că mâinile îmi sunt ocupate cu resturile de mâzgă lăsate de Ana pe hiat.

— Alo! Alooo!

— Da, sunt aici, răspund gâtuită.

■— Ai auzit ce am spus? Să vii să vorbeşti cu taică-tu, că eu nu mă mai înţeleg cu el. Nu vrea nici să-şi ia pastilele, nici să mănânce... Poate de tine ascultă.

Tata a fost dintotdeauna pofticios. Când eram copil, mama îl certa mereu că-mi fura din farfurie, iar când venea vorba de dulciuri, devenea şi el copil. Să-l vedem refuzând mâncarea e cel mai clar semn că boala l-a schimbat. îi răspund că mă duc la ei după-amiază şi, în gând, îmi rearanjez programul, tăind de pe listă orice poate suferi amânare.

O pun pe Ana să se schimbe în ceva decent înainte să plece la şcoală, ceea ce declanşează o nouă criză de nervi şi nişte uşi trântite, încerc să-mi aduc aminte dacă la fel făceam şi eu la cincisprezece ani şi îmi vine s-o sun înapoi pe mama ca să-i cer iertare. Apoi îmi dau seama că, şi acum, capul ei se iţeşte de după al meu şi strigă cu vocea mea aceleaşi replici de demult. Ce naivă eram în tinereţe, când credeam că o să fiu cea mai bună prietenă a fiicei mele şi că n-o să ţip niciodată la ea!

îmi petrec restul zilei ca Vagabondul lui Chapiin, care strânge şuruburi pe banda rulantă. Rutina asta casnică, pe care pot s-o fac pe pilot automat cât mă gândesc la ale mele, mă ajută să-mi ordonez ideile şi să-mi las sentimentele să se decanteze. Grijile pentru Ana, ciuda că anii trec prea repede şi că deja nu mai vine să mă ia în braţe, ca în copilărie, ci doar îmi răspunde enervată sau îmi cere bani pentru diverse pe care de multe ori

nici nu le înţeleg; iureşul ăsta de treburi zilnice în care mă arunc bezmetic, plângându-mă că nu-mi mai lasă vreme şi pentru altceva, dar de care poate mă folosesc ca pretext tocmai ca să nu recunosc – nici măcar faţă de mine – că nu sunt pregătită pentru altceva; iar, mai nou, groaza de momentul tot mai apropiat în care voi fi nevoită să mă despart de un părinte.

De un an, de când am aflat de boala lui tata, am intrat într-un război cu timpul. Am vrut ba să-l dau înapoi, ba să-l opresc în loc. Când doctorul a rostit cuvântul „biopsie”, m-am blocat, de parcă nu îi cunoşteam sensul. Asta era ceva ce se întâmpla mereu altora, nu nouă. Era ceva ce vedeam în filme sau citeam în cărţi. Iar când a venit

> diagnosticul,

nici nu am fost în stare să rostesc cuvântul ăla cu „c”. Era prea crunt şi, rostindu-l, l-aş fi făcut real. Aş fi fost obligată să-l accept. Dar bolii nu-i pasă de sentimentele tale. Ea sapă neimpresionată în oase şi în organe şi degeaba cauţi semne din trecut şi îţi faci procese de conştiinţă, degeaba te rogi şi speri. Te forţează să înţelegi că e prea târziu când din tatăl vesel şi energic n-a mai rămas decât un bătrân slab, speriat şi obosit. O fantomă.

De un an, la exterior zâmbesc şi îi încurajez, dar în sinea mea scotocesc frenetic printre amintiri. Mă agăţ de jocurile noastre din copilărie şi de privirea lui complice când făceam câte o ispravă pentru care ştiam

că o să fim certaţi; de aerul ghiduş pe care îl lua cu mama, ba chiar şi cu Maia uneori, care uita pentru o clipă că nu prea-şi place ginerele şi râdea cu gura ştirbă, doar ca să şi-o acopere imediat şi să plece bodogănindu-1; de excursiile noastre cu bicicleta pe drumuri de ţară şi de plăcerea de a ne uita la filme împreună. Invoc certurile din adolescenţă şi sfaturile părinteşti de când eram adult. Scormonesc după imagini, sunete, mirosuri, îmbrăţişări, ceva, orice, numai să mi-l fixez acolo pentru totdeauna.

încerc să fiu sprijin pentru mama, însă îmi dau seama că tot ea, după cincizeci de ani de căsnicie, e mai tare decât mine şi încearcă să mă protejeze. Părinţenia te învaţă multe lucruri. Te căleşte. Iţi arată că poţi mult mai mult decât te credeai în stare. Şi ai face orice ca să-ţi ajuţi copilul. Mă gândesc că, dacă mama e tare pentru mine, poate că şi eu o să fiu tare pentru Ana. Când termină orele, o sun să-i spun că o iau de la şcoală ca să mergem la ei. Pufneşte că avea deja alte planuri, dar i-o tai cu argumentul suprem: „Nu se ştie cât o să-l mai ai pe Tuţi. Profită de zilele astea cu el”. Ştiu că nu mai are ce să zică, tata i-a fost şi ei ca un tată, când Sergiu stătea mai mult plecat ori era prea ocupat, obosit sau nervos ca să se joace ori n-avea chef să vină s-o ia. Tata, în schimb, o purta pe umeri şi o făcea să râdă, îi citea poveşti şi dansa cu ea până căzeau lăţi amândoi. Sergiu e tot absent. Bine că are grijă de copilul alteia. Pe Ana o

vede destul de rar, preferă să-i dea bani şi să scape de obligaţie, iar ea s-a învăţat să profite de asta. Aşa că Tuţi e febleţea ei.

În maşină, stă cu ochii în telefon şi căştile pe urechi. În mod normal, eu aş încerca să purtăm o conversaţie, însă de data asta îmi prinde bine şi mie răgazul. Deşi satul e la două ore de Bucureşti, mă întorc rar. Prea rar. Mereu intervin altele de făcut. M-am obişnuit

>

să-i ştiu acolo, la distanţă de un telefon, şi promit să vin mai des să-i văd, chiar dacă nici eu, poate nici ei nu mai credem asta. Intrăm încărcate de sacoşe în curtea răcoroasă. Totul mi se pare familiar, dar parcă mult mai mic. Arunc o privire de-a lungul drumului – prăfuit pe vremuri, asfaltat de câţiva ani – în capătul căruia apărea tata în fiecare vineri. Fetiţa din mine încă vrea să alerge în întâmpinarea lui şi să-i sară în braţe. Adultul doar oftează.

Mama şi Maia sunt în bucătăria de vară. Mama se ridică să ne >

întâmpine bucuroasă, dar are ochii roşii. Maia e prea mică şi slăbită, ne ducem noi la ea şi o sărutăm pe obrajii supţi. E o apăsare în aer, ca atunci când parcă s-au spus cuvinte grele sau când nu s-au spus cu voce tare, dar ele planează deasupra tuturor, ca o ameninţare, întrebăm unde e tata. Mama dă din cap spre casă şi ne zice că se odihneşte. în ultima vreme,

doarme mult.

O iau pe Ana de mână şi mă mir că mă lasă. Mi se pare iar fetiţa din prima zi de grădiniţă, care ezita să intre în clasă. O strâng uşor şi-i zâmbesc.

— Hai!

în cameră e semi-întuneric şi un miros familiar de mobilă veche şi lavandă, dar şi un iz mai nou, umed şi înţepător. Televizorul e pornit, Iară sonor. întinsă pe pat, silueta micşorată a lui tata. O mână i se sprijină pe pieptul care se ridică şi coboară uşor, iar cealaltă e ascunsă sub pătură. Mi se pare că moţăie şi dau să mă întorc şi să ies tiptil, însă el ridică mâna încet şi îmi zice pe nume:

— Onuţă!

Mi se pune un nod în gât. în afară de părinţi, nu mă mai strigă nimeni asa. Pentru toti ceilalţi, sunt Ioana, mama sau, câteodată, în trafic, „proasta dracului”, dar pentru ei am rămas copilul lor. Nu vreau să nu mai aibă cine să mă alinte aşa. Mă apropii şi-i pun o mână pe frunte. E caldă şi umedă. încerc să vorbesc iară să-mi tremure vocea:

— Ce faci, tăticu? Cum te simţi? Stai confortabil? Ai tot ce-ţi trebuie?

Face semn că da şi întoarce capul spre Ana. Ii face cu ochiul, străduindu-se să-şi reprime o grimasă de durere. Ca la un semnal, fata ţâşneşte spre el.

— Tutiii! Tutisorul meu! Mi-a fost dor de tine!

> > >

Se aşază lângă el pe pat şi îi ia mâna osoasă într-ale ei. începe să-i povestească o istorioară de pe la şcoală, el o ascultă atent. Ii las şi mă duc înapoi în bucătărie, de unde răzbat înfundat vocile celor două femei:

— ... prosoape, colivă, colaci, banii pentru părinte şi pentru dascăl, înşiră Maia, aşezată pe acelaşi scaun de la masă.

Mama stă cu spatele la ea şi-şi face de lucru la chiuvetă. Ii văd umerii rigizi şi ştiu că nu vrea să vorbească despre asta. Nici eu nu vreau.

— Lasă-mă pe mine să le spăl, zic eu, dar ea clatină din cap.

— Gata, că aproape am terminat. Stai jos! Ţi-aduc nişte sirop de soc? îţi pun ceva de mâncare? Am ciorbă de păstăi şi ardei umpluţi. Azi le-am făcut...

Dau din cap că nu vreau nimic. O prind de mâna cu care ştergea masa şi o trag încet să stea lângă noi.

— Mama, hai să vorbim! A mai zis ceva doctorul?

— Ce să mai zică? îi ia sânge, îi pune perfuzii... Cică face tot ce poate. Nici n-a vrut să ia bani.

Oftează. Se şterge la ochi. Dinspre Maia se aude o tânguire:

— Eh, ce să-i faci? Aşa-i viaţa omului. Parcă pe mine nu mă dor toate alea? Şi nu mă mai ia Dumnezeu odată!

— Hai, nu mă mai amărî şi matale! se ridică mama în acelaşi timp în care uşa bucătăriei se deschide şi intră

Ana.

— Tuţi a adormit, zice ea şi se aşază lângă mine.

Mihaela
Buruiană

Peste noi se Iasă tăcerea. Patru femei, patru generaţii. Maia îşi pipăie pielea încreţită şi aspră a mâinilor. Ana e deja cu ochii în telefon. Mama îşi face de lucru cu nişte farfurii şi pahare. Iar eu pendulez între ele şi mă simt din nou ca pe şine, când de undeva, de aproape, se aude trenul şi ştiu că impactul e inevitabil.

Mulţumiri

Ştiu cititori pentru care pagina de mulţumiri de la sfârşitul unei cărţi nu prezintă niciun interes. În definitiv, e doar o înşiruire de nume, multe necunoscute, şi de „mulţumesc”-uri repetate.

Eu fac parte dintre cei care, odată ajunşi la finalul lecturii, parcurg şi secţiunea aceasta, uneori cu atenţie, alteori pe diagonală, pentru a afla cine şi în ce fel i-a ajutat pe autori să-şi vadă poveştile scrise şi publicate.

La fel mi se întâmplă şi când traduc: după ce răsuflu uşurată că am terminat versiunea brută, înainte de a reveni asupra ei pentru revizuirile de fineţe, abordez cu un aer sprinţar rândurile de mulţumiri. Pentru mine, ele înseamnă nu doar finalul mult-aşteptat al unei munci de câteva luni, în cazul meu, şi poate de câţiva ani, în cazul

scriitorilor, ci şi o ieşire la rampă a acestora, când, în sfârşit, îşi dau măştile jos, revin la vocea proprie şi se înclină.

Pentru că, de data asta, am ocazia să scriu propriile mulţumiri, ca autoare, mi-am spus că nu pot s-o ratez. Poate printre cititorii mei se vor afla şi unii care, ca mine, vor vrea să afle câte ceva din culisele scrierii cărţii de faţă.

Le mulţumesc, aşadar, tatălui meu, care mi-a insuflat de mică dragostea pentru citit şi care şi-a dorit, la rândul lui, să fie scriitor; din păcate, n-a mai apucat să-mi vadă volumul publicat, dar figura lui este evocată în câteva texte; mamei mele, care îmi lăuda compunerile în şcoală şi care a contribuit, în mare măsură, la formarea povestitoarei din mine; surorii mele, de la care împrumutam cărţi bune în adolescenţă, lărgindu-mi astfel orizontul.

Le mulţumesc tuturor scriitorilor (Florin Iaru, Cosmin Perţa, Marin Mălaicu-Hondrari, Maria Manolescu, Adina Popescu, Alina Nelega şi lista poate continua) şi colegilor (Delia, Vero, Florentina, ca să dau doar câteva nume) de la cursurile şi atelierele de *creative writing,* pentru că mi-au citit încercările şi mi-au dat feedback util. Mă bucur că pe câţiva dintre ei îi pot numi acum prieteni.

Le mulţumesc prietenilor mai vechi care au descoperit surprinşi că scriu şi m-au încurajat de pe margine (Cristina, John, Diana: sunteţi în capul listei).

îi mulţumesc lui Eli Bădică pentru încrederea acordată şi pentru munca atentă la acest volum şi întregii echipe w/Zwior/Nemira, pentru tot ce presupune apariţia unei

cărţi.

Un gând special se îndreaptă spre G., care îmi e mereu alături, şi spre Rucsandra, care m-a ajutat să păşesc cu încredere pe un drum nou.

închei prin a vă mulţumi vouă, cititorilor, pentru că mi-aţi acordat timpul şi atenţia voastră. Nu pot decât să sper că a meritat.

Cuprins

PARTEA 1 9

Roşu 11
între blocuri 19
Caietul 27
Covorul 39
Compunere 47
Băşicuţe 55
Umbre 63
Aşteptare 73
Un vânticel de primăvară 81
O mână 89

INTERMEZZO 99

PARTEA AII-A 117

Rebound 119
Orizont 129
Alte vremuri 139
Animal Planet 151
Reduceri 165
Un colţ rupt de pâine 173
Duminică 183
Viaţa de pe urmă 193

Un drum lung..... 203
Generaţii..... 217
Mulţumiri.....
229

DESCOPERĂ PLĂCEREA LECTURII SI ONLINE!

Urmăreşte-ne şi pe canalele noastre de social media, ca să fii la curent cu noutăţile editoriale şi cu ştiri despre scriitorii şi cărţile **NEMIRA**

Websit facebo l'LÖ

BLOG NEMIR Audioboo Podcas

Postează ce mai citeşti şi intră în comunitatea noastră:

#EdituraNemira
#PlăcereaLecturii

Mihaela Buruiană

(n. 1980, Focşani) este licenţiată a Facultăţii de Limbi Străine din cadrul Universităţii „Al. I. Cuza” din Iaşi. E traducătoare literară (a tradus din limbile engleză şi franceză în jur de 50 de cărţi) şi cititoare pasionată (despre lecturile ei mai povesteşte pe pagina de Facebook „Palimpsest”). A urmat câteva cursuri de *creative writing* şi a publicat povestiri în *Literomania, Revista de povestiri* şi revista *Familia.*

Pe cine iubeşti mai mult? este volumul său de debut.

ii
autor

Pe cine iubeşti mai mult?

cruzime, virtual şi real, lumea aşezată intre coperte

„Dincolo de apetitul narativ, de minuţia observaţiei,
Mihaela Buruiană e o extraordinară creatoare de personaj, o colecţionară
de experienţe individuale remarcabil de vii, de intense, de uşor de digerat
de către cititorul care se va recunoaşte, fără îndoială, în replici,
jumătăţi de gest, de gând, de moduri de a metaboliza lumea.
în cartea aceasta autenticitatea e firul roşu. E impresionant modul în care
autoarea orchestrează călătorii între rutină şi dezastru, între familiaritate
şi deziluzie, între vârste. Ritmul rapid, mixajul de replică acidă cu momente
de melancolie niciodată edulcorată, lexicul care creşte în ritm
cu personajele, discursul care se schimbă în funcţie de seismicitatea afectivă
sunt numai câteva dintre atuurile unei scrieri care porneşte din naivitatea

fărâmiţată de traumă, trece prin garsoniere, apartamente, birouri, rate,
lâncezeli pe plajă, bucătării tapetate cu tăceri, ritualurile unor generaţii
care comunică fracturat, haotic şi, totuşi, intens şi acel ceva niciodată numit,
dar atât de prezent, care mişcă lumea şi transformă viaţa în literatură.”